

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

NR 8

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 1998

Do użytku wewnętrznego.

Koleżanki i Koledzy !

Nadszedł szczególny okres - Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Czas życzeń, zadumy i nadziei. Wszystkim moim Koleżankom i Kolegom, członkom PTTK, a także ich bliskim, życzę radosnych i spokojnych Świąt. Życzę, aby nadchodzący Rok 1999 obdarzył Was zdrowiem i uśmiechem, aby spełniły się Wasze marzenia. Jestem przekonany, iż aktywność turystyczna, działalność w Towarzystwie będzie dla Was w dalszym ciągu źródłem zadowolenia i satysfakcji.

Pamiętajmy, iż siłą Towarzystwa jest więź emocjonalna między nami wszystkimi. Tylko działając wspólnie sprostamy wyzwaniom jakie niesie nadchodzący czas.

Rok 1999 będzie trudną próbą organizacyjną dla Towarzystwa. Zmiany w podziale administracyjnym kraju oraz systemie zarządzania pociągną za sobą konieczność dostosowania naszych struktur, a także pewnych form działalności, do nowych warunków.

Również reforma systemu edukacji może zmienić sposób naszego istnienia w szkołach.

W nadchodzącym roku będziemy przygotowywać się do V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego, który odbędzie się w roku 2000 w Gnieźnie. W tym samym roku będziemy świętować 50 rocznicę zjednoczenia PTT i PTK. Powinniśmy wykorzystać oba te przedsięwzięcia do spopularyzowania w społeczeństwie dorobku i idei naszego Towarzystwa.

Koleżanki i Koledzy ! Już niewiele czasu dzieli nas od wkroczenia w wiek XXI, w nowe tysiąclecie. Świat wokół nas przeobraża się w zawrotnym tempie. Pielęgnując nasze tradycje i wartości musimy podążać wraz z nim. Zbudujmy Towarzystwo na miarę naszych ambicji i marzeń.

Janusz Zdebski

SEKRETARIAT STANU

SEKCJA PIERWSZA - SPRAWY OGÓLNE

N. 441.500

Watykan, 28 listopada 1998 r.

Szanowny Panie,

Jego Świątobliwość Jan Paweł II przyjął z wdzięcznością życzenia, jakie nadesłał Pan z okazji dwudziestej rocznicy wyboru na Stolicę Piotrową.

Ojciec Święty w homilii wygłoszonej podczas Liturgii Eucharystycznej na Placu Świętego Piotra w niedzielę, 18 października, wyraził w sposób bardzo głęboki i wzruszający swoją wdzięczność: *«Chciałbym podziękować tym wszystkim, którzy w tych dniach byli ze mną złączeni więzami solidarności. Dziękuję za przesłane mi życzenia, w szczególności zaś sposób za nieustanną pamięć w modlitwie. Myślę w tej chwili przede wszystkim o chorych i cierpiących, którzy są mi bliscy przez ofiarę swego bólu. Myślę o osobach konsekrowanych, o rodzinach i o młodych, którzy nie przestają prosić Boga w intencji mojej osoby i mojej posługi. Czuję w tych dniach obok mnie pulsujące serce Kościoła! Zawierzam moje życie i moją posługę Dziewicy Maryi, Matce Odkupiciela i Matce Kościoła. Powtarzam Jej z synowskim oddaniem "Totus Tuus"».*

Jego Świątobliwość prosi Boga o potrzebne łaski dla Pana oraz Jego Bliskich, i przesyła swe błogosławieństwo.

Łączę wyrazy szacunku

Arcybiskup Giovanni B. Re
Substytut

Szanowny Pan
Janusz ZDEBSKI
Prezes Zarządu Głównego PTTK
ul. Senatorska 11
00-075 Warszawa
POLONIA

● KRAKOWSKIE ŚWIĘTO TURYSTYKI GÓRSKIEJ ●

„Celem Towarzystwa jest Karpaty, a osobliwie centralne Tatry o ile siły i fundusze jego wystarczą będą: a) umiejętnie badać, opisywać i zebrane wiadomości rozpowszechniać; b) otwierać i ułatwiać zwykłym turystom i udającym się w Tatry w celach artystycznych specjalistom przystęp do zajmujących i uczęszczanych miejsc tudzież do odszukać się jeszcze mogących nowych widoków; c) starać się w ogóle o wzbudzenie i czynienie szerszego zajęcia się temi górami.....” —

tak oto zapisali założyciele Towarzystwa Tatrzańskiego cele i zadania Towarzystwa w statucie, podpisanym 31 grudnia 1873 r. w Nowym Targu.

Prawie dokładnie w 125. rocznicę podpisania tego statutu, 5 grudnia 1998 roku w Krakowie zakończono trwające przez cały rok rocznicowe obchody 125—lecia TT-PTT-PTTK. Zakończenie obchodów zbiegło się z organizowanym corocznie sympozjum górskim Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK (nota bene także obchodzącym swój mały jubileusz jako dwudzieste z kolei). Jak przystało na rok jubileuszowy, hasło sympozjum brzmiało: „Geneza i rozwój turystyki górskiej na ziemiach polskich — refleksje rocznicowe”. Sympozjum zgromadziło rekordową liczbę ponad 150 uczestników z całej Polski, wśród nich blisko 50 członków honorowych PTTK, odbywających właśnie w Krakowie swe doroczne spotkanie.

Wygłoszono kilka referatów: Ewa Kuczaj—Jasińska mówiła o społecznych i kulturowych uwarunkowaniach genezy organizacji alpinistycznych w Europie Zachodniej, a Jacek Kolbuszewski o kulturotwórczej roli PTT i PTTK. Wiesław Wójcik nakreślił dzieje stosunków pomiędzy PTT a PTK, wskazując między innymi na jakże istotny fakt, że idea zjednoczenia obu Towarzystw, zrealizowana w 1950 roku, sięga znacznie odleglejszych czasów. Z referatu Prezesa ZG PTTK Janusza Zdebskiego można było dowiedzieć się o pierwszych założeniach ideologii PTTK, Jerzy Kapłon omówił przemiany organizacyjne w TT i PTT, a Jerzy W. Gajewski sposoby udostępniania gór, ze wszystkimi ich pozytywnymi i negatywnymi konsekwencjami. O znaczącej roli fotografii w działalności TT i PTT mówił Adam Czarnowski, zaś Andrzej Matuszyk nakreślił w swym referacie taternicki charakter Sekcji Turystycznej Towarzystwa Tatrzańskiego i jej wpływ na rozwój polskiego taternictwa i alpinizmu. Obrady prowadził wiceprzewodniczący KTG ZG PTTK Edward Kudelski.

Do rąk uczestników sympozjum trafiło — wydane punktualnie przez niezawodną Oficynę Wydawniczą „Wierchy” Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK — wydawnictwo zawierające teksty wygłoszonych referatów (szkoda tylko, że — nie z winy wydawcy — nie wszystkich), oraz specjalny numer „retro” *Gazety Górskiej*, m.innymi z reprodukcją rękopisu pierwszego statutu TT.

Sympozjum odbyło się w wynajętej sali Klubu Krakowskiego Okręgu Wojskowego, gdyż sala COTG przy ul. Jagiellońskiej była zbyt mała dla pomieszczenia wszystkich chętnych. W hallu klubu, we wczesnych godzinach popołudniowych dokonano otwarcia wystawy *Od Towarzystwa Tatrzańskiego do PTTK*. Wystawa, przygotowana w ubiegłym roku i po raz pierwszy eksponowana na XIV Walnym Zjeździe PTTK w Lublinie, ukazuje na czternastu planszach tematycznych skrótoną historię TT i PTT oraz kontynuację tradycji obu Towarzystw w działalności PTTK. Reprodukcje dokumentów, zdjęć i map pochodzą ze zbiorów Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie, a autorem scenariusza i koncepcji wystawy jest kustosz ośrodka dokumentacji historycznej COTG Jerzy Kapłon. Pomiędzy Lublinem a Krakowem wystawa eksponowana już była w zakopiańskim Domu Turysty PTTK i Oddziale PTTK „Beskid” w Nowym Sączu, zaś w kilka dni po krakowskiej imprezie pojechała ponownie do Lublina, aby uświetnić 90-lecie Oddziału Lubelskiego PTTK.

Piękną, secesyjną główną salę Klubu o godz. 16.00 wypełnili szczerze uczestnicy uroczystego spotkania działacze górskich wraz z zaproszonymi przedstawicielami władz i

instytucji współpracujących z PTTK. Kapela góralska zespołu „Skalni” witała między innymi: liczną grupę członków honorowych PTTK, działacze górskich z całej Polski, posła na Sejm RP Tadeusza Syryjczyka, przedstawiciele Rady Miasta Krakowa i Wojewody Krakowskiego oraz przedstawiciele towarzystw zagranicznych współpracujących z PTTK: Jana Havelkę – prezesa Czeskiego Klubu Turystów i Europejskiego Związku Wędownictwa, Vratislava Schaaia i Juliusa Mraza ze Słowackiego Klubu Turystów, Lajosa Thuroczy – prezesa Węgierskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody i Odd Ivar Ruud z Internationale Volkksportverband z Norwegii. W spotkaniu wzięli także udział członkowie najwyższych władz PTTK: Wiceprezesa ZG Edward Kudelski i Marek Staffa, Prezes Głównej Komisji Rewizyjnej Stanisław Dygasiewicz i Wiceprezes Głównego Sądu Koleżeńskiego Janusz Satora.

Wystąpienie okolicznościowe wygłosił wiceprezes ZG, przewodniczący Komisji Turystyki Górskiej Marek Staffa. „... założenia Towarzystwa Tatrzańskiego są dzisiaj na tyle nośne, – mówił między innymi – że nie tylko PTTK i jego Komisja Turystyki Górskiej, będące faktycznymi i prawnymi spadkobiercami i kontynuatorami TT i PTT, odwołują się do nich, ale także szereg innych organizacji i środowisk, w tym napewno nie mających korzeni w tamtych towarzystwach i ich strukturach organizacyjnych... Przecież właśnie w Towarzystwie Tatrzańskim powstawały pierwsze, zorganizowane formy polskiego przewodnictwa, taternictwa, narciarstwa, ratownictwa, które z czasem przekształciły się w samodzielne organizacje i instytucje. Działacze Towarzystwa walnie przyczynili się do rozwoju Zakopanego, sztuki ludowej i kultury regionalnej. Możemy być dumni, że nie tylko odziedziczyliśmy i udokumentowaliśmy ten dorobek dzięki Centralnej Bibliotece Górskiej, archiwum, „Pamiętnikom TT” i „Wierchom”, ale potrafiłmy go kontynuować i pomnażać.... Tradycja pozwoliła przetrwać idei TT i PTT w ramach PTTK. Przyciągała i utrzymywała w naszym Towarzystwie ludzi od lat związanych z turystyką górską, zapewniała nam maksymalną rozległość poglądów i działań, a paradoksalnie wpływała także na rozwój, zmuszając wręcz do szukania nowych rozwiązań, nowatorskich działań w zmieniających się warunkach, zawsze jednak w zgodzie z pierwotnymi celami”.

Po tym zwięzłym, lecz treściwym wystąpieniu przyszła kolej na odznaczenia i wyróżnienia. Odznakę „Za Zasługi dla turystyki”, przyznaną przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki otrzymali działacze turystyki górskiej i narciarskiej: Michał Chruściel, Jerzy W. Gajewski, Zbigniew Garbaczewski, Jerzy Kapłon, Andrzej Matuszczyk, Jadwiga Polańska, Ryszard Remiszewski, Marek Staffa, Wojciech Stankiewicz, Wiesław Wójcik, Ignacy Zatwarnicki.

W dalszym ciągu spotkania przystąpiono do wręczania okolicznościowych medali 125-lecia TT-PTT-PTTK. Medal ten ustanowiony został przez Komisję Turystyki Górskiej ZG PTTK dla uczczenia jubileuszu, a przyznawany był w ciągu całego roku. Medalem zbiorowym uhonorowane zostały oddziały PTTK o rodowodzie wywodzącym się z PTT, które do 1950 roku działały jako oddziały PTT, a po zjednoczeniu PTT z PTK działają do dziś jako oddziały PTTK. Oddziałów takich jest 32, medale im przyznane wręczane były w ciągu roku przy różnych okazjach, począwszy od Złotu Turystów w Wiśle, inaugurującego obchody 125-lecia. Na krakowskim spotkaniu wiceprezesa ZG PTTK Edward Kudelski i Marek Staffa dokonali wręczenia medali reprezentowanym na spotkaniu oddziałom PTTK: w Częstochowie, Gdańsku, Kielcach, Krakowskiemu i Akademickiemu w Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Sosnowcu, Toruniu oraz Oddziałowi Warszawa – Śródmieście.

Medal 125-lecia przyznawany był również indywidualnie. Obligatoryjnie medalem wyróżniane były osoby, które przed 1950 r. należały do PTT, a po zjednoczeniu nieprzerwanie do PTTK. Uznaniowo medal przyznawano osobom posiadającym szczególne zasługi dla gór i turystyki górskiej. Do dnia krakowskiego spotkania przyznano ok. 250 tych medali, w tym ok. 60 osobom, które udowodniły przynależność do PTT. Przy dźwiękach góralskiej kapeli medale otrzymała kilkudziesięciuosobowa grupa działaczy górskich PTTK z całej Polski. Pełna lista oddziałów i działaczy PTTK wyróżnionych medalem będzie opublikowana w najbliższym wydaniu *Gazety Górskiej*.

Medalami 125-lecia uhonorowano także towarzystwa i organizacje zagraniczne obecne na spotkaniu, a to: Klub Czeskich Turystów (Klub Ceskych Turistu), Klub Słowackich Turystów (Klub Slovenskych Turistov), Węgierskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody (Magyar Termeszettbarát Szovetseg) oraz norweskie towarzystwo Internationaler Volkssporterband. Ich przedstawiciele wygłosili gratulacyjne przemówienia i wręczyli upominki: proporce swych organizacji, medale pamiątkowe i albumy. Odczytano również pisma z życzeniami i gratulacjami nadesłane przez angielski Alpine Club oraz AIT (Alliance Internationale de Tourisme).

Wśród wystąpień gości i przedstawicieli władz szczególny aplauz zyskało wystąpienie posła na Sejm RP Tadeusza Syryjczyka z akcentem osobistym, zwracającym uwagę na rolę działalności społecznej w PTTK w jego drodze do wysokich godności państwowych. Oklaski dla posła były również wyrazem uznania dla jego wieloletniej działalności w PTTK, również na funkcji wiceprezesa Zarządu Głównego i prezesa Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Krakowie. List gratulacyjny od wojewody krakowskiego Ryszarda Masłowskiego odczytał wicedyrektor Wydziału Kultury i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego Wojciech Hyży. Gratulacje od władz Krakowa przekazał przewodniczący Komisji Kultury Rady Miasta Piotr Boroń. Odczytano także pisma gratulacyjne: Marka Ungiera – Szefa Gabinetu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Metropolity Krakowskiego Franciszka Macharskiego, Ministra Edukacji Narodowej Mirosława Handke, Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki Jacka Dębskiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Ochrony Środowiska Janusza Radziejowskiego.

Warto zacytować fragment pisma Szefa Gabinetu Prezydenta RP: *„Pan Prezydent wysoko ceni to, co Towarzystwo uczyniło w ciągu minionych lat dla rowoju i propagowania czynnego wypoczynku, upowszechnienia różnych form masowej turystyki oraz przygotowania wykwalifikowanych kadr przewodników, których profesjonalizm doceniają także jego konkurenci. Osiągnięcia TT–PTTK świadczą, że ludzie, którzy podjęli się dzieła kontynuacji, potrafili pomnożyć dorobek swoich poprzedników, konsekwentnie realizować idee, które przed stu dwudziestoma pięcioma laty przyświecały założycielom zasłużonej dla rozwoju turystyki organizacji”*.

Wątek osobisty przewijał się także w piśmie Ambasadora RP w Bratysławie, byłego wiceprezesa ZG PTTK i naczelnika GOPR Jana Komornickiego: *„Nie muszę zapewne przekonywać, jak ważne jest dla mnie to spotkanie, choćby z uwagi na fakt trzypokoleniowej działalności w tych organizacjach rodziny Komornickich: mego dziadka Stefana Saturnina w TT i PTT, ojca Tomasza w PTT i PTTK, a także mojej własnej w PTTK”*.

Na program literacko – muzyczny spotkania złożyły się deklamacje prozy i poezji górskiej nawiązującej do działalności Towarzystwa Tatrzańskiego, a więc fragmenty *Na przelęczy* Stanisława Witkiewicza i poezji Adama Asnyka, utwory poetów z grupy „Czartak” (Janiny Brzostowskiej, Edwarda Kozikowskiego) i Adama Ziemianina wykonane przez krakowskiego aktora Janusza Grabczaka, a także *Interludia Sabalowe*, specjalnie skomponowane na tę uroczystość przez warszawskiego kompozytora Sławomira Czarneckiego, wykonane zaś przez znakomitego oboistę krakowskiego Pawła Nykiewicza. W zakończeniu spektaklu wystąpiły dzieci z Państwowej Szkoły Artystycznej w Zakopanem. Całość prowadził ze znanstwem i swadą Maciej Pinkwart.

Krakowski cykl imprez kończących jubileusz 125-lecia składał się więc z kilku odrębnych, lecz wiązanych się w jedną całość części: Sympozjum Górskie, wernisaż wystawy *Od Towarzystwa Tatrzańskiego do PTTK*, uroczyste spotkanie ludzi gór, spotkanie członków honorowych PTTK, wizyta gości zagranicznych, wreszcie doroczna narada klubów górskich.

Nie sposób oprzeć się osobistej refleksji. Otóż kiedy w niedzielę 6 grudnia gościnne mury Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej przy ul. Jagiellońskiej w Krakowie tętniły życiem, gdyż gościły równocześnie: uczestników spotkania członków honorowych PTTK,

którzy w sali konferencyjnej z młodzieńczą werwą dyskutowali o sprawach Towarzystwa; gości zagranicznych, zwiedzających Centralną Bibliotekę Górską i archiwum dokumentacji historycznej a także z nieklamany podziwem i zazdrością oglądających komputerową kartotekę szlaków górskich; wreszcie przedstawiciele klubów górskich PTTK, radzących nad swymi codziennymi sprawami i tworzących internetową stronę ułatwiającą kontakty organizacyjne — to w dniu tym, jak i w dniu go poprzedzającym, w szczególny sposób przeszłość spotkała się z teraźniejszością i przyszłością. To spotkanie zaś jest widocznym i jakże przekonującym dowodem, że nie tylko niczego z tradycji i dorobku naszych poprzedników nie uroniliśmy, lecz twórczo go rozwijamy i pomnażamy.

Zbigniew Kresek

NAKŁAD I WŁASNOSC TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

z siedzibą w Krakowie.

PAMIĘTNIK TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

ozdobiony

licznymi drzeworytami.

ROK 1876.

WYDAWNICTW TOWARZYSTWA

TOM I.

KRAKÓW.

W Drukarni Władysława L. Anczyca i Spółki

pod zarządkiem Stanisława Gralichowakiego.

1876.

w sprawie wspomaganie działalności oddziałów i większej integracji Towarzystwa.

Na podstawie art. 30 ust. 1 pkt.2 Statutu PTTK oraz w związku z art. 9 Statutu PTTK a także z uchwałami XIV Zjazdu PTTK zobowiązującymi ZG PTTK do:

- udzielania większej pomocy oddziałom,
- większego zintegrowania działalności Towarzystwa.

Zarząd Główny PTTK postanawia:

I W dziedzinie wspomaganie działalności Oddziałów PTTK.

ZG PTTK zapewni oddziałom:

1. możliwość przystąpienia do ubezpieczenia korzystnego finansowo i zgodnego z ustawą o usługach turystycznych a wynikającego z generalnego porozumienia PTTK z firmą ubezpieczeniową,
2. otrzymywanie materiałów z bieżącą informacją organizacyjną oraz podstawową informacją prawną i ekonomiczną,
3. możliwość za częściową odpłatnością oddziałów, udziału przedstawicieli oddziałów w corocznie organizowanych kursach szkoleniowych dla kadry oddziałów PTTK,
4. możliwość udziału oddziałów PTTK w turystycznej giełdzie PTTK oraz we wspólnej promocji turystycznej obejmującej prezentację bazy i katalog propozycji turystycznych.

II W ramach rozwijania współdziałania gospodarczo-programowego oddziałów.

ZG PTTK:

1. w ramach współdziałania z biurami turystycznymi zapewni możliwość włączenia się oddziałów PTTK do sieci sprzedaży tych biur,
2. w ramach tego samego współdziałania zapewni się oddziałom PTTK możliwość korzystania z tej sieci do sprzedaży własnych ofert,
3. podejmie działania pomagające oddziałom w zaopatrzeniu w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem,
4. w ramach porozumienia PTTK z firmą ubezpieczeniową zapewni się oddziałom możliwość sprzedaży na zasadach agencji produktów tej firmy ubezpieczeniowej,
5. wspierać będzie współdziałanie oddziałów PTTK w organizowaniu sieci sprzedaży ofert turystycznych oddziałów,
6. pomagać będzie w promocji produktów turystycznych powstających w jednostkach PTTK w tym na targach turystycznych.

III. W sferze integracji działalności ogniw Towarzystwa.

1. Zarząd Główny PTTK będzie wspierał tworzenie na terenie województw porozumień oddziałów pozostawiając ustalenie formy i struktury tych porozumień zarządom oddziałów danego województwa.
2. Zaleca się również porozumieniom określenie m.innymi zasad:
 - koordynowania kalendarza imprez,
 - organizowania szkolenia kadr programowych,
 - umocnienia i rozbudowy sieci jednostek organizacyjnych PTTK,
 - współdziałaniu w prowadzeniu znakowanych szlaków turystycznych,
 - organizowania wspólnie z władzami wojewódzkimi takich ogólnopolskich przedsięwzięć programowych PTTK jak Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy, Konkursy Krasomówcze dla dzieci i młodzieży, Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”,
 - podejmowania wspólnych działań związanych z promocją Towarzystwa w regionie.

3. Zaleca się wojewódzkim porozumieniom oddziałów PTTK i zarządom oddziałom przyjęcie programów udziału PTTK w przygotowywaniu i w społecznej konsultacji planów zagospodarowania przestrzennego. Przedmiotem szczególnego zainteresowania PTTK powinny być sprawy:
 - szlaków turystycznych,
 - infrastruktury turystycznej w tym szczególnie dla turystyki kwalifikowanej,
 - zwiększania obszarów chronionych i leśnych, koncepcji zalesień i modelu turystyki na obszarach chronionych,
 - ochrony i kształtowania krajobrazu przyrodniczo-kulturowego w tym ochrony zabytków,
 - dróg i komunikacji jako sprawy kluczowej w dostępności do terenów atrakcyjnych turystycznie.W tej sprawie Prezydium ZG PTTK w oparciu o propozycje Komisji przedstawi oddziałom specjalny materiał.
4. Zaleca się porozumieniom wojewódzkim oddziałów PTTK i zarządom oddziałów do ustalenia form pomocy oraz do współdziałania z regionalnymi pracownikami krajoznawczymi i muzeami regionalnymi, w tym do działania na rzecz pozyskiwania środków na ich działalność, od terenowych władz samorządowych.
5. Zarząd Główny PTTK wnosi, aby przedmiotem szczególnego zainteresowania zarządów oddziałów stały się sprawy działalności w środowisku szkolnym, szczególnie w kontekście reformy oświaty i trójszczeblowego ustroju oświaty /szkoła podstawowa-gimnazjum-liceum/.
6. Zarząd Główny PTTK zaleca oddziałom podjęcie prac na rzecz zwiększenia roli klubów w ich życiu.

IV. W sferze usprawnienia i zespolenia działań ogniw PTTK w realizacji zadań zleconych przez Państwo.

Przyjmuje się, że w skali ogólnopolskiej i wojewódzkiej, PTTK występować będzie o powierzenie zadań związanych z rozwojem turystyki, kultury oraz ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego w tym w szczególności o:

- koordynację wytyczania, znakowania, konserwacji szlaków turystycznych oraz prowadzenia ich dokumentacji.
- koordynację szkolenia, doksztalcania i doskonalenia przewodników turystycznych;
- prowadzenie informacji krajoznawczo-turystycznej oraz związanej z tym promocji.

V. Ustalenia organizacyjne.

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Ustala się, że Prezydium ZG określi zasady współpracy członków ZG z wojewódzkimi porozumieniami oddziałów PTTK oraz zasady współpracy Komisji ZG z tymi porozumieniami.
3. Ustala się, że pod koniec 1999 r. Zarząd Główny dokona oceny realizacji tej uchwały.

Zarząd Główny PTTK

Uchwała nr 81/XIV/98

Zarządu Głównego PTTK z dnia 19.12.1998 roku

w sprawie zmian w składzie Komisji Akademickiej ZG PTTK

Zgodnie z art. 33 i 35 pk.1 Statutu PTTK oraz Uchwałą Nr 2/XIV/97 ZG PTTK z dnia 18.10.1997 r. w sprawie zasad działania komisji, rad i zespołów ZG PTTK – Zarząd Główny PTTK przyjmuje do akceptującej wiadomości dokooptowanie do Komisji Akademickiej ZG PTTK:

- kol. Marka Kamińskiego z Oddziału Akademickiego PTTK w Częstochowie
- kol. Wojciecha Żelazko z Oddziału Miejskiego PTTK w Rzeszowie

● Z PRAC GKR ●

Główna Komisja Rewizyjna poddała analizie stan organizacyjny oddziałów, ich kół, klubów, komisji, rad - w zakresie zgodności ze Statutem Towarzystwa.

Przedmiotem zainteresowania była również współpraca oddziałów, ich komisji, rad i klubów ze strukturami ponadoddziałowymi (art. 53 Statutu PTTK) oraz odpowiednikami w ZG PTTK.

Dla uzyskania tych informacji do wszystkich Komisji Rewizyjnych w Oddziałach skierowano w maju 1998 r formularze ankiet.

Wyniki tej ankiety przyniosły bogaty materiał ukazujący zróżnicowany stan organizacyjny Oddziałów oraz podstawy ekonomiczne ich działalności organizacyjno-programowej (dochody z BORT-ów, innej działalności gospodarczej, dotacje władz samorządowych).

Analiza tego materiału skłania do wyciągnięcia następujących wniosków:

1/ władze naczelne Towarzystwa (Zarząd Główny, GSK i GKR) winny wspólnie dokonać analizy posiadanych materiałów wypracowując diagnozę członkostwa oraz skuteczności i efektywności obecnych struktur organizacyjnych; na tej podstawie Zarząd Główny winien przedstawić strategię działań organizacyjno-programowych uwzględniając m.in. ewentualność powołania w nowych województwach przedstawicielstw ZG.

2/ w związku z wejściem w życie ustawy o usługach turystycznych Zarząd Główny winien stać się finansowym gwarantem dla działalności BORT-ów w oddziałach.

3/ wobec faktu, że znaczna liczba oddziałów prowadzi działalność gospodarczą - stanowiącą bazę poczynań organizacyjno-programowych - celowym wydaje się powołanie w Biurze ZG stanowiska specjalisty d/s działalności gospodarczej oddziałów z zadaniami: analizowania informacji płynącej z oddziałów, katalogowania i upowszechniania ofert oddziałów, wspomaganie doradztwem w zakresie przepisów, promocji (udział w targach, giełdach turystycznych) i in.

4/ koniecznym jest szukanie rozwiązań problemów nurtujących środowisko przewodnickie, w tym jego więzi z PTTK.

Warto w tym miejscu zauważyć, że ankieta przeprowadzona równolegle przez Zarząd Główny adresowana do Zarządów Oddziałów - choć odmienna w treści i formie - sprowadza się do zbliżonych merytorycznie konkluzji.

Nie sposób - w wyniku analizy ankiet GKR - nie przypomnieć wszystkim członkom Towarzystwa (nie wyłączając członków komisji rewizyjnych), że w myśl art.50 Statutu PTTK komisje rewizyjne są władzami Towarzystwa na wszystkich jego szczeblach (koła, oddziały, Towarzystwo) nie zaś komisjami tworzonymi na podstawie art. 51 Statutu PTTK, a będącymi fachowymi organami Zarządów Oddziałów.

Stosownie zaś do art.23 ust.2 Statutu wzorcowego Oddziału PTTK pracom Oddziałowej Komisji Rewizyjnej przewodzi p r e z e s .

Jan Bogucki

APEL

Zaprośmy w roku 1999 do Towarzystwa Osoby Niepełnosprawne !

Turystyka - ileż pięknych skojarzeń łączy się z tym słowem. Członkowie PTTK od dawna wiedzą, że spotkanie z krajobrazem i przyrodą, porównanie własnych doświadczeń z przewodnickim opisem ścieżek już wydeptanych, możliwość odkrycia szlaków jeszcze nieprzebranych oraz niepodważalna korzyść dla zdrowia - to walory i wartość krajoznawczo-turystycznych wędrówek po bliższej i dalszej okolicy.

Ale czy dla wszystkich?

Nie zawsze dostrzegamy tych, którzy walcząc ze swoją ułomnością próbują zakosztować uroków obcowania z naturą, dotrzeć tam, gdzie uroda ojczystego krajobrazu przynosi głębokie przeżycia, dostarcza wspomnień, daje siły do życia.

Nie wolno nam o Nich zapomnieć!

Oni potrzebują od nas tylko odrobinę pomocy, podania im życzliwej dłoni.

Bez naszej wspólnej pomocy - osoby sprawne inaczej nie zostaną towarzyszami naszych wędrówek, nie usiądą do napisania ciekawego przewodnika, nie pokonają barier jakie stworzyła im natura i społeczeństwo.

Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych ZG PTTK, która od lat stara się pozyskiwać sojuszników i inicjować różne formy turystyki w środowisku osób niepełnosprawnych zapoznała ze swą działalnością Prezydium Zarządu Głównego PTTK i z Jego upoważnienia zwraca się do **wszystkich ogniw naszego Towarzystwa o uwzględnienie w swoich programach zadań związanych z turystyką osób niepełnosprawnych**

Koleżanki i Koledzy !

- Organizując imprezy turystyczne, włączajcie do nich osoby niepełnosprawne, które na to czekają.
- Nawiązujcie współpracę ze stowarzyszeniami, organizacjami i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
- Zainicjujcie oznakowanie szlaków turystycznych dostępnych dla ludzi na wózkach inwalidzkich.
- Zadbajcie, aby na organizowanych przez Was kursach szkoleniowych znalazły się osoby działające w środowisku osób niepełnosprawnych (w tym także znające język migowy).
- Występujcie do władz o umożliwienie dotarcia osobom niepełnosprawnym do obiektów zabytkowych, muzeów, kin, teatrów itp.

Autorzy przewodników, poradników i innych wydawnictw turystycznych !

Nie zapominajcie o naszych Kolegach wymieniając dostępne dla niepełnosprawnych szlaki turystyczne, muzea, zabytki i inne obiekty naszej kultury.

Dyrektorzy i Kierownicy obiektów PTTK !

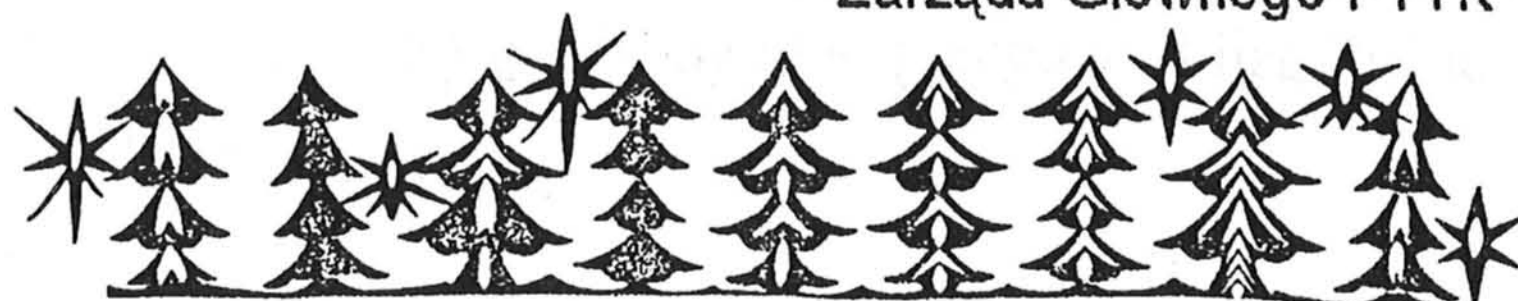
Przystosujcie przy okazji remontu i modernizacji 1-2 pokoje, miejsca spożywania posiłków oraz sanitariaty dla inwalidów na wózkach, a także oznaczcie pokoje dla niewidomych wypukłymi literami.

Działacze naszego Towarzystwa to między innymi pracownicy wyższych uczelni, placówek kultury, parków narodowych i krajobrazowych, administracji samorządowej - mogą zrobić wiele dla Osób Niepełnosprawnych.

Ludzie niepełnosprawni to grupa ambitna, często zamykająca się w czterech ścianach ciasnego mieszkania. Wyciągnijcie do Nich bratnią, turystyczną dłoń, zaproszcie do naszej działalności.

Rada ds. Turystyki
Osób Niepełnosprawnych
Zarządu Głównego PTTK

Warszawa, grudzień 1998 r.

• TACY SAMI •

Łukasz - białostoczanin z tendencją do licznych podróży.

Łukasz Maranda gościł już na łamach „Informacji ZG PTTK” dzieląc się swymi doświadczeniami młodego turysty i krajoznawcy. Dla tych, którzy nie znają Łukasza przypominamy, że uczy się w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku, już w klasie maturalnej - humanistycznej. Jeździ na wózku inwalidzkim, mówi o sobie, że jest wózkowiczem czyli człowiekiem sprawnym inaczej.

Dziś publikujemy teksty Łukasza związane z Regionalnymi Eliminacjami Krasomówczymi w Białymstoku i składamy gratulacje za odniesiony sukces.

(W.S.)

MOJE OSTATNIE ELIMINACJE.

Nasze XXI ELIMINACJE REGIONALNE KONKURSU KRASOMÓWCZEGO pod hasłem „Krajoznawstwo źródłem tożsamości narodowej” odbyły się po raz kolejny w gościnnych progach Muzeum Państwowego w Ratuszu, w dniu 26 października 1998 r. Zgłoszono 18 uczestników, lecz jeden wycofał się w ostatniej chwili. Trema ! Pomimo, że już po raz czwarty występowałem w eliminacjach - trema mnie także nie ominęła. Jury pod przewodnictwem prof. dr hab. Adama Dobrońskiego wysoko oceniło poziom uczestników eliminacji i - ponoć - sporo się nauczyło z wypowiedzi poszczególnych osób. Tym razem koleżanki i koledzy z białowieskiego Technikum Leśnego zdominowali konkurs.

Od dawna nosiłem się z zamiarem ukazania, jaka wspaniałą rolę odgrywają w moim życiu książki krajoznawczo-turystyczne przedstawiające urodę różnych regionów, pozwalające przeżyć zaskakujące doznania, a nawet ... przygody . Toteż byłem bardzo szczęśliwy, kiedy Jury mój tekst „Moi najwierniejsi przyjaciele” oceniło jako najlepszy za wartości poznawcze i kulturowe prezentacji. Ja zmagalem się z zadaniem: „Zaproponuj program obchodów 250-lecia Białegostoku”. Jury po wnikliwej ocenie - uznało, że do Golubia - Dobrzynia pojedzie panna Sylwia Sulińska z Białowieży, która także zdobyła nagrodę publiczności. Ja zaś mogłem radować się okazałą nagrodą - 5 okazałych tomów „Wielkiej Encyklopedii Historii Świata” wydawnictwa Larousse - ufundowaną przez Radio Białystok. Nie wiem tylko, jak poradzę sobie w przyszłym roku, kiedy nie będę już mógł startować w konkursie krasomówczym. Już dziś tego żałuję! Pozostaną mi tylko miłe wspomnienia.

Łukasz Maranda

Moi najwierniejsi przyjaciele.

11

Jestem... jaki jestem? Rodowity Białostoczanin w pierwszym pokoleniu z tendencją do licznych podróży od wczesnego dzieciństwa. Jeszcze w nosidelku paradowałem po Półku koło Supraśla wśród licznej PTTK-owskiej braci kolarskiej z całego kraju, która zjechała się na ogólnopolski rajd. Wówczas nie miałem świadomości, że oddycham najzdrowszym powietrzem - w samym sercu Zielonych Płuc Polski - nieopodal miasteczka z wielce pasjonującymi dziejami sięgającymi bez mała 500 lat. Pozwólcie, że podróże osnute mało przyjemnymi wspomnieniami - pomnę milczeniem. Środki lokomocji poznałem różne: samolot, helikopter, bryczka, statki morskie i rzeczne oraz pociąg. Najczęściej podróżowałem jednak samochodem podczas letnich wakacji oraz innych przerw w roku szkolnym. Swoje wędrownicze zamięrowania wiąże z podobnymi pasjami moich rodziców, którzy lubią

odkrywać coraz to nowe miejsca, ciesząc się ich urodą, ciekawostkami, historią. Przeto każdego roku mogłem poznawać kolejne miejscowości, ludzi z kręgu rodziny, których opowieści o różnorodnych zdarzeniach i losach poszczególnych osób -przyprawiły mnie o istny zawrót głowy. Lecz dzięki temu ogromniał mój rodzinny krajobraz.

Odkąd zacząłem czytać - obowiązkowym punktem programu pobytu w każdym mieście czy miasteczku była księgarnia, gdzie przy użyciu z mojej strony perswazji odnośnie poniesionych wydatków, zawsze stawałem się posiadaczem ksiązek krajoznawczych i historycznych. Doznaję prawdziwych dreszczy emocji, kiedy po raz pierwszy sięgam po wydawniczą nowość. Rozpiera mnie ciekawość poznania czegoś zupełnie nieznanego, czasami tajemniczego, lecz zawsze jest to pobudzające moją fantazję. Szybko przekonałem się, że najchętniej powracam do namłętneho czytania literatury krajoznawczej, zwłaszcza w długie jesienne wieczory. Choć moja Mama twierdzi, że nikt po Zygmuncie Glogerze nie potrafi tak ujmująco, dociekliwie i plastycznie opisywać poznawanej, ojczystej rzeczywistości krajoznawczej, to ja znalazłem jednak wiele frapujących przewodników, opisów szlaków, dłuższych opowieści, bądź zbiorów legend. To dzięki takim książkom mogę przemierzać szlak Czarnej Hańczy, uczestniczyć w spływach Rospudą, rozkoszując się pięknem mijanych, augustowskich jezior. Necko ma dla mnie najciekawszy kształt, przebogata linię brzegową, no i kojarzy mi się z opowieścią rodzinną, Otóż mój starszy brat, wówczas niespełna dwulatek, rozpoczął naukę pływania właśnie tutaj - samodzielnie spadając z pomostu w jeziorną toń! Gdyby nie refleks Taty ...

Dzięki turnusowi rehabilitacyjnemu poznałem maleńką Mielnicę nad Gopłem (czemu jednak tak bardzo trząsałem się ze strachu, choć miałem na sobie kapok i oplekuna obok? Pewnie dlatego, że nad Gopło zbliżała się letnia burza!). Na pewno nie ja jeden przeżywam uczucie zachwytu, kiedy napawam się niepowtarzalnymi zachodami słońca w literackich opisach, a potem, kiedy jestem nad polskim morzem, czuję promienie ciepła, słyszę szum fal - to zadziwiająco - ogarniają mnie głębokie myśli i ochota do porównań tego, co na jawie z tym, co znalazłem na kartach ksiązek. Gdy w skupieniu i pokorze obserwuję moc wzburzonego, morskiego żywiołu - chcę krzyknąć: ja też jestem niepowtarzalny, silny, kocham życie!

Kiedy zaś jestem w Białowieży - w tej „Rzeczypospolitej Leśnej” - to w poszumie koron królewskich dębów słyszę odgłosy tych dawniejszych i tych najbliższych zdarzeń z historii, całą opowieść o powikłanych, polskich losach! Zaraz po powrocie z Białowieży znów zaglądam do albumu „Tętno pierwotnej puszczy”, aby powtórnie chłonąć dziewicze piękno przyrody, naturę u jej źródeł, podziwiać doskonałość i harmonię współistnienia wszelkich istot żywych. Wśród wielu moich ksiązek przyjaciół - sporo jest takich, do których powracam. Raz wiąże się to z kolejną podejmowaną podróżą, zaś kiedy indziej wyrasta z potrzeby utrwalenia tego, co w krajoznawczych opisach jest dla mnie ważne, porywające, oszołamiające urodą i godne porównania z rzeczywistością odbytą wycieczką. Moje ukochane ksiązki krajoznawcze powiodły mnie także pokrętnymi serpentynami Bieszczady, zachwyciły nieprawdopodobnym urokiem Karkonoszy. To dzięki nim mogę pokonać łagodne wysoczyzny Gór Świętokrzyskich lub spacerować po Rynku Głównym w Krakowie. Stąd już niedaleko na królewskie wzgórze wawelskie, gdzie zawsze szukam śladów mego umiłowanego władcy Zygmunta Augusta. Zafascynowała mnie postać ostatniego Jagiellona.

Pewnego razu, po pobycie w ruinach zamku w Tykocinie, miałem przedziwny sen. Jako osobisty sekretarz Zygmunta Augusta towarzyszyłem mu w wielkim zjeździe monarchów europejskich, którzy przyjechali na jubileusz 35-lecia urodzin i 25-lecia koronacji Zygmunta. A było to w 1555 r. w Krakowie. Nasz król okazał się wówczas wizjonerem dziejów Polski aż po rok 2000! Prosił wszystkich władców europejskich o to, aby swym postępowaniem powstrzymali rozlew krwi, unikali aktów agresji, a nade wszystko chronili pokój i mogli w ten sposób odmienić swoje losy i losy sąsiadów. Marzył o tym, by Europa stała się wspólnotą ojczyzn.

12 Ten sen sprowokował mnie do pisanja pierwszych tekstów. Myślałem też o tym, czy można znaleźć wierniejszych przyjaciół niż moje ksiązki? Ja nie zawiodłem się nigdy! Bo przecież najwspanialsza literatura to taka, gdzie język ojczysty ma swoją moc, znaczenie i barwę, gdzie wspólne doświadczenie historii bądź dnia dzisiejszego czyni nas Polakami, wyrosłymi z jednej ziemi! Toteż gdziekolwiek byłem zawsze wracałem jak najspieszniej, gnany przemożną tęsknotą do kraju, do mego miasta, do mych ksiązek. Częste podróże, które odbywałem samochodem po całej Polsce - to ciekawe spotkanie z krajobrazem, możliwość porównania doświadczeń własnych z literackim komentarzem do ścieżek już wydeptanych, szansa odkrycia szlaków jeszcze nieprzebytych, a także nauczenia się nowych umiejętności turystycznych. Obserwując z okna samochodu mijany krajobraz nie raz nie dwa wpadałem w zachwyt nad kolorem i układem chmur, których nie byłby w stanie odtworzyć nawet największy mistrz pędzla. Ciągłe coś nowego, niepowtarzalnego, nieustanne „ochy i achy”, a tu :

„Gryka jak śnieg biała, gdzie panińskim rumieńcem dzięcielina pała”. Bardzo chcę kolejne, szczerze podróżnicze wzruszenia utrwalić ... od zapomnienia, toteż sięgam po następną książkę.

Prosi mnie ona, abym wszystkim tu obecnym powiedział, jak bardzo wartościowe jest opisywanie różnych miejsc i późniejsze ich odkrywanie - samotnie bądź w gronie przyjaciół. Zapraszam więc do tego gorąco i życzę cudownych przeżyć oraz wspaniałych wrażeń. Do zobaczenia na turystycznych szlakach!

Łukasz MARANDA

Białystok, 15 listopada 1998 r.

● MŁODZIEŻ W POLSKIM TOWARZYSTWIE TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZYM ●

MŁODZIEŻOWE KONKURSY KRASOMÓWCZE - Rok 1998

Każdego roku w listopadzie krasomówcy nadają konkretne treści słowom! Prezentują swoje miasta, regiony, opisują dziś już legendarne postacie, wydarzenia historyczne, lub też własne przeżycia z wycieczek.

Od nich zależy, czy słuchając opowieści zobaczymy: Kazana - wilka z Białowieży, czy usłyszymy wyjące ich stado gdzieś koło Myszyńca. Może kolejny raz słuchając opowieści o Żelazowej Woli i Brochowie usłyszymy mazurki i polonezy Fryderyka Chopina. Wiele tematów, każdy ważny: stulecie jaworzyńskiej energetyki, walory krajoznawcze Wieluńszczyzny, tradycje i obrzędy górnicze, Jan Hilmilbach w Mińsku Mazowieckim, Sybir - Golgota wschodu, Pola Negri, zwyczaje i obrzędy ludowe.

W Legnicy dodatkowo tematy związane ściśle z Dolnym Śląskiem wygłaszane w części finałowej.

Ci młodzi ludzie z całej Polski są plewcami Kraju Ojczystego. To oni właśnie bez względu na to, które miejsce zajęli, przekazują to co w ich odczuciu jest najważniejsze, albo zwyczajnie ważne. To jest wspaniałe.

Jest coś wielkiego w tym, kiedy młoda dziewczyna lub chłopak, podchodzą do głoszonego przez siebie tematu w sposób bardzo emocjonalny, angażują wszystkie swoje uczucia w wystąpienie. Daje to efekt bardzo ważny, a mianowicie sugestywność wypowiedzi, bez której nie istnieje krasomówstwo! I choć młodzi, a stają się w tym dniu tak wlecy! - Chce się bić brawo na stojąco!

Nie każdego stać na to, by jego wystąpienie było sugestywne, aby mogło trafić do słuchaczy. Nie każdy posiada umiejętność oddziaływania emocjonalnego, na całą widownię - wszystkich słuchaczy. Większość uczestników Konkursu ma swoje wystąpienia wcześniej przygotowane i opanowane pamięciowo. To powoduje, że mamy do czynienia z popisami raczej recytatorskimi, a nie krasomówczymi. Nawet najlepiej przygotowany tekst przez opiekuna nie gwarantuje sukcesu podopiecznego.

Krasomówca powinien wiedzieć, na jaki temat ma mówić. Powinien posiadać dużą wiedzę na ten temat. Dla mówcy temat ten musi być najważniejszy, fascynujący, aby mógł mówić o nim z głębi serca. Najważniejsze, aby kochał ten temat.

Młody krasomówca musi być nieprzeciętną osobowością!!! - Takich oczekujemy w Legnicy i Golubiu - Dobrzyniu. To dla nich przygotowuje konkurs Oddział PTTK w Golubiu-Dobrzyniu z Prezesem Oddziału, Członkiem Honorowym Towarzystwa Zygmuntem Kwiatkowskim na czele, oraz w Legnicy Oddział PTTK z inicjatorem i organizatorem wszystkich dotychczasowych Konkursów Leonem Hojniakiem na czele.

W tym 1998 roku odbyły się tradycyjnie dwa konkursy, w których laureatami zostali:

XXIII Krajowy Konkurs Krasomówczy Młodzieży Szkół Średnich na Zamku Golubskim, 19-22 listopada 1998 roku.

1. Krzysztof Scheller - Przemyśl - (opiekun Kol. Marian Dzimira.)
2. Bartłomiej Kamiński - Wieluń (sieradzkie)
3. Sylwia Sulińska - Białowieża (białostockie)

4. Witold Kornaś - Jaworzno (katowickie)

5. Luiza Zajac - Tomaszów Maz. (piotrkowskie)

Nagrodę Dyrektora Zamku Golubskiego w Konkursie o Zamku otrzymał:

Janusz Mazurek z Przeworska (przemyskie)

Nagrodę Publiczności otrzymała Luiza Zajac z Tomaszowa Mazowieckiego.

W tegorocznym Krajowym Konkursie uczestniczyło 39 osób z 26 województw.

Przez finały na Golubskim Zamku w ciągu 23 lat przewinęli się przedstawiciele 49 województw. We wszystkich dotychczasowych konkursach startowali przedstawiciele województw katowickiego i toruńskiego. Dalsza grupa województw najczęściej reprezentowanych w Golubiu-Dobrzyniu przedstawia się następująco: 22 razy - województwo krośnieńskie, opolskie i wrocławskie, 21 razy - olsztyńskie, przemyskie i sieradzkie, 20 razy - jeleniogórskie, konińskie, poznańskie i skierniewickie, 19 razy - białostockie, częstochowskie, płockie, radomskie i rzeszowskie

XIV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Dzieci i Młodzieży Szkół Podstawowych w Legnicy, 27-29 listopada 1998 roku.

1. Magdalena Wróblewska - Toruń (opiekunka pani Barbara Wróblewska)
2. Aleksandra Kasza - Krosno
3. Małgorzata Piórkowska - Gronowo (toruńskie)
4. Natalia Rwidan - Częstochowa
5. Łukasz Prokop - Warszawa
6. Karolina Pietruszka - Kraków
7. Krzysztof Socha Tomaszów Maz. (piotrkowskie)
8. Katarzyna Skulska - Przemyśl
9. Paweł Bury - Legnica
10. Emilia Wielgo - Mińsk Maz. (siedleckie)

Nagrodę Publiczności otrzymała Magdalena Wróblewska - Toruń

Nagrodę Jury Młodzieżowego otrzymała Natalia Rwidan - Częstochowa

Specjalną Nagrodę im. Wandy Urbaniak otrzymała Magdalena Kutnik z Bilgoraja (zamojskie)

W finale tegorocznego konkursu w Legnicy uczestniczyło 29 osób z 23 województw.

Rok 1998 zapisał się w historii Konkursów Krasomówczych nowością, - tak w Golubiu jak i w Legnicy organizatorzy zaprosili do pracy w Jury młodych. W Konkursie Golubskim w roli Jurora wystąpiła laureatka konkursów krasomówczych poprzednich lat, obecnie studentka V roku Uniwersytetu Warszawskiego - Izabela Świderek. W Legnicy w pracach Jury wzięła udział studentka III roku Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego - Agnieszka Łuszczak. Oba debiuty były bardzo udane i można gratulować organizatorom takiego pomysłu.

Druga nowość, którą należy kontynuować, to zaproszenie do pracy w Jury w Golubiu przedstawicieli komisji Zarządu Głównego PTTK: Komisji Przewodniczej (Kol. Wiesław Kędzierawski) oraz Komisji Opieki nad Zabytkami (Kol. Jan Paweł Piotrowski). Taki skład Jury zapewni bardzo fachową ocenę występów, nie tylko pod względem metodycznym ale i merytorycznym.

Na koniec pragnę poinformować, że organizatorzy Konkursów pracują nad nowymi regulaminami Konkursów, które będą dostosowane do nowego podziału administracyjnego oraz do nowej, zreformowanej szkoły. Nowe regulaminy zaprezentujemy wiosną 1999 roku.

Zbigniew Mariusz Kozłowski */

*/ Autorowi Informacji, który w tym roku obchodził w Golubiu-Dobrzyniu „mały” jubileusz 15-lecia występowania w roli Jurora - składamy gratulacje i życzymy dalszych lat Jurorskiej pracy w Golubiu i Legnicy.

MŁODZIEŻOWY KONKURS KRAJOZNAWCZY O NAGRODĘ IM. FRANCISZKA MAMUSZKI

6 października 1995r. zmarł w Gdańsku wybitny krajoznawca, Honorowy Członek PTTK, Honorowy Obywatel Sopotu Franciszek Mamuszka.

Wiosną 1996 r. Oddział PTTK im. dr Aleksandra Majkowskiego w Sopocie i Stowarzyszenie Autorów Polskich Oddział w Gdańsku podjęły inicjatywę utrwalenia dorobku zmarłego poprzez zainspirowanie młodzieży do krajoznawczej działalności publicystycznej i popularyzatorskiej, stworzenie warunków do prezentacji krajoznawczych jej dokonań oraz promowanie szczególnie uzdolnionych młodych publicystów - krajoznawców.

Zainteresowanie i wsparcie wyraziły Kuratorium Oświaty w Gdańsku, Muzeum Narodowe w Gdańsku oraz Towarzystwo Przyjaciół Sopotu. Patronat nad konkursem objął Prezydent Miasta Sopotu.

Życzliwe wsparcie i pomoc organizacyjną świadczy najbliższa rodzina Franciszka Mamuszki.

Począwszy od 1998 r. konkurs niespodzianka OMTT-K etapu wojewódzkiego stał się integralną częścią MKK o nagrodę im. Franciszka Mamuszki.

Na trzecią już edycję konkursu w 1998 r. wpłynęło 21 prac (z czego 2 nie odpowiadały warunkom konkursu) przygotowanych indywidualnie i zespołowo przez 38 uczestników- uczniów szkół podstawowych i średnich z terenu województwa gdańskiego.

Jury konkursu złożone z jego organizatorów i współorganizatorów po wnikliwej analizie prac wyłoniło 3 laureatów zespołowych (10 osób), wyróżniło 2 prace indywidualne oraz wyróżniło opiekunkę, której 13 wychowanków stanęło w konkursowe szranki.

Uroczyste ogłoszenie wyników, nagrodzenie laureatów i wystawa prac trzeciej edycji konkursu miały miejsce w Muzeum Narodowym - Oddziale Sztuki Współczesnej w Gdańsku Oliwie, w reprezentacyjnej sali Pałacu Opatów.

We współpracy z Państwowym Ogniskiem Plastycznym w Sopocie przedmiotem konkursu staną się zapewne prace plastyczne, co rozszerzy formułę konkursu i grono jego uczestników.

● warto wiedzieć ●

ANNAPURNA

Spośród wszystkich sposobów aktywnego wypoczynku dwa uważam za szczególne - żeglowność po wielkich wodach i wędrówka po wysokich górach. Na żeglowności się zupełnie nie znam - natomiast od wielu lat wędruję po górach. Jesienią 98r spędziłem 5 tygodni w Nepalu z czego prawie trzy tygodnie zajęła wędrówka po Himalajach a dokładnie trekking wokół Annapurny. Trudno jest wyrazić słowami wszystkie wrażenia. Oglądanie z bliska ośnieżonych ośmiotysięczników w promieniach słonecznych gdy wokół nie ma ludzi jest widokiem pozostającym na zawsze w pamięci.

Wyjazd taki wymaga dobrej kondycji, samozaparcia i pewnego zastrzyku gotówki. Praktycznie drogi jest jedynie przelot. Za bilet na trasie Warszawa-Amsterdam-Delhi-Zurich-Warszawa zapłaciliśmy po 700 dol. US. Wszystkie pozostałe koszty 5-tygodniowego pobytu to ok.350 dol. US w tym przejazd autobusem Delhi- Kathmandu-Pokhara-Delhi (ok. 35 dol.), wiza nepalska (na granicy) - 25 dol., zgoda na trekking (załatwiana w Agencji

trekkingowej) - 36 dol., reszta do wyżywienie i noclegi. Koszty tych ostatnich są raczej symboliczne - najdrożej płaciliśmy w Kathmandu (pokój 2-os z łazienką i klimatyzacją) - 100 rp od osoby, a w górach od 5 rp do 40 rp od łóżka przy kursie 67 rp za 1 dol. US. Warunki noclegowe bardziej niż skromne a czasem wręcz prymitywne ale w górach trudno o lepsze. Jedną noc na wysokości 4.200 mnpm spędziliśmy pod gołym niebem. Dobre śpiwory chroniły przed zimnem choć rano musieliśmy kruszyć szron na ich powierzchni. Woleliśmy jednak taki nocleg niż bardzo nie pachnące pomieszczenia pobliskiego schronu. Bazowaliśmy praktycznie wyłącznie na wyżywieniu miejscowym. Każdy z nas miał w plecaku po 4 konserwy turystyczne (żelazna rezerwa skonsumowana w najtrudniejszych dniach), po kilkanaście zupek błyskawicznych (typu Knorr) i trochę herbaty w torebkach. Standardowo wydawaliśmy dziennie na wyżywienie 5 dol. US w tym sporo na napoje bo pociliśmy się mocno.

Podczas 18-dniowej wędrowki pokonaliśmy ok.230 km pieszo a suma podejść wyniosła ok. 8.000 m (osiem tysięcy metrów). Jeszcze przed wyjazdem zdecydowaliśmy się na obejście Annapurny zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Ten kierunek uznawany jest za znacznie trudniejszy. Praktycznie w tym czasie nikt więcej nie wędrował całości trasy w tym samym kierunku. Z przeciwnej strony szło sporo osób w tym wiele grup zorganizowanych. Byliśmy też jednymi z nielicznych „białych”, którzy swój bagaż nosili sami na grzbiecie. Wszyscy inni brali tragarzy. Tragarza można było wynająć za 400 rp dziennie (ok.6 dol. US). Nasze plecaki po solidnej selekcji rzeczy ważyły ok. 16-18 kg. Poza rzeczami osobistymi i wspomnianymi już konserwami najwięcej wagi dawał sprzęt fotograficzny (3 aparaty, dodatkowe obiektywy, filtry, kamera z osprzętem)

Dziennie przemierzaliśmy od 4 do 9 godzin robiąc często postoje zwłaszcza w pierwszych dniach. Najtrudniejsze był pierwsze dni (zwłaszcza trzeci) gdzie pokonywaliśmy spore różnice wzniesień i 10 dzień tj. przejście przełęczy Thorungla (5.416 mnpm). Później nogi już same niosły a widoki tak piękne, że trudno je opisać.

Nasza grupa liczyła 6 osób. Większość trekkingowców to ludzie młodzi. My należeliśmy do starszyny (średni wiek 47 lat). Nie należeliśmy do osób szczególnie otyłych a przez ten miesiąc straciliśmy na wadze po 8 - 12 kg. Dobrze to więc wczasy dla odchudzających się. Dla takich jak tam wrażeń warto jednak napocić się, naprawdę warto. Polecam

Stanisław Harajda

56 Rajd AIT – Vissenbjerg – Funen DANIA

Jak co roku w lipcu 1999 organizowany będzie kolejny Rajd AIT , tym razem w Danii. Na 56 rajd serdecznie zapraszają członkowie klubu „DANSK CYKLIST FORBUND”. Rajd odbędzie się w dniach 25 – 31 lipca 1999r ma wyspie Funen z metą w miejscowości Vissenbjerg.

Uczestnicy będą mieli możliwość poznania „Zielonego serca Danii” – tak bowiem nazywany jest region w którym organizowany będzie rajd AIT.

Dania ze swymi bardzo dobrze znakowanymi drogami rowerowymi jest dużą atrakcją dla turystów kolarzy. Na samej wyspie Funen długość znakowanych dróg rowerowych wynosi ponad 1200 km. W oparciu o te drożki organizator proponuje codzienne wycieczki rowerowe na trasach o długości 30, 60, 120 km.

Wyspa Funen słynie ze swych wspaniałych ogrodów i przepięknych drewnianych domków krytych strzechą. Funen, usytuowana w środku Danii, jest łatwo dostępna poprzez dwa wiszące mosty łączące wyspę z Jutlandią od zachodu i Zelandią od wschodu. Dodatkowo wyspę z kontynentem łączy szereg linii promowych.

Południowa część Funen to szczególnie ulubione miejsce dla uprawiania sportów wodnych. Miejsce to licznie odwiedzają turyści z Danii, Niemiec Szwecji i Holandii.

Highfunen ze swymi miasteczkami Tommerup, Vissenbjerg i Aarup to główne atrakcje dla uczestników Rajdu AIT. Będzie tam można zwiedzić wiele interesujących miejsc takich jak XIII wieczne kościółki malowniczo położone wśród wiosek, park

ptaków, terrarium, akwarium, parki zabaw, muzeum produkcji cegły oraz najwyższy punkt wyspy Funen – Frøbjerg Barnebdøj 133 npm i wiele innych atrakcji.

Północna część wyspy to nizina z malowniczym portem Bogense.

Odense – stolica Funen to miasto Hansa Christiana Andersena, znane szczególnie z doskonałych warunków jakie tam stworzono dla rowerzystów. Sieć dróg i ścieżek rowerowych to niedościgniony wzorzec rozwiązania tego problemu w warunkach miasta europejskiego. W Odense warto zobaczyć Muzeum Hansa Christiana Andersena, muzeum kolejnictwa, skansen wioski z Funen. Odense Fiord i okolice z doskonałą siecią połączeń promowych to wspaniałe tereny dla wycieczek rowerowych i promowych.

Centrum 56 Rajdu AIT wraz z campिंगiem (polem namiotowym) usytuowane będzie w kompleksie sportowym Vissenbjerg. Organizator zapewnia również możliwość noclegu w hotelach, schronisku młodzieżowym bądź w pensjonatach. W ramach rajdu organizowane będą wycieczki autokarowe nin. do Legolandu, Zamku Egeskov i Kopenhagi. Na okres rajdu będzie możliwość wypożyczenia rowerów górskich.

Bliższych informacji uzyskać można pod adresem internetowym [www:cyclefyn.dk](http://www.cyclefyn.dk). Pod tym adresem można również dokonać zgłoszenia uczestnictwa w rajdzie.

Jak podaje organizator koszty uczestnictwa w imprezie kształtują się następująco:

- **WPISOWE**

Osoba dorosła	200Dkr
Dziecko do 12lat	100Dkr

- **KAMPING**

Osoba dorosła	200Dkr
Dziecko do 12lat	100Dkr
Przyczepa kempingowa	100Dkr
Samochód kempingowy	100Dkr

- **WYŻYWIENIE**

	Osoba dorosła	dziecko do 12 lat
Śniadanie	30Dkr	15Dkr
Obiad	80Dkr	40Dkr
Kolacja pożegnalna	150Dkr	75Dkr

- **PAMIĄTKA RAJDOWA** 100Dkr

Jak wspomniano wyżej istnieje możliwość zakwaterowania w Hotelu „Vissenbjerg Storkro” w cenie 500Dkr za pokój dwuosobowy, małym hotelu „Aarup kro”, Bredgade10, DK – 5560 Aarup, w cenie 150Dkr od osoby. Hotel ten usytuowany jest w odległości 7km od centrum rajdu. Zakwaterowanie w schronisku młodzieżowym wraz ze śniadaniem kosztuje 110Dkr. Proponowane przez organizatora pensjonaty oferują swe usługi w granicach 150Dkr (bed & breakfast). Pensjonaty te usytuowane są w odległości 5-6km od centrum rajdowego.

Wypełniony formularz zgłoszenia oraz kopię dokumentu wpłaty należy przesłać do biura rajdu na adres:

AIT Cykelrally – 99

Jørgen Bierring

Magtenbøllevej 94

DK – 5492 Vissenbjerg,

do 15 marca 1999r., po tym terminie wartość wpisowego wzrośnie o 10%.

Materiały informacyjne łącznie z kartą zgłoszenia uzyskać można w siedzibie ZG PTTK w Warszawie bądź przesyłając kopertę zwrotną z adresem i znaczkiem na

adres: Stanisław Karuga

Ul. Tetmajera 40

40-680 Katowice

90 lat minęło!

23 marca 1908 roku Zarząd PTK w Warszawie zalegalizował powstanie Oddziału w Radomiu przez założycieli: Szczęsnego Jastrzębowski, Prospera Jarzyńskiego i Kazimierza Grabińskiego. Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się w dniu 23 października 1908 roku w Resursie Obywatelskiej, gdzie 26 założycieli wybrało zarząd pod przewodnictwem Szczęsnego Jastrzębowski – wydawcy i dziennikarza.

Do wybuchu I wojny światowej Oddział PTK borykał się z kłopotami lokalowymi i finansowymi, to nie mniej jednak w 1910 roku urządzono muzeum pamiątek historycznych i etnograficznych dzięki udostępnieniu (przekazaniu w depozyt) przez członka Oddziału księdza Jana Wiśniewskiego 1000 eksponatów. Organizowano prelekcje i wycieczki piesze, pociągami i statkiem po Wiśle.

W latach 1914-1918 zanikła działalność Oddziału, która została na dobre wznowiona w 1922 roku. Odbywały się prelekcje, wycieczki, w tym dla młodzieży z radomskich szkół średnich, organizowano przedstawienia teatralne, wystawę dawnej grafiki, przeprowadzano akcje ochrony jodeł w okresie przedświątecznym itp.

Zgromadzono rozproszone eksponaty muzealne i w dniu 23.05.1923 roku uroczystie otwarto Muzeum PTK z udziałem władz miasta, Aleksandra Janowskiego i przedstawicieli Oddziału PTK w Kielcach.

Utworzono bibliotekę liczącą ponad 500 tomów.

W 1928 roku w Radomiu powstaje Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Nastąpił dynamiczny rozwój kół krajoznawczych młodzieży szkolnej, które biorą udział w ogólnopolskich konkursach zdobywając nagrody i wyróżnienia. Powstają sekcje: motorowa, wycieczkowa i wytyczania szlaków, ochrony zabytków, odczytowa, imprez itp.

W latach 1931-1933 wytyczono w Puszczy Kozienickiej 98 km szlaków turystycznych.

Z inicjatywy działaczy oddziału zorganizowano drugi (powtórny) pogrzeb płk Dionizego Czachowskiego - naczelnika wojennego województwa sandomierskiego w Powstaniu Styczniowym do specjalnie wybudowanego mauzoleum zaprojektowanego przez członka PTK.

Po wkroczeniu Niemców do Radomiu w dniu 8 września 1939 roku działalność Oddziału zostaje zawieszona. Zbiory muzealne i biblioteczne są systematycznie niszczone i wywożone w głąb Niemiec. Ginie wielu działaczy i pracowników muzeum w tym długoletni prezes Zarządu Oddziału Kazimierz Ołdakowski.

Oddział PTK w Radomiu zostaje reaktywowany w 1947 roku. Powstają liczne koła krajoznawcze młodzieży szkolnej, są organizowane wycieczki po Radomiu i okolicy. Dla rozwijającego się ruchu turystycznego został zorganizowany kurs przewodników. Zostają nawiązane kontakty ze związkami zawodowymi w celu pomocy przy organizowaniu turystyki dla pracowników i ich rodzin.

Oddział PTTK w Radomiu powstaje dopiero 7 grudnia 1952 roku. Powstają koła w wielu instytucjach, zakładach pracy i szkołach średnich. Zostaje zorganizowana Wypożyczalnia Sprzętu Turystycznego (1954), Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego (1955), Klub Turysty (1958), Pracownia Krajoznawcza (1983). Powstają kluby: turystyki motorowej „Wicher”, turystyki żeglarskiej – „Korab”, turystyki pieszej „Radomir”, Klub Miłośników Radomia”, imprez na orientację „Skróty”, turystyki podwodnej „Krab”, później „Nurek”, turystyki carawaningowej „Labędź”, turystyki kolarskiej „Adept” i klub trampingowy „Atlas”.

Oddział jest organizatorem jednej z najstarszych imprez turystyki kwalifikowanej – 44 Nocnych Górskich Rajdów Świętokrzyskich oraz Maratonów Marszy na Orientację (33), Zimowych Rajdów na Raty (32), Rajdów Młodzieży (30), Rajdów Szlakami Miejsc Pamięci

Narodowej (22), Nietypowych Rajdów Mikołajkowych (18), Rajdów Spódnicowych z Piosenką (15), Złotów SKKT: PTTK i PTSM (13). Organizowaliśmy: Centralny Rajd Młodzieży, dwa razy Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy, sześć razy różnego rodzaju Mistrzostwa Polski w Marszach na Orientację.

Działały i działają komisje: krajoznawcza, opieki nad zabytkami, ochrony przyrody, młodzieżowa, kół zakładowych, przewodnicka, szkoleniowa, odznaczeń i prawie wszystkich dyscyplin turystyki kwalifikowanej.

Od 1983 roku Oddział posiada sztandar i nazwę MIEJSKI im. księdza Jana Wiśniewskiego. Oddział został wyróżniony: Złotą Honorową Odznaką PTTK, srebrnym medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, krzyżem „Za Zasługi dla ZHP”, odznaką „Za Zasługi dla Województwa Radomskiego” i medalem miasta Radomia.

Aktualnie Oddział liczy 924 członków zrzeszonych w 45 kołach i klubach, w tym 34 w szkołach.

Przygotowania do obchodów 90 rocznicy zorganizowanego ruchu krajoznawczo-turystycznego w Radomiu rozpoczęto na początku 1998 roku. Postanowiono, że wszystkie rajdy będą się odbywać dla uczczenia tej rocznicy.

W dniu 23 marca 1998 roku – powołanie Oddziału przez władze PTK - zorganizowano uroczyste posiedzenia Zarządu Oddziału z udziałem prezesów zarządów kół, klubów i opiekunów SKKT, na którym przypomniano historię powstania Oddziału PTK w Radomiu.

W 90 rocznicy zebrania organizacyjnego Oddziału PTK – 23.10.1998 - zorganizowano Rajd na Jubileusz Oddziału. Na 6 trasach wokół Radomia wędrowało 752 uczestników. Podczas zakończenia rajdu zorganizowano konkurs wiedzy z historii Oddziału i Radomia.

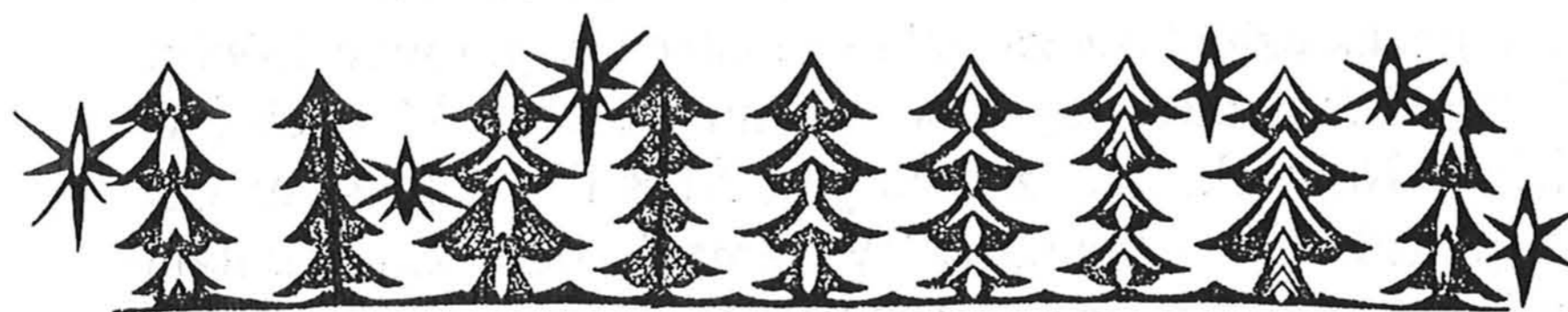
Podsumowanie obchodów odbyło się podczas Sejmiku Krajoznawczego zorganizowanego w dniu 24.10. 1998 w gmachu Muzeum Okręgowego, na który przybyli: senator RP - Zbigniew Gołębek, posłanka na Sejm RP - Regina Pawłowska, prezes ZG PTTK - prof. dr hab. Janusz Zdebski, członek Prezydium ZG PTTK – dr Franciszek Midura, członkowie ZG PTTK: prof. dr hab. – Krzysztof Mazurski i Mirosław Ratajski, członkowie GKR PTTK: dr Edward Jabłoński i Bogdan Komorowski, dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich UW w Radomiu – Cezary Uciński, Wojewódzki Konserwator Zabytków – Marek Figiel, wiceprezydent miasta Radomia - dr Leszek Kłodziński, przedstawiciele oddziałów: Dęblin, „Lucznik”, Pabianice, Pionki, Piotrków Trybunalski, Warka, Żarnów i licznie zebrany aktyw Oddziału.

Po przedstawieniu kilku sylwetek nieżyjących działaczy Oddział został odznaczony odznaką ZA ZASUGI DLA TURYSTYKI. Kolega Janusz Zdebski wręczył Medal za Pomoc i Współpracę dla Muzeum Okręgowego w Radomiu na ręce dyrektora pana Janusza Pulnara, oraz panu Markowi Figlowi – Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

Liczni działacze Oddziału zostali uhonorowani odznakami: Zasłużony Działacz Kultury, Za Zasługi dla Turystyki, złotymi i srebrnymi Honorowymi Odznakami PTTK, Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży, 25 Lat w PTTK, Orli Lot i dyplomami: ZG PTTK i Oddziału. Sesję po licznych wystąpieniach zaproszonych gości zakończono toastem i życzeniami dotrwania do stulecia zorganizowanego ruchu krajoznawczo-turystycznego w Radomiu.

Uczestnicy rajdu i sesji otrzymali pamiątkowy metalowy znaczek, zarys historii Oddziału PTK-PTTK w Radomiu i różnego rodzaju publikacje o regionie.

Konrad Bielecki

ODDZIAŁU PTK - PTTK W SZAMOTUŁACH

We wrześniu br. w sali koncertowej pięknie w ostatnich latach odrestaurowanego Zamku Górków w Szamotułach odbyły się uroczystości jubileuszowe jednego z najstarszych i najbardziej zasłużonych oddziałów Towarzystwa w Wielkopolsce.

Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Szamotułach powstał 12 kwietnia 1933 r. Tradycje zorganizowanego ruchu turystyczno – krajoznawczego są jednak starsze, bowiem w 1926 r. w szamotulskim Gimnazjum prof. Andrzej Hanyż zorganizował pierwsze Koło Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej. Wkrótce po utworzeniu Oddział Szamotulski PTK obejmował swoim zasięgiem 4 powiaty i liczył 70 członków. Od początku istnienia prowadził bardzo bogatą działalność, organizował odczyty, wystawy fotograficzne, wycieczki krajoznawcze, konkursy, spotkania towarzyskie oraz widowiska regionalne i zabawy w szamotulskich strojach ludowych. W Oddziale pracowały trzy komisje: krajoznawcza, turystyczna i propagandowa oraz trzy koła: krajoznawcze, cyklistów i filatelistów. W czterech szkołach działały koła młodzieżowe. Oddział miał dwie delegatury: we Wronkach i w Międzychodzie, a także prowadził poradnię krajoznawczą i bibliotekę. Do najbardziej aktywnych działaczy tego okresu zaliczyć trzeba: Andrzeja Hanyża, Pawła Adamskiego, Stanisława Krupskiego i Józefa Presussa. Od początku swojej działalności Oddział czynił też starania o przyjęcie Baszty Halszki i zorganizowanie w niej Muzeum Regionalnego. Obiekt wprawdzie udało się pozyskać, jednak na przeszkodzie dalszym pracom stanął wybuch II wojny światowej. W 1946 roku Oddział reaktywowano, jednak wkrótce wskutek odpływu działaczy zaprzestał działalności.

W dniu 26 marca 1956 r. reaktywowano – już w strukturach PTTK – oddział w Szamotułach. W pierwszym roku działania oddział liczył 90 członków zrzeszonych w dwóch kołach. W l. 1958-63 oddział prowadził m.in. stanicę wodną w Wielonku oraz ośrodek kempingowy w Obrzycku, w l. 1965-72 prowadził punkt informacji turystycznej, a w l. 1960-65 w jego ramach działał aktywnie Klub Fotografiki PTTK. Z inicjatywy Oddziału wydano przewodnik Ludwika Gomolca „Szamotuły – Gród Halszki” a także inne publikacje m.in. „Kalendarz Ziemi Szamotulskiej – rok 1958”, „Almanach szamotulski” i „Piosenki szamotulskie”.

W 1960 r. liczył 5 kół i 120 członków, a w 1975 r. 10 kół i 460 członków. W 1980 r. działały już 24 koła i kluby zrzeszające 1215 członków. Największą liczbę członków Oddział osiągnął w 1989 r., kiedy należało do niego 1700 osób. W późniejszych latach ich liczba jednak bardzo zmalała osiągając na koniec 1996 roku 80 członków zrzeszonych w trzech kołach. Od tego roku liczba członków zaczęła wzrastać i w połowie 1998 r. Oddział liczył 400 członków zrzeszonych w siedmiu kołach i klubach (w tym dwu kolarskich). Największym z nich jest SKKT – PTTK w LO Szamotuły liczące ponad 190 członków. W ramach oddziału działają obecnie trzy komisje: Krajoznawcza, Turystyki Pieszej i Turystyki Kolarskiej.

Od końca lat 70-tych oddział w swojej działalności skupił się na organizacji imprez turystyczno-krajoznawczych. W 1976 roku zapoczątkowano organizację Wojewódzkich Rajdów Turystycznych po Regionie szamotulskim, dotychczas odbyły się 23 takie imprezy. Od 1979 roku organizowane są Wojewódzkie (obecnie Wielkopolskie) Złoty Turystów „Na Powitanie Jesieni”. Imprezy te w niektórych latach gromadziły nawet powyżej 2 500 turystów.

Oddział był i jest także organizatorem lub współorganizatorem wielu innych rajdów m.in. dla najmłodszych rajdu „Siedmiomilowe Buty”. Z okazji imprez drukowane są okolicznościowe folderki lub gazetki zlotowe (np. „Zew Puszczy” dla uczestników Złotów Miłośników Puszczy Noteckiej).

Szamotulski Oddział PTTK włączył się w akcję inwentaryzacji krajoznawczej Polski opracowując i wydając drukiem inwentaryzacje Miasta i Gminy Szamotuły, Miasta i Gminy Ostroróg i Gminy Obrzycko. Ważną rolę w działalności oddziału zajmuje praca z młodzieżą, której efektem są liczne kursy Młodzieżowych Organizatorów Turystyki (na spotkaniu 16 absolwentom kolejnego kursu wręczono legitymacje i odznaki) i Szkoleniowe Obozy Wędrownie.

Prezesami Zarządu Oddziału PTTK w Szamotulach byli kolejno: Antoni Grys (1956-1958), Henryk Geisler (1958-1956), Franciszek Wachowiak (1959-1961), Romuald Krygier (1961-1966), Zenon Lisiecki (1966), Franciszek Wachowiak (1966-1968), Janusz Łopata (1968-1971), Andrzej Dolata (1971-1976) i Franciszek Wachowiak (1976-1997). Od 1997 roku funkcję tę sprawuje Paweł Mordal. W 1973 roku oddział odznaczony został Honorową Odznaką PTTK.

Spotkanie jubileuszowe miało bardzo uroczysty charakter. Wzięli w nim udział przedstawiciele władz centralnych (Przewodniczący Sejmowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki – Tadeusz Tomaszewski), wojewódzkich (m.in. dyrektor Wydziału K.F. i T. Urzędu Wojewódzkiego - Tomasz Wiktor) oraz prominentne grono władz lokalnych (m.in. Kierownik Urzędu Rejonowego – Jacek Grabowski, Zastępca Burmistrza – Otton Nowicki, Wójt Gminy Kaźmierz – Wiesław Włodarczak). Przybyli też przedstawiciele oddziałów z Wielkopolski, Wielkopolskiej Korporacji Oddziałów PTTK, Komisji, a także Przewodniczący Komisji Krajoznawczej ZG PTTK – Włodzimierz Łęcki. Liczni działacze odznaczeni zostali medalami, odznakami i dyplomami. Trzy medale otrzymał Oddział: medal im. Franciszka Jaškowiaka (od Wielkopolskiej Korporacji), medal 75 – lecia Oddziału Miejskiego w Toruniu oraz medal C. Ratajskiego (od Oddziału PTTK w Lubonia).

W ciekawej części programowej spotkania ogłoszono 4 referaty: „Zarys historii Oddziału” (Paweł Mordal), „Krajoznawstwo źródłem tożsamości narodowej” (Włodzimierz Łęcki), „Marian Sydow – Krajoznawca z Szamotuł” (Henryk Miłoszewski), „Kolekcja ikon w Muzeum Zamku Górków w Szamotulach” (Waldemar Górny).

Kameralny koncert, zwiedzanie zamku – muzeum oraz ... bankiet w sali rycerskiej przygotowany przez sponsorów zakończyły uroczystość. Wzięło w nich udział ponad 60 osób, w tym 20-to osobowa grupa członków SKKT – PTTK przy Liceum Ogólnokształcącym w Szamotulach.

● Oddziałowi życzymy na dalsze lata kontynuacji tak szerokiej i dobrze prowadzonej działalności krajoznawczej oraz turystycznej. ●

ODDZIAŁ PTTK PRZY HUCIE IM. TADEUSZA
SENDZIMIRA - CZTERDZIEŚCI PIĘĆ LAT
W SŁUŻBIE ZAŁOGI

Minęło właśnie 45 lat działalności, a raczej służby na rzecz załogi Huty przez Oddział Zakładowy PTTK. To bardzo specyficzny rodzaj służby, gdzie wielorakie pozytywne efekty oddziaływania turystyki krajoznawczej na pracowników kombinatu przekładają się jednocześnie na ich zawodową aktywność oraz wyniki w pracy. Jeśli dodać do tego autentyczne i wielorakie osiągnięcia Oddziału Zakładowego PTTK przy Hucie z satysfakcją relacjonując przebieg obchodów jubileuszu zorganizowanego w Ośrodku "Skalnik" w Trzemeśni, w Paśmie Łysiny i Lubomira Średniego, w dniach 24-25 października 1998 roku.

Początki zorganizowanych form turystyki w Hucie to lata 50-te. Pierwszy Zarząd Oddziału z Prezesem Mieczysławem Gajem rozpoczął pracę w roku 1956, a już w okresie 1953-56 z wycieczek i imprez Oddziału skorzystało niemal 12.000 osób. Przez całe minione 45 lat przetrwały dwa Koła PTTK: przy Zakładzie Stalowniczym oraz w Przedsiębiorstwie Materiałów Ogniotrwałych. Wpływ na trwały dorobek Oddziału w wielu aspektach turystycznej problematyki miała trwająca przez 22 lata prezesura Stanisława Suchońskiego, długoletniego Dyrektora Ekonomicznego Kombinatu.

W okresie największej świetności organizacyjnej i imprezowej Oddziału działały Komisje: Turystyki Górskiej, Turystyki Pieszej, Ochrony Przyrody, Kół Zakładowych oraz Kluby: Młodego Turysty "Dymarki", Turystyki Motorowej "Tandem", Turystyki Kajakowej "Wiking", Klub Narciarski oraz Klub Tatrzański. Wyrazem specyfiki programowej w strukturach PTTK w dużym zakładzie pracy była równoległa praca Komisji i Klubów z działalnością licznych Kół Zakładowych PTTK w Hucie organizujących własne Złoty m.in.: Stalowników, Walcowników, Wielkopiecowników, Energetyków, Ceramików, Transportu Kolejowego.

W 1969 roku we wszystkich wycieczkach, imprezach i akcjach Oddziału Zakładowego Huty łącznie z Kołami Zakładowymi wzięło udział 107 tys. osób. Specyfika imprez turystycznych na wydziałach Huty pozwalała integrować załogę z kierownictwem, które zawsze w nich uczestniczyło.

Obecne schronisko PTTK "Trzy Korony" w Sromowcach Niżnich było w minionych latach obiektem Huty i miejscem zakończenia wielu imprez turystycznych podejmowanych przez Oddział.

Trwałe miejsce w dorobku Oddziału zajmuje działalność na rzecz ochrony przyrody. To właśnie tutaj, w Hucie, która w minionych latach była czółowym trucicielem środowiska utworzono Oddziałową Komisję Ochrony Przyrody PTTK rozbudzając szerokie zainteresowanie załogi tą tematyką. - Ożywiona praca publicystyczna, dobre i wielorakie współdziałanie Komisji z górkami i nie tylko parkami narodowymi /zwłaszcza pieniężnym, gorceńskim i ojcowskim/, organizacja akcji "Czyste Góry", cykle prelekcji w Krakowie, w Beskidach, sadzenie drzew w wielu rejonach gór, wykonanie znakomitej klasy ekspozycji okazów flory i fauny, społeczne kontrole w terenie Strażników Ochrony Przyrody działających przy Oddziale oraz utworzonej agencji Służby Kultury Szlaku, opracowywanie przyrodniczych informacji dla uczestników imprez turystycznych Huty, opieka nad kilkoma rezerwatami przyrody w Małych Pieninach - to tylko niektóre z form społecznej działalności aktywu tej Komisji na rzecz ochrony środowiska.

Jeśli mowa o rozszkwalaniu w najszer-

szym tego słowa znaczeniu dorobku PTTK z Huty Sendzimira na skalę ogólnopolską wspomnieć też należy o:

- uhonorowanej wieloma nagrodami pracy Haliny i Bolesława Jurków, twórców cykli przeźroczy łączonych z reportażami oraz zaopatrzonych w podkład muzyczny,
- Władysławie Respondekowi oraz Augustynie i Urszuli Przybylskich - autorach wielu wyróżniających się ekspozycji fotograficznych,
- znakomitych wzorcach turystyki kajakowej ukształtowanych przez Klub Turystyki Kajakowej "Wiking" na czele z Olgierdem Turyną i Barbarą Włodarską,
- pionierskiej wyprawie Czesława Gawryłowa w bułgarskie góry Riły i Pirynu w 1977 roku, która otworzyła ożywioną potem pracę Klubu Tatrzańskiego PTTK przy Hucie,
- funkcjonującym przez ponad lat dwadzieścia lokalu Klubu Turysty przy Hucie z wielce bogatymi ekspozycjami: przyrodniczą oraz dorobku własnych trofeów turystycznych /m.in. puchary, znaczki z imprez/,
- znacznym rozwoju zainteresowania narciarstwem w Hucie, w tym zjazdowym skupionym przy Ośrodku Huty w Porębie Wielkiej Koninkach, a potem także narciarstwem śladowo-biegowym,
- organizacji znaczących programowo wielu wypraw krajoznawczych w różne regiony Polski, a także turniejów krajoznawczo-turystycznych,
- organizacji imprez PTTK o charakterze centralnym z ugruntowanymi tradycjami jak: Rajdy Przyjaźni w Tatrach czy Centralne Rajdy Hutników,
- organizacji tysięcy wycieczek i akcji o problematyce turystycznej dla pracowników Huty.

Koło Przewodników przy Hucie powstałe w 1955 roku obsłużyło przez minione 42 lata - 1.065.000 osób oprowadzanych po wielu wydziałach Huty, a jego wieloletni Prezes - Jan Ksieniewicz samodzielnie oprowadził 4300 grup wycieczkowych

W końcu lat 80-tych Oddział Zakładowy PTTK Huty skupiał 4.500 członków. Obecnie w Oddziale pracują: Komisja Turystyki Górskiej, Komisja Turystyki Pieszej oraz Komisja Kół Zakładowych i Klub Kajakowy "Wiking". Z imprez niesłabnącą popularnością cieszy się Centralny Rajd Hutników, jesienne i wiosenne złoty turystów górskich oraz spływy kajakowe Pilicą i Nidą.

Bardzo dużo do zawdzięczenia ma obecnie Oddział wspomagającym go finansowo sponsorom, w tym: Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowymi Pracownikami HTS, NSZZ "Solidarność 80" oraz Autonomicznemu Hutniczemu Związkowi Zawodowymi HTS.

W programie obchodów 45-lecia znalazły się m.in. wycieczka górską z Myślenic przez Chełm /654 m/ do Trzemeśni, zwiedzenie zabytków Dobczyc oraz krajoznawczy przejazd trasą o walorach widokowych wokół zbiornika dobczyckiego.

Wśród zaproszonych na jubileusz gości przybyli: Zbigniew Kresek - Dyrektor Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK i członek Prezydium ZG PTTK, Aniela Szlompek - Wiceprzewodnicząca Komisji Kół Zakładowych, Oddziałów i Kół Osiedlowych ZG PTTK - zaś Zbigniew Wyźga, Członek Honorowy PTTK, jeden z najdłużej pracujących i działających w Oddziale szeroko, a równocześnie barwnie nakreślił zebrany jego historię.

Reprezentowane także były władze Huty Sendzimira i Związków Zawodowych Kombinatu w osobach: Wiceprzewodniczącego NSZZ Pracowników HTS - Jana Mazgaja, Teresy Szeremety z Działu Marketingu HTS, wreszcie przedstawicieli NSZZ "Solidarność 80" oraz Autonomicznego Hutniczego Związku Zawodowego.

Części oficjalnej obchodów przewodniczyli - Prezes Oddziału Zakładowego PTTK przy HTS - Ryszard Bielecki oraz jego zastępca - Tadeusz Szafranski. Dużą grupę działaczy turystycznych z Huty wyróżniono Złotymi i Srebrnymi Honorowymi Odznakami PTTK, a wieloletni Przewodniczący Oddziałowej KTG - Leszek Mazur uhonorowany został Medalem 125-lecia TT-PTT-PTTK.

Pragnę na koniec podkreślić, że satysfakcją dla mnie wyjątkową, jako przez lat jedenaście pracownika Huty, stało się uczestnictwo w tak znaczącym Jubileuszu macierzystego Oddziału Zakładowego PTTK, w którym w latach 1970-1974 byłem Przewodniczącym Oddziałowej Komisji Ochrony Przyrody, a w okresie 1974-1987 Sekretarzem Zarządu Oddziału.

Andrzej Matuszczyk

SCHRONISKO GÓRSKIE PTTK NA RÓWNICY

ZAPRASZA

REZERWACJA POBYTÓW:

PTTK Katowice ul. Damrota 8
tel. 0-32) 598-314, 253-03-62

Schronisko PTTK na Równicy
tel.)fax 0-33) 854-24-48

- * miła atmosfera
- * domowe jedzenie
- * tanie noclegi
- * organizowanie różnorodnych imprez

imprez

Szanowne Koleżanki!
Szanowni Koledzy!

Odpowiadając na liczne pytania czy i jak można uzupełnić brakujące tomy „Wierchów” - Rocznika poświęconego górcom, uprzejmie informujemy, że są jeszcze do nabycia, za zaliczeniem pocztowym, następujące tomy :

L.p.	numer tomu	tom za rok	cena w zł.	L.p.	numer tomu	tom za rok	cena w zł.
1.	T. 52	1983	5,00	6.	T. 58	1992	11,00
2.	T. 53	1984	5,00	7.	T. 59	1993	11,00
3.	T. 54	1985	5,00	8.	T. 60	1994	13,00
4.	T. 55	1986	5,00	9.	T. 61	1995	25,00
5.	T. 56	1987	9,00	10.	T. 62	1996	25,00

Centrum Usługowe przy Oddziale Przewodnickim PTTK
w Toruniu

POMORZE I KUJAWY

dwumiesięcznik turystyczno-krajoznawczy

Nr 1
LISTOPAD - GRUDZIEN 1998

BYDGOSZCZ - TORUŃ - WŁOCŁAWEK

Mysł o wydawaniu regionalnego periodyku poruszającego zagadnienia turystyczne i krajoznawcze nurtowała środowisko członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od dawna.

Periodyk prezentujący bogactwo naszego Regionu potrzebny jest przewodnikiem turystycznym, przewodnikiem turystyki kwalifikowanej, ale także tym wszystkim, których interesuje nasza przeszłość, bogactwo zabytków, przyrodniczych osobliwości.

Dostępne na rynku księgarskim przewodniki rzadko prezentują obiekty leżące na uboczu uczęszczanych turystycznych szlaków, a ukazująca się na rynku wydawniczym literatura naukowa, adresowana jest zazwyczaj do wąskiego grona odbiorców. Tę lukę chcielibyśmy wypełnić.

Przystępując do wydawania periodyku turystyczno-krajoznawczego pt.: „Pomorze i Kujawy”, mamy na uwadze przede wszystkim jego funkcje edukacyjne. Celem naszym jest, by poszczególne numery pozwalały bliżej poznać to wszystko, co składa się na krajoznawcze bogactwo Regionu.

Pragniemy, by poszczególne numery znalazły się w domowych bibliotekach każdego przewodnika, każdego organizatora turystyki, każdego kogo interesują dzieje i krajoznawcze osobliwości naszej „małej ojczyzny”. Jesteśmy przekonani o tym, że po nasz periodyk będą sięgały władze samorządowe gmin, czerpiąc z niego informacje, które będą pomocne podczas sprawowania jakże odpowiedzialnych i istotnych dla lokalnych społeczności funkcji.

Istotnym zadaniem, jakie przed sobą stawiamy, jest integracja naszej kujawsko-pomorskiej społeczności. Obecne są nam rzekome anizmozje występujące pomiędzy poszczególnymi częściami Regionu, miastami, społecznościami, sztucznie sygnalizowane przez część lokalnej prasy i niektórych polityków. Turystyka i krajoznawstwo nie są w stanie przegrodzić żadne granice i zniszczyć nieraz odmienne zapatrywania polityczne.

Jesteśmy otwarci na wszelkie inicjatywy Czytelników, oczekując na listy, propozycje tematów, informacje o zdarzeniach, ludziach i ciekawych obiektach, wartych zaprezentowania.

Chcielibyśmy wspólnie tworzyć periodyk ciekawy, pożyteczny, z którym będzie się utożsamiało coraz liczniejsze grono turystów i krajoznawców Kujaw, Ziemi Chełmińskiej, Dobrzyńskiej, Michałowskiej, Pałuk i Borów Tucholskich.

Redakcja

Zamówienia należy kierować:

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK
ul. Jagiellońska 6/6A
31-010 KRAKÓW

Telefon Centrali :

(0-12) 422-28-40 , 422-79-17; fax 421-21-13

MIESZKAŃCY ŚLĄSKICH OSIEDLI SPÓŁDZIELCZYCH TRADYCYJNIE SPOTKALI SIĘ
W JURZE KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ NA SWOIM ZŁAZIE

Już po raz siedemnasty, przy pięknej jesiennej pogodzie w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej wędrowali mieszkańcy 32 spółdzielni mieszkaniowych z terenu całego województwa katowickiego, uczestnicząc w XVII Regionalnym Złazie Rodzinnym Mieszkańców Osiedli Spółdzielczych.

Na 6 trasach pieszych długości od 3 do 12 kilometrów i jednej trasie autokarowo-krajoznawczej w dniu 19.9.1998 uczestniczyło 1435 osób /!/ - prowadzonych przez doświadczonych przewodników PTTK z Kół Przewodnickich Oddziałów w Zawierciu, Dąbrowie Górniczej, Sosnowcu i Olkuszu /34 przewodników/. Organizatorami i sponsorami imprezy byli: Regionalny Związek Rewizyjny Spółdzielczości Mieszkaniowej w Katowicach, Korporacja Ubezpieczeniowa "FILAR" SA w Katowicach, Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa z Katowic oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze /Komisja Kół, Oddziałów Zakładowych, Osiedlowych Zarządu Głównego i Oddział im.Kantora Mirskiego w Będzinie/.

Jest to impreza organizowana dla rodzin i ludzi starszych - seniorów. Że jest to naprawdę taka impreza świadczy udział:

Rodzin	3-osobowych	-	111
	4-osobowych	-	71
	5-osobowych	-	11
	6-osobowych	-	3
	7-osobowych	-	1

Razem: 197 rodzin !

W tym dzieci do lat 15 - 311.

Najmłodszy uczestnik niesiony przez tatę miał 1 rok.

Seniorów powyżej 65-lat było 120, w tym 12 osób powyżej 80 lat/!/. Najstarszy uczestnik liczył sobie 86 lat.

"Gościnnie" uczestniczyła 7-osobowa reprezentacja Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej z ...Torunia. Wyjechali zauroczeni pięknem Jury i wzbogaceni doświadczeniami organizacyjnymi, które chcą wykorzystać podczas organizowanej przez nich spółdzielczej imprezy rodzinnej.

Trasy Złazu zabezpieczał patrol Jurajskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, a na mecie czuwał lekarz. Kierownictwo Złazu miało stałą łączność z kierownikami tras /telefony komórkowe/. Na szczęście tak ratownicy JOPR-u, jak i lekarz byli na Złazie bezrobotni.

Dla dzieci i rodzin na mecie przygotowano ciekawe konkursy i gry sportowo-sprawnościowe /z nagrodami/ - uczestniczyło w nich ponad 500 osób.

Na mecie było radośnie, wesoło i kolorowo, śpiewał i grał Zespół Wokalno-Muzyczny ze Spółdzielni Mieszkaniowej "Środula" z Sosnowca, były też występy samych uczestników /soliści i chór/. Nie brakło też korowodów tanecznych - zabawa była przednia.

Po przejściu trasy każdy uczestnik otrzymał gorący posiłek /kiełbasa, kubek żurku i duża bułka/. Także każdy z uczestników otrzymał pamiątkową "Kartę Uczestnictwa" i upominek /ręcznik "frotte"/. Natomiast Spółdzielnia Mieszkaniowa, która zgłosiła udział swoich mieszkańców, okolicznościowy dyplom - w 17 przypadkach dyplomy na mecie odbierali Prezesi Spółdzielni, którzy szli na trasach razem ze "swoimi" mieszkańcami!

Cel Złazu, to jest umożliwienie rodzinom z dziećmi i seniorom opuszczenie mieszkań w blokach, spędzenie dnia na świeżym powietrzu, poznanie kolorowej o tej porze roku przepięknej Jury Krakowsko-Częstochowskiej i zintegrowanie ludzi poprzez pieszą turystykę - został osiągnięty !

W zakończeniu na mecie w Ośrodku Wypoczynkowym "Orle Gniazdo" w Hucisku było wielu znakomitych gości, wśród nich przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK: Sekretarz Generalny - Andrzej Gordon, Sekretarz Programowy - Anna Becker-Kulińska, ks.Jerzy Pawlik - Członek Honorowy PTTK, Barbara Kalinowska, długoletni sympatyk naszej imprezy Ryszard Kunce oraz Jerzy Kotowski z Unii Spółdzielców Mieszkaniowych. Urząd Wojewódzki Wydział Sportu i Turystyki w Katowicach reprezentowały: Anna Konior i Lilia Korpacz, które wręczyły puchar i 2 nagrody dla rodzin. Teren reprezentowali Wójt Gminy Włodowice Zofia Chruściel i Naczelnik JOPR Piotr Van Der Cogen. Byli też "szefowie" sponsorów: Prezes Józef Zajkowski, Dyrektor Henryk Kowarski i Prezes Andrzej Kęps.

W/g oceny przedstawicieli ZG PTTK XVII Regionalny Złaz Rodzinny zaliczany jest do najlepszych imprez w Polsce, cechuje go m.in. precyzyjna organizacja i masowy udział mieszkańców osiedli spółdzielczych. Zasługa to zespołu ludzi bezpośrednio przygotowujących imprezę m.in. Hanny Bryły /Katowice/, Barbary Koniecznej /Tychy/ pod kierownictwem Neli Szlompek oraz kierowników klubów poszczególnych spółdzielni mieszkaniowych "wyszukujących" rodziny i seniorów do udziału w Złazie pośród mieszkańców i organizując dla nich dowóz na start i odwiezienie do miejsca zamieszkania po imprezie.

Tytus Szlompek

**Zapraszamy do pełnego, bezpłatnego
korzystania
z materiałów zawartych w " Informacjach ZG
PTTK "**

Czy Żyrardów jest miastem zabytkowym?

„Ochrona dóbr kultury, stanowiących dorobek myśli i pracy wielu pokoleń, jest obowiązkiem Państwa i powinnością jego obywateli”

(Art. 1 ustawy z 15 lutego 1962 r. „O ochronie dóbr kultury i o muzeach”)

Motto to było hasłem przewodnim seminarium nt. "Ochrona krajobrazu kulturowego w powiecie żyrdardowskim" zorganizowanego w dniach 12-13 grudnia 1998 r. w Żyrardowie i w Radziejowicach. Organizatorem seminarium była Komisja Opieki nad Zabytkami Zarządu Głównego PTTK w Warszawie wspólnie z Radą Programową ds Młodzieży Szkolnej ZG PTTK, Muzeum Okręgowym w Żyrardowie, Zarządem Oddziału PTTK w Żyrardowie i Dyrekcją Pałacu - Domu Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki w Radziejowicach.

Gwoli przypomnienia zaznaczyć należy, że ustawa o „Ochronie dóbr kultury i o muzeach” z dnia 15 lutego 1962 r. powierzyła organizację społecznej opieki nad zabytkami Towarzystwu Opieki nad Zabytkami i Polskiemu Towarzystwu Turystyczno – Krajoznawczemu. Ustawa określiła zakres działalności Towarzystw oraz zobowiązała społecznych opiekunów zabytków do stałego nadzoru nad zabytkami powierzonymi ich pieczy. Oddziały TOnZ i PTTK w swojej bieżącej pracy współpracują z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który pełni funkcję wykonawczą w imieniu Generalnego Konserwatora Zabytków.

Tyle teoria. Praktyka okazuje się obecnie bardziej przyziemna. Po reformie samorządowej i przejęciu obiektów zabytkowych przez gminy okazało się, że nowi wójtowie, burmistrzowie i prezydenci pod naporem wielu innych drobnych, bieżących spraw nie znajdują czasu i pieniędzy na opiekę nad zabytkami. Niekiedy nawet tych, w których sami urzędują. Listy i apele społeczników pozostają bez echa, a sami społeczni opiekunowie zabytków zdzierający zelówki w drodze do gminnych urzędów stają się kimś na wzór „Don Kichotów” przełomu XX i XXI w.

Mało kto z mieszkańców Żyrardowa wie, że według rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Biura Badań i Dokumentacji Zabytków w Skierniewicach Żyrardów jest miastem o największej w województwie liczbie obiektów zabytkowych. Obiektami tymi są głównie budynki osady fabrycznej z okresu rozwoju przemysłu lniarskiego w Żyrardowie w II poł. XIX w. i w pocz. XX w. Miłośnikom zabytków Żyrardowa długo przyjdzie jeszcze czekać na te lepsze czasy, kiedy świadomość poważnej roli jaką mógłby spełniać skansen osady fabrycznej w Żyrardowie, znajdzie zrozumienie u przeciętnego mieszkańca miasta, a być może także wśród niektórych przedstawicieli władz samorządowych miasta i powiatu. Mając to na uwadze zaproszono do udziału w seminarium przedstawicieli nowo wybranych władz samorządowych.

Dla gości seminarium przybyłych do Żyrardowa z całej Polski przed właściwymi obradami w pałacu w Radziejowicach zorganizowano wycieczkę po Żyrardowie. Rekonosans po obiektach zabytkowych Żyrardowa rozpoczęto od odwiedzenia Muzeum Okręgowego, gdzie gospodarz obiektu - dyrektor dr Jerzy Namiębło zaprezentował słynną żyrdardowską panoramę miasta wykonaną w roku 1899. Po zapoznaniu się z Żyrardowem z roku 1899 goście odwiedzający nasze miasto, a byli nimi dyrektorzy muzeów i pracownicy instytucji i stowarzyszeń zajmujących się na co dzień ochroną krajobrazu kulturowego w swoim regionie odwiedzili park miejski i najważniejsze obiekty na terenie tzw. skansenu fabrycznego: „Kantor”, „Resursę”, „Pałacyk Tyrolski”, „Dom Ludowy”, „Szkołę Podstawową nr 2”, kościół filialny pw. Karola Boromeusza, budynki szpitalne, Kościół pw. NMP Pocieszenia i Gabinet Pawła Hulki – Laskowskiego. Funkcję przewodnika pełnił tym razem pracownik Muzeum Okręgowego Krzysztof Zwoliński.

Właściwe obrady miały miejsce w Sali Koncertowej Pałacu w Radziejowicach. W obradach uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych miasta i powiatu żyrdardowskiego w osobach starosty żyrdardowskiego Mieczysława Gabrylewicza, przewodniczącego Rady Miejskiej Żyrardowa Włodzimierza Łysanowskiego, Prezydenta Miasta Żyrardowa Krzysztofa Ciołkiewicza i członka Zarządu Miasta Żyrardowa Mariana Czyżewskiego. W obradach uczestniczyli ponadto: Andrzej Gordon - Sekretarz Generalny ZG PTTK i Przewodniczący Rady Programowej ds Młodzieży ZG PTTK, Alicja Gotowt - Jeziorska - Prezes Polskiego Stowarzyszenia Turystyki i Przewodnicząca Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK, Jan Paweł Piotrowski - przedstawiciel Polskiej Agencji Promocji Turystyki w Warszawie, Andrzej Danowski - Dyrektor Centrum Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK i Mirosław Ratajski - Dyrektor Centrum Informacji Turystycznej w Piotrkowie Trybunalskim. W obradach uczestniczyli także przedstawiciele młodzieży szkolnej z Żyrardowa i Guzowa. Obrady filmowała ekipa Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego. Byli przedstawiciele centralnej prasy turystycznej i kulturalnej, m.in. "Poznaj Swój Kraj", "Spotkania z Zabytkami", "Na sieradzkich szlakach", "Barbakan" i "Gazeta Wyborcza - dodatek Turystyka".

Obrady poprzedziła miła uroczystość wręczenia wyróżnień i odznak. Złotą odznaką "Za opiekę nad Zabytkami" wyróżniono gospodarzy najważniejszych radziejowickich zabytków: dyrektora pałacu Bogumiła Mrówczyńskiego i proboszcza parafii ks. Waldemara Okurowskiego. W imieniu Ministra Kultury i Sztuki odznaki wręczał dr Franciszek Midura - dyrektor Biura Ochrony Zabytków w Urzędzie Generalnego Konserwatora Zabytków w towarzystwie mgr Mariana Rożeja - Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Skierniewicach.

Na wniosek Zarządu Oddziału PTTK w Żyrardowie i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Skierniewicach odznaki i legitymacje Społecznego Opiekuna Zabytków otrzymali: Andrzej Gadomski - dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Radziejowicach, Grażyna Haude - opiekun SKKT ZSZ SOSW w Żyrardowie i Dariusz Knapski - opiekun SKKT PTTK "Tumia" ZSZ w Żyrardowie. Ponadto odznaki i legitymacje Zespołowego Opiekuna Zabytków wręczono Irenie Dębińskiej - opiekunowi SKKT SP nr 6 w Żyrardowie i Annie Głowinkowskiej - opiekunowi SKKT PTTK SP SOSW w Żyrardowie.

Obrady seminarium prowadził dr Franciszek Midura, który pełni też funkcję Przewodniczącego Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK. Dr Franciszek Midura wygłosił referat wprowadzający poświęcony historycznej roli PTTK w tworzeniu muzeów regionalnych, kształtowaniu krajoznawstwa i propagowaniu idei dziedzictwa kulturowego. Kolejnymi mówcami byli: mgr Marian Rożej - Wojewódzki Konserwator Zabytków w Skierniewicach, który zapoznał zebranych ze stanem zabytków w województwie skierniewickim i dr Jerzy Nازیębło - członek Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK, który przedstawił wybrane zagadnienia na temat układu urbanistycznego Żyrardowa czasów Dittrichów. Kolejnym mówcą był mgr inż. Jerzy Kwaczyński - prezes żyrdowskiego Oddziału PTTK, który zaprezentował dokonania żyrdowskiego PTTK w zakresie pracy krajoznawczej z młodzieżą. Podkreślił, że działalność krajoznawcza PTTK w Żyrardowie jest wysoko oceniana przez instytucje centralne, czego dowodem jest m.in. przyznanie Oddziałowi PTTK w Żyrardowie "Turystycznego Oscara' 97" - nagrody Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki "Przebiśnieg' 97" i wybór Żyrardowa na gospodarza seminarium. Prezes Kwaczyński poprosił obecnych na seminarium przedstawicieli władz samorządowych o podjęcie dyskusji na temat roli turystyki krajoznawczej w promocji powiatu żyrdowskiego i wręczył Staroście Mieczysławowi Gabrylewiczowi kopię projektu strategii rozwoju turystyki krajoznawczej w powiecie na lata 1999 - 2010.

Prezes Kwaczyński, aby nie być gołosłownym w wychwalaniu talentów i umiejętności żyrdowskiej młodzieży z PTTK poprosił o kolejne wystąpienie najmłodszą uczestniczkę obrad - Kasię Knapską z SKKT PTTK "Wędrusie. Kasia występując jako ostatnia prelegentka przed przerwą rozruszała bez trudu zniecierpliwioną przydługimi już referatami publiczność. Opowiedziała o swojej pracy przy poszukiwaniu materiałów do opracowania historii radziejowickiego pałacu. A nie ograniczała się w swych poszukiwaniach tylko do instytutów, bibliotek i archiwaliów w Polsce. Nawiązała także kontakty zagraniczne, m.in. z Muzeum Narodowym w Sztokholmie, skąd przysłano jej kserokopie listów Hieronima Radziejowskiego wysyłanych ze Szwecji do Polski w okresie banicji Hieronima i spiskowania ze Szwedami przeciwko Polsce. Zdaniem współczesnych Hieronimowi Radziejowskiemu kronikarzy szwedzkich listy te pisane były w jakimś nieznanym im języku obcym i z tego powodu nie przedstawiały żadnych wartości. Kasia po zapoznaniu się z kserokopiami stwierdziła, że tym nieznanym językiem obcym był ... język polski i z niemałą trudnością (oczywiście nie z powodu niezajomości tego języka lecz niestarannego charakteru pisma Hieronima) odkryła tajemnice hieronimowej korespondencji z okresu wygnania do Szwecji.

Po wystąpieniu Kasi zorganizowano krótką przerwę na zapoznanie się z dorobkiem tegorocznego konkursu "Poznajemy Ojcowiznę" organizowanego od 15 lat przez PTTK w Żyrardowie. Na konkurs wpłynęło 50 prac z 11 szkół Żyrardowa, Guzowa i Jaktorowa. Niektóre z nich to prawdziwe "perełki" twórczości krajoznawczej młodzieży szkolnej. Konkurs nie został jeszcze oceniony, więc będzie jeszcze pora na dokonanie jego podsumowania.

Po przerwie głos zabrali przedstawiciele władz w osobach Starosty Mieczysława Gabrylewicza i Prezydenta Krzysztofa Ciołkiewicza. Przedstawili aktualny stan w zakresie organizacji struktur administracji samorządowej i obiecali przychylność dla spraw współpracy z PTTK w zakresie promocji regionu i ochrony dziedzictwa kulturowego Żyrardowa i okolic.

Po oficjalnych obradach przystąpiono do pracy w komisjach. Obrady trwały do późnych godzin nocnych. Kontynuowano je także po uroczystej kolacji wigilijnej. W drugim dniu seminarium uczestniczono we mszy św. w kościele w Radziejowicach i zapoznano się z zakresem prac renowacyjnych finansowanych ze środków Generalnego Konserwatora Zabytków. W drugim dniu do obrad dołączyli działacze z Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK. Podsumowania obrad dokonano w czasie pożegnalnego obiadu.

opracował: Jerzy Kwaczyński

PRZEGLĄD ORGAN ODDZ. LWOWSKIEGO POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO KRAJOZNAWCZY

ROK I • LWÓW, WRZESIEŃ 1937 • NR 1.

Aleksander Patkowski, Warszawa

IDEA, CELE I ZADANIA WSPÓŁCZESNEGO KRAJOZNAWSTWA POLSKIEGO

I. O istocie krajoznawstwa.

Odpowiedź na pytanie co to jest krajoznawstwo wprawia jeszcze wielu w zakłopotanie. I to od dość dawna. To zakłopotanie dzieli krajoznawstwo wraz ze swą patronką — geografią.

Jedno i druga tak są związane z praktyką życia codziennego, jak żadna bodaj inna dyscyplina naukowa lub naukowo-popularna. Wszystko bowiem, co wiąże się ze sferą naszego bezpośredniego istnienia i działania, wchodzi lub stanowi zakres zainteresowań krajoznawczo-geograficznych: i ziemia, po której stąpamy, i gwiazdy, które świecą nad naszymi głowami, ludzie i otaczające nas przedmioty, natura i kultura. Ten uniwersalizm unyka się z pod definicji, stawiającej i określającej wyraźnie granice pojęć. Co ważniejsze — każdy z nas świadomie lub nieświadomie praktykuje krajoznawstwo w każdej niemal posunięciu swej pracy. Rolnik, robotnik i przemysłowiec, handlowiec, administrator wszelkiego typu, nauczyciel z tytułu swego zawodu, ksiądz i żołnierz, malarz i poeta, wszyscy w służbie człowieka lub ziemi, przyrody i kultury, pozostają w biernym lub czynnym, pośrednim lub bezpośrednim stosunku do zjawisk, które swym zakresem obejmuje krajoznawstwo.

Ten jednak stan rzeczy sprawia tyle kłopotu nauce, która bez definicji, bez twórczej teorii — zaspakajającej ogólnoludzkie potrzeby kulturalne — obejść się nie może.

Jeśli chodzi o krajoznawstwo, to od Klaudjusza Ptolomeusza do dzisiaj nie wiele się zmieniło. W II-gim wieku po Chrystusie aleksandryjski uczony na pytanie *τινι διαφρασει γεωγραφια χορογραφιας* — (*tinī diapherei geographia chorographias* — czem różni się geografia od opisu kraju) odpowiedział, że krajoznawstwo chorografią zwane, jest szczegółową, popularną nauką geograficzną, ograniczającą się do opisu takiej części ziemi, jaką wzrok nasz i słuch ogarnąć może. Gdy w roku 1926 na ten sam temat — na jubileuszowym zebraniu Pol-

skiego Towarzystwa Krajoznawczego — mówił prof. Stanisław Pawłowski, doszedł do przekonania, iż krajoznawstwo jest to gałąź geografii, zajmująca się jednak wyłącznie ziemią ojczystą. Jest to geografia regionalna kraju lub nawet mniejszej krainy, w każdym bądź razie mniejszej części ziemi. Niekiedy może to być nawet t. zw. bliższą ojczyzną, a więc sięgająca do granic naszego codziennie oglądanego horyzontu, lub ojczyzną dalszą, zależnie od rozwoju umysłowego człowieka, jego zainteresowań, zawodu i t. p.

I taką ma w obecnej chwili krajoznawstwo naukową pozycję; jej wartość teoretyczna urośnie w miarę im ściślej określone zostaną granice — kraju lub krainy, zwanej *choros* w starożytności, *regjon* dzisiaj, im bardziej typologja regjonów ujęta będzie w system wzajemnych dynamicznych współzależności. Słowem, teoretyczna, intelektualna funkcja krajoznawstwa wtedy rosnąć będzie, gdy zacznie ono ograniczać swój zakres uniwersalny, zbliżać się i utożsamiać z tem, co obecnie za romańskim zachodem — zwiemy — regionalizmem. Krajoznawstwo jednak nie jest wyłącznie tylko „*ancilla geographiae*”. Z tytułu swego bezpośredniego lub pośredniego związku z codzienną pracą człowieka jest ruchem społecznym, podlegającym swoim osobnym prawom. Klasyfikację tych praw ustala socjologja.

Krajoznawstwo, jako społeczny ruch kulturalny, wkracza najwszechstronniej może w dziedzinę najbardziej emocjonalnych czynników natury ludzkiej: staje się źródłem natchnienia, porywów twórczych artystów, pobudką wzniosłych czynów bohaterstwa ludzkiego.

2. Koleje rozwojowe społecznego ruchu krajoznawczego.

Společny ruch krajoznawczy w Polsce rozpoczyna się za Stanisława Augusta; osobliwie ujawnia się za czasów Rady Nieustającej i Sejmu Czteroletniego. Naruszenie

granic niepodległości Rzeczypospolitej ujawnia pierwsze wybitne poczucie związku człowieka, jego kultury materialnej i duchowej z ziemią. Ale nie tylko. Społeczny ruch krajoznawczy w Polsce Stanisławowskiej był wyrazem ducha „ekonomicznego“ wieku XVIII. W „Dzienniku Handlowym“ z roku 1786 pisał Sandomierzanin o konieczności opisów krajoznawczych Polski dla programowej pracy administracyjnej i gospodarczej rządu, która to „lustracja kraju“ wyprzedzać winna wszelkie inne rozporządzenia. Ową społeczno-państwową funkcję krajoznawstwa ujmuje Sandomierzanin w kilku lapidarnych zasadach: „już ten doskonale nie nauczy, który małą posiada umiejętność. Zły ten gospodarz, który nie wie, jaki jego majątek. Wszelkie uwagi stosowne dla dobra kraju swego nie zna. Trudno się tam spodziewać dobrego rządu, gdzie rządzący nie znają tego, czem rządzą“.

Brat królewski, tragiczny prymas, Michał Poniatowski, po biskupie wileńskim Ignacym Massalskim, prezydujący w Komisji Edukacji Narodowej, jest w latach 1784—1786 pierwszym inicjatorem opisu całej ówczesnej Polski dla potrzeb administracji państwowej drogą ankiety, obejmującej poszczególne parafje. Z inicjatywy króla Stanisława Augusta powstaje dwunastotomowe dzieło pułkownika Karola de Perthées w r. 1791 p. t. „Statystyczno-geograficzne opisanie parafjów Królestwa Polskiego“. Obok tych dzieł dokonanych postawić należy wielką i „błogosławioną“ pracę Komisji Boni Ordinis Sejmu Czteroletniego. Prace Komisji są „kopalnią materiałów, pozwalających na wszechstronne zobrazowanie stanu województw, zarówno jeśli chodzi o dane statystyczne, jak i o stosunki gospodarcze, oświatowe, a nawet obyczajowe i społeczne“.

Kontynuuje we własnym ograniczonym zakresie te prace Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk w Warszawie. Jeszcze Komisja Spraw Wewnętrznych Królestwa Kongresowego roku 1820, mając na uwadze szerzej zakreśloną pracę nad podniesieniem miast, rozsyła ankietę, popartą odpowiednio ułożonym kwestjonariuszem. Ankieta domaga się od magistratów zobrazowania przeszłości, opisu teraźniejszości, a nawet nakreślenia niejako perspektyw możliwości rozwojowych miast w Królestwie Kongresowym.

Analogiczne próby badawcze podejmowane były w b. zaborach austriackim i pruskim w ciągu XIX w. Stopniowo, w miarę wzrostu reakcji zaborczej, kurczyły się do zadań wyłącznie fiskalnych. Zmiana stosun-

ków politycznych w Galicji w latach sześćdziesiątych wywołuje ze strony Wydziału Krajowego inicjatywę, częściowo zrealizowaną przez Antoniego Schneidra, wydania „Encyklopedji dla krajoznawstwa Galicji pod względem historycznym, artystycznym, topograficznym, orograficznym, etnograficznym, handlowym, przemysłowym, sfragistycznym etc., etc.“. Obok roli, jaką odegrał Wincenty Pol w rozwoju naszego krajoznawstwa osobne miejsce zajmuje wielkie dzieło Oskara Kolberga: „Lud i jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce“.

W roku 1873 powstaje z inicjatywy dra Tytusa Chałubińskiego najstarsza nasza organizacja krajoznawcza — Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Inicjatywa społeczna w latach 1880 do 1902 w Warszawie podejmuje i realizuje pod redakcją Filipa Sulimierskiego, Bronisława Chlebowskiego, Władysława Walewskiego i Józefa Krzywickiego — największe dzieło krajoznawstwa polskiego, jakim jest piętnasto tomowy „Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich“, któremu przypadła w zaszczytnym udziale chwalebna rola podręczna i pełnomocnicza przy ściślejszem ustaleniu granic odrodzonej Rzeczypospolitej.

Do Wincentego Pola, Kolbergowskiej tradycji i zakresu zadań „Słownika Geograficznego“ nawiązuje działalność twórców i organizatorów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — pierwszego prezesa: Zygmunta Glogera i obecnego prezesa honorowego — Aleksandra Janowskiego. Z estetycznych upodobań W. Pola, z ducha Kolberga, którego lata sielskie, anielskie upłynęły w domu, gdzie szopenowska powstawała muzyka, z ducha pietyzmu dla tradycji autora „Encyklopedji staropolskiej“, „Roku polskiego w życiu, tradycji i pieśni“ i tylu innych dzieł Zygmunta Glogera, z „Wycieczek po kraju“ i „Naszej ojczyzny“ Aleksandra Janowskiego powstała ideologia krajoznawstwa polskiego, któremu od lat trzydziestu przeszło służy Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

3. Ideologia krajoznawstwa polskiego.

W oderwaniu od samodzielnego rozwoju życia państwowego, bądź w zależności pozostając od zespołu interesów państwowych obcych, krajoznawstwo polskie świetnie rozpoczęte za czasów Stanisława Augusta, ograniczyć się musiało do zakresu oddziaływania duchowego, związało się bliżej z literaturą, muzyką i plastyką, a w miarę postępu nauk geograficznych i z nauką.

Dwa pierwiastki osobliwie kształtują ideologię krajoznawczą: uczuciowy i społeczny. Patriotyczne podłoże ruchu krajoznawczego splata się początkowo z sentymentalizmem i dydaktyzmem opisów i wędrówek krajoznawczych, aby dzięki przemożnemu wpływowi romantyzmu rozszerzyć zakres upodobań, sięgających niemal po dzień dzisiejszy. Patriotyzm romantyczny nadewszystko obudzi zrozumienie i przywiązanie do stron ojczystych — tak wszechstronnie i z genialną pamięcią plastyczną ujawnione przez Adama Mickiewicza. Konkretyzacja uczuć znajduje swój wyraz i w tem odezwaniu się Mickiewicza do Domeyki w roku 1830: „uważ, że kiedy marzę o Litwie, myślę tylko w szczególności o kilku miejscach... i dla tych nigdy serca nie zmienię; resztę kocham tylko miłością chrześcijańską i cywilną, jak kraj ojczysty“. A krajoznawstwo nasze ma w „Panu Tadeuszu“ najwszechstronniejszy wyraz ideologii i treści upodobań, zamkniętych w „dziejach domowych“ powiatu nowogródzkiego.

Przywiązanie do tradycji wyda krajoznawców-historyków, starożytników: Niemcewicza, Gawareckiego, Balińskiego, Lipińskiego, Stronczyńskiego, Hoffmānową, Sobieszcańskiego, Ambrożego Grabowskiego, Kraszewskiego i Z. Glogera.

Romantyczne zrozumienie przyrody i odczucie krojobrazu uczyni naszych krajoznawców osobliwymi miłośnikami krain górskich, utrwali upodobania do starych zamków i ich ruin, do stepów, lasów, borów i puszczy, rzek i jezior, zmian zachodzących w różnych porach dnia i roku.

Jak Nowogródzkie strony dzięki Mickiewiczowi, odsłonią się swoiste, indywidualne cechy Podhala dzięki Goszczyńskiemu, Tetmajerowi, Witkiewiczowi, Orkanowi i „czystsza woda i powietrze zdrowsze“ Lenartowiczowego Mazowsza i Żeromskiego „złotopszeniczne, jedyne na świecie płaskowzgórze Sandomierskie“, zaszumi życiem cała przyroda, osiadła i wędrowna kultura puszczańska Świętokrzyskiego, powieje „wiatr od morza“ polskiego, zrośnie się z nami Weysenhoffowski krajobraz Polesia.

Z romantyzmu ród wiedzie czynnik społeczny w krajoznawstwie, szukający w ludzie wiejskim, w tradycji ludowej najwierniej zachowanych pierwiastków polskości.

Cała, jeszcze dzisiejsza ideologia krajoznawcza żyje dorobkiem naszego romantyzmu, obraca się w sferach uczuciowej i społecznej tradycji przystosowanej mniej lub więcej do gruntownie odmiennych cza-

sów dzisiejszych, przemian politycznych i społecznych, do postępu nauki i zdobyczy techniki.

4. Cele i zadania współczesnego krajoznawstwa polskiego.

Nawiązując do żywej i bogatej tradycji swego ideowego rozwoju, krajoznawstwo polskie staje dzisiaj wobec nowych zadań i konieczności dokonania gruntownej rewizji haseł społecznych, którymi dotychczas żyło. Dokonać się ona musi pod znakiem służby państwowości polskiej.

Krajoznawstwo w służbie państwa to przenikanie jaknajszersze znawstwa człowieka i ziemi, natury i kultury Polski we wszystkie dziedziny pracy obywatela Rzeczypospolitej, rozszerzanie widnokręgów myśli, uzbrajanie wysiłków ludzkich w poczucie współodpowiedzialności za teraźniejszość i przyszłość państwa. Całokształt zagadnień życia państwowego przez społeczną funkcję krajoznawstwa przenikać winien w najszersze warstwy społeczeństwa, w podstawowe dziedziny szkolnej pracy wychowawczej i być czynnikiem aktywnego uświadomienia o roli twórczej, jaką każde środowisko społeczno-terytorjalne odgrywać winno w zespole życia zbiorowego państwa.

Tak sprzęgnięte krajoznawstwo w stosunku do swego naukowo-poznawczego podłoża przyjąć musi rolę pośrednictwa pomiędzy teorią a praktyką. Uświadomienie geopolityczne społeczeństwa co do warunków naturalnych, ekonomicznych i społeczno-kulturalnych rozwoju życia współczesnego Polski, może się dokonywać w drodze wzmożenia wszechstronnego zrozumienia, jaką rolę odgrywa, jakie oblicze indywidualne posiada, w jakiej sferze współzależności z całością państwa pozostaje każde środowisko społeczno-terytorjalne, w którym żyć, działać i pracować wypadło obywatelowi Rzeczypospolitej.

Dla dzisiejszego krajoznawcy rzeczą najważniejszą będzie poznanie, czym jest dana wieś, miasto, powiat, region w zespole wszystkich czynników terytorjalnych, społecznych i kulturalnych, stanowiących dynamiczną osobowość danego środowiska. Selekcji zainteresowań nie może tutaj dokonywać nastawienie przeżyć estetycznych i patriotycznych krajoznawcy dawnego typu. Zasada hierarchicznego ładu poznawczych współzależności, wprzęgniętych w pole obserwacji codziennego życia — wymaga od dzisiejszego krajoznawcy osobliwie wyrobionych instynktów społecznych.

Do tych nowych zadań przygotowuje się dzisiaj Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Drogowskazem naczelnym nowej roli krajoznawstwa polskiego będzie ukazujący się nowy „Słownik Geograficzny Państwa Polskiego”. Tworzy Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w licznych swych muzeach ośrodki pracy regionalnej, ujętej w karby organizacyjnego porządku i ładu, na szeroką skalę zakreśla ochronę i propagandę swojszczyzny, pierwiastków rodzimych naszej kultury, ogarnia szerokim rozmachem organizacyjnym zastępy młodzieży szkolnej, buduje domy, skupiające rzesze młodych i starszych wędrowców po Polsce, wydaje szereg instrukcyj, przewodników, planowo wzmagających i pogłębiających ruch krajoznawczy, ogniskuje całokształt swych poczynań w czołowym organie ruchu krajoznawczego, miesięczniku „Ziemia”, i w przeznaczonym dla młodzieży „Orlim Locie”.

JACÓWIEŻ

W drugiej połowie lat osiemdziesiątych Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Suwałkach rozpoczęła wydawanie lokalnego kwartalnika pod nazwą „Jaćwież”. Pierwszy jego numer ukazał się wiosną 1986 roku, ostatni w tym samym kształcie – zimą roku 1988. „Jaćwież” określała się jako pismo historyczno-krajoznawcze, którego duszę – jak pisał Jan Bacewicz, redaktor naczelny – stanowił regionalizm. Zamieszczane w nim artykuły dotyczyły pradziejów, historii i tradycji kulturowych Suwalszczyzny i – rzadziej – Mazur; sporo pisano o ekologii i o ludziach związanych z północno-wschodnim regionem. W tak krótkim czasie pismo pozyskało stałych czytelników oraz cieszyło się dobrą opinią także wśród krajoznawców z różnych stron Polski.

Zawartość „Jaćwieży” z lat 1986–1988 w postaci zapisu bibliograficznego przypomnieli inicjatorzy nowej edycji tego pisma, które wznowiła w marcu bieżącego roku Regionalna Pracownia Krajoznawcza przy Oddziale PTTK w Suwałkach. Struktura obecnej „Jaćwieży” jest odmienna. Tworzy ją dziewięć stałych działów, które wypełniają różne pod względem formy materiały dziennikarskie i czasopiśmiennicze. Od numeru drugiego zamieszczany jest także czterostronicowy barwny dodatek, w całości poświęcony określonej tematyce (w nr 2 – Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu, w nr 3 – Puszczy Rominckiej).

W piśmie dominuje tematyka historyczna i krajoznawcza, sporo pisze się o kulturze, ekologii oraz ludziach (m.in. dział „Portrety”, w którym zaprezentowano już sylwetki: Jerzego Klimki z Suwałk, Józefa Vajny z Puńska i Mieczysława Ratasiewicza z Gołdapi). Wiele uwagi poświęca się książkom o regionie. Z trzech dotychczas wydanych numerów „Jaćwieży” warto wymienić przykładowo niektóre teksty: cykl o odkrywaniu Suwalszczyzny na przestrzeni wieków (przybliżenie wielu publikacji o tym regionie, m.in. *Nieznane zakątki kraju: Suwalszczyzna* Karola Hoffmana); o dawnych dworach szlacheckich (opisano Miodoborze, Starą Hańczę oraz Nettę Folwark); bogatą prezentację ludności litewskiej i starowierów (interesujący tekst Eugeniusza Pietruszkiewicza *Zamknięte chóry, ustałe pokłony*); „przewodnik” Tomasza Krzywickiego po Puszczy Rominckiej, opowieści o Agnieszce Osieckiej na Mazurach, w dziale „Literatura” prozę mieszkającego w Gawrychrudzie Tytusa Karpowicza oraz wiersze Wojciecha Kassa (od jesieni 1997 r. kierownika Muzeum K.I. Gałczyńskiego w Praniu).

„Jaćwież” w możliwie najszerszym zakresie (objętość pisma to 50 stron formatu A4) stara się prezentować wartości, walory i odrębności Suwalszczyzny i Mazur Wschodnich oraz propagować wiedzę o tych krainach. Stąd duża ilość form przedstawiających i opisujących. Atrakcyjną stroną pisma jest także szata graficzna: efektowna barwna okładka, kolorowe wkładki oraz spora ilość oryginalnych zdjęć wewnątrz każdego numeru.

Zespół „Jaćwieży” tworzą krajoznawcy i badacze regionu: Zbigniew Fałtynowicz (redaktor naczelny), Janusz Kopiał, Stefan Maciejewski, Andrzej Matusiewicz, Wiesław Osewski (redaktor graficzny), Małgorzata Pawłowska (redaktor prowadzący), Bohdan Skrzypczak, Mirosław Słapik.

„Jaćwież” można zaprenumerować lub kupić (w redakcji, w księgarniach, kioskach, biurach turystycznych w regionie, a także w Warszawie w Księgarni im. B.Prusa).

Czy w twardej szkole nowych zadań współczesnego krajoznawstwa polskiego ma zabraknąć całego uroku zachwytów nad pięknem, wzniosłego porywu uczuć, tkliwego sentymentu, beztroskiej radości fizycznego zadowolenia turysty?

Wszystko to zostanie, pod jednym warunkiem: respektu dla kultury, pracy i poszanowania godności człowieka.

Pozostanie, a nawet nowa towarzyszyć nam będzie piosenka, nowe uroki odsłoni nam i auto, i samolot, i kajak i dawna piesza wędrówka, i wspinaczka w góry, i legendy ruin zamkowych, i zmienne nastroje pogody, pozostanie urok nocy, gwiazd, nawet księżyc. Tylko to nowe piękno będzie promieniowało zachwytem majestatu Państwa Polskiego, zachwytem do pracy, że się zmartwychwstało!

● ● Przedkongresowy Sejmik

„Imprezy turystyczne jako forma edukacji krajoznawczej społeczeństwa”.

Łódź - Pabianice - Zgierz

„Zaczynamy w Pabianicach” - tak zatytułował swoje przesłanie do uczestników spotkania kol. Adam Chyżewski Wiceprzewodniczący Komitetu Organizacyjnego V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego „Gniezno 2000”. Merytoryczne przygotowania Kongresu stały się zatem faktem.

Sejmik, którego organizatorami były Oddziały PTTK:

- Łódzki im Jana Czeraszkiwicza
- Pabianicki im Kazimierza Staszewskiego
- Zgierski

obejmował trzy równoległe odbywające się imprezy:

- Sesja referatowa w Pabianicach
- Zlot ekologiczny na trasie Zgierz - Pabianice
- Wystawę fotograficzną otwartą w Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi

Łącznie we wszystkich imprezach wzięło udział około 700 uczestników, a w tym: 250 w sesji referatowej, 350 w zlocie i 100 w otwarciu wystawy.

Wiodącym najważniejszym zdarzeniem była sesja z następującymi referatami:

1. Edward Jabłoński „Odznaki Turystyczne elementem podnoszenia wiedzy krajoznawczej”
2. Marek Kubiak „Funkcjonowanie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.”
3. Ryszard Kunce „Aktywizowanie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w turystyce krajoznawczej, zwłaszcza dzieci i młodzieży w turystyce aktywnej”.
4. Mirosław Ratajski „Młodzieżowa szkoła turystyki”.
5. Zygmunt Szmidt „Ogólnopolskie turnieje turystyczno- krajoznawcze szkołą kształcenia umiejętności oraz kompetencji turystycznych i krajoznawczych”.
6. Janusz Zdebski „Psychospołeczne aspekty uprawiania krajoznawstwa”.

Różna tematyka wystąpień referentów była zamierzona, jako że edukacja jest pojęciem bardzo szerokim tak w formie jak i w treści. Słuchając uważnie

wystąpienia można było zauważyć ich myśl przewodnią, która zawarta była w końcowej części referatu prezesa Towarzystwa prof. dr hab. Janusza Zdebskiego „Krajoznawstwo polega na świadomym wyborze, na autentycznej aktywności jednostki. Oznacza to w praktyce, że do podjęcia aktywności krajoznawczej należy przygotować jednostkę już w okresie edukacji szkolnej”.

Sesję swoją obecnością zaszczylicili liczni goście, a wśród nich: przedstawiciel Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki pan Zbigniew Pytka, przewodniczący Rady m. Pabianic pan Mieczysław Mik, prezydent m. Pabianic pan Florian Właźlak, sekretarz generalny PTTK pan Andrzej Gordon.

Do dorobku Sejmiku należy zaliczyć nie tylko trafne dobrane referaty, ciekawe wystąpienia gości, ożywioną być może trochę zbyt krótką dyskusję ale również to, że wśród organizatorów znaleźli się ludzie i instytucje z poza Towarzystwa: Miejski Ośrodek Kultury w Pabianicach, Towarzystwo Przyjaciół Pabianic, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pabianicach, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych w Łodzi, współorganizatorem był również Oddział PTTK im Michała Rawity Witanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim.

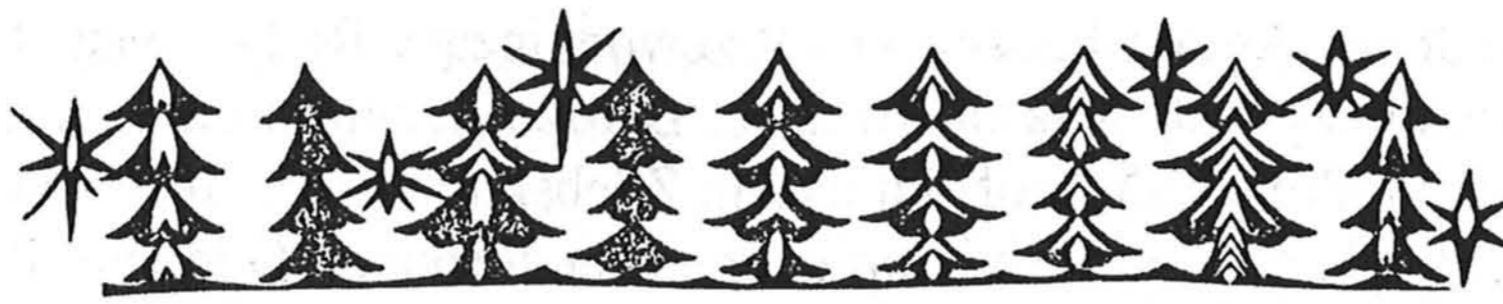
W dniach Sejmiku Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze było obiektem zainteresowania mediów w Łodzi i Pabianicach. Idee Towarzystwa mogliśmy zaprezentować szerokim rzeszom społeczeństwa, a problem Kongresu przybliżyć nie tylko uczestnikom Sejmiku, ale również biorącym udział w imprezach towarzyszących. Mam nadzieję, iż spełnił Sejmik oczekiwania jego uczestników oraz dał satysfakcję organizatorom.

PRZEWODNICZĄCY
Komitetu Organizacyjnego
Edward Jabłoński

PTTK w Internecie!

Zobacz: www.pttk.pl

„Podlasie naszą małą Ojczyzną”,

pod takim hasłem obradował w dniach 21-22 listopada 1998 r. w Siedlcach, II-gi przedkongresowy, Ogólnopolski Sejmik Krajoznawczy.

W ten sposób działacze Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach postanowili uczcić swoje 90- urodziny i jak mają nadzieję - na trwale wpisać się w przygotowania do V Kongresu Krajoznawstwa Polski w 2000-ym roku w Gnieźnie. A że Podlasie od wieków „pod Lachami” było, skąd zresztą wywodzi się ta nazwa więc siedleccy Podlasiacy postanowili ukazać praktycznie, w jakim stopniu krajoznawstwo jest dla nich „źródłem tożsamości narodowej”

W miarę jak postępowaly przygotowania do Sejmiku włączający się do pracy działacze i nie tylko nabierali przekonania, że to hasło Kongresu jest im bardzo bliskie i że tu na Siedleckiej Ziemi poczucie tożsamości, przynależności do określonej grupy jest szczególnie silne i nie zmienia tego żadne, choćby najmądrzejsze reformy i podziały administracyjne kraju. Prawda jest bowiem taka, że Podlasie króluje na Siedleckiej Ziemi w nazwie miejscowości, instytucji, muzyce, piosence i w sercach tych, którzy tu urodzili się, bądź poprzez zamieszkanie dokonali świadomego wyboru.

Organizując Sejmik chcieliśmy sejmikowe tematy ukazać praktycznie bez zbędnego teoretyzowania, stąd zrodził się pomysł zabawy przy udziale autentycznych, nie profesjonalnych zespołów ludowych i kapel, stąd też pomysł „uczty podlaskiej”. Pierwotnie miała to być uczta tylko i wyłącznie w zabytkowej karczmie w Suchej, jednakże ponieważ frekwencja przerosła najśmielsze oczekiwania, gościnny jak zwykle prof. Marek Kwiatkowski udostępnił siedleckiemu Oddziałowi także dwór i plebanię - a więc wszystkie najważniejsze obiekty Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego w Suchej. I chociaż Krysia Mitrzak (Kierownik Biura), od 5 listopada stanowczo i niezmiennie odpowiadała „nie ma miejsc”, dwoiły się i troiły interwencje do Prezesa, „jak to nie ma miejsc, jednego miejsca się nie znajdzie?”. I narobiło się! Muzeum pękało w szwach a ucztowanie było w karczmie, we dworze i na plebani, gdzie zabawa trwała najdłużej. We wszystkich tych obiektach, gdzie pojawił się prof. Marek Kwiatkowski nie zabrakło zasłużonego „100 lat” na jego cześć. Na „uczcie podlaskiej”, dzięki ogromnemu zaangażowaniu pań z Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Siedlcach oraz działaczy i sympatyków PTTK można było degustować regionalne dania podlaskie, takie jak: bigos, blacharz, pierogi z soczewicą, szlachcice, byki czyli bęcwały, kiszkę ziemniaczaną, pieczone gęsi, kielbasę wiejską i kaszanke, szynkę gotowaną, trzęsionkę czyli nóżki, pasztet z gęsiny, sękacze, korowaje i ołatki. Nie zabrakło też smalcu z cebulą i szarą solą, pysznego chleba z burakami oraz tradycyjnej gruszcanki (nie wspomnę już o innych napojach), a wytrwali doczekali się także wspaniałego barszczu białego, czyli żurku.

Jeszcze nigdy w historii, siedlecki Oddział nie gościł tylu wybitnych przedstawicieli świata nauki co w tych listopadowych dniach bowiem w Sejmiku wzięli udział członkowie Komitetu Organizacyjnego PTTK przygotowującego V Kongres Krajoznawstwa Polski oraz Komitetu Naukowego reprezentowanego m.in. przez takie osobistości jak prof. dr hab. Janusza Bogdanowkiego, prof. dr hab. Adama Dobrońskiego, prof. dr hab. Andrzeja Tomczaka, prof. dr hab. Janusza Zdebskiego, dr Adama Chyżewskiego, dr Polę Kuleczkę, dr Franciszka Midurę i wielu innych wybitnych działaczy.

Władze administracyjne na Sejmiku reprezentowali: dr Adam Jędras - Dyr.Dep. w Urzędzie Kultury Fizycznej i Turystyki, Marek Biały - Wicewojewoda Siedlecki i Ryszard Głowacz - Dyrektor Wydziału Kultury Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Siedlcach

a władze samorządowe Antoni Jastrzębski - Przewodniczący Rady Miasta Siedlce i Jerzy Myszkowski - Wiceprezydent Miasta Siedlce. Bardzo licznie prezentowany był Zarząd Główny PTTK z jego Prezesem prof. Januszem Zdebskim i prof. Gustawem Konopackim - Wiceprezesem ZG PTTK a jednocześnie opiekunem siedleckiego Oddziału PTTK na czele.

Za działalność w rozwijaniu turystyki i krajoznawstwa na terenie województwa siedleckiego decyzją Prezesa Urzędu Kultury i Turystyki, Odznaką „Za Zasługi dla Turystyki” odznaczeni zostali działacze Oddziału PTTK „Podlasie” w Siedlcach: Wiesława Garbaczewska, Zofia Czapska, Anna Kirchner, Dorota Mączka, Helena Prokopiuk, Hanna Sawicka. Złotą Honorową Odznaką PTTK wyróżnieni zostali: Cezary Ostas, Henryk Marcinkiewicz i Anna Sztukiewicz a Srebrną Honorową Odznaką PTTK: Zofia Czapska, Zbigniew Król, Dorota Mączka, Janusz Malewicz, Krystyna Mitrzak i Helena Prokopiuk - członkini i jednocześnie duchowy przywódca zespołu „Przesmyczanki”.

Sejmik miał uroczystą oprawę dzięki współorganizatorom. Szczególne słowa uznania i podziękowania należą się tutaj Wojewodzie Siedleckiemu, który sprawował honorowy patronat nad całością imprezy oraz Dyrekcji i pracownikom Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Siedlcach. Za pomoc i współpracę Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego wyróżniony został Dyplomem Honorowym ZG PTTK a Dyrektor Wydziału Kultury Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Siedlcach - Ryszard Głowacz - Medalem ZG PTTK „Za Pomoc i Współpracę”. Dzięki Urzędowi Wojewódzkiemu i sponsorom udało się wydać książkę „90 lat działalności PTK - PTTK w Siedlcach”. Tajemnicą Oddziału pozostanie natomiast, jak udało się wyczarować gliniane naczynia i inne rekwizyty a tajemnicą Hani Sawickiej (członka Zarządu Oddziału), w jaki sposób zmusiła pracowników Wydziału Kultury Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Siedlcach tudzież innych zaprzyjaźnionych instytucji i osób do wykonania 150 lakowych pieczęci i tyluż „spisów do jada” na „czerpanym papierze” i innych, często trudnych, fizycznych prac.

Zgodnie z programem goście zwiedzili też wystawy: „Sztuka ludowa na Podlasiu” w Muzeum Etnograficznym w Łukowie, „Aleksandra Ogińska i jej czasy” w Muzeum Okręgowym w Siedlcach oraz „90 lat działalności PTK - PTTK w Siedlcach” w siedzibie Zarządu Oddziału PTTK „Podlasie”.

Goście bawili się przy muzyce i śpiewie Zespołu „Przesmyczanki” z Przesmyk, kapeli Stanisława Wróblewskiego, kapeli „Barwni Chodowiacy” i wspaniałej grze na harmonijce ustnej w wykonaniu „Janko Muzykanta”, czyli Mieczysława Borkowskiego. Barwne, ludowe stroje zespołów przeplatały się z równie barwnymi strojami działaczy siedleckiego Oddziału i niektórych (odważniejszych) gości. I chociaż prezentowane były stroje z różnych regionów Polski, niepodzielnie królował strój podlaski a to głównie dzięki uprzejmości Kierownictwa i pracowników Miejskiego Ośrodka Kultury w Siedlcach oraz Pani Elżbiety Wojtyry - Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Chodowie, która nie tylko wypożyczyła stroje działaczom ale i sama przybyła do Suchej w stroju Podlasianki.

Pomimo zabawy do późnych godzin nocnych, uczestnicy Ogólnopolskiego Sejmiku Krajoznawczego w komplecie stawili się na mszy św., w katedrze o godz. 6.30, którą w ich intencji i intencji działaczy PTTK celebrował Jego Ekscelencja Ks. bp. Henryk Tomasik. Wybór katedry na miejsce odprawienia mszy św. nie był przypadkowy, bowiem dokładnie 22 listopada 1908 r. wyłoniony został pierwszy, pochodzący z wyboru, Zarząd Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Siedlcach, a jego pierwszym prezesem został ksiądz Józef del Campo Scipio - budowniczy siedleckiej katedry. Zgodnie z planem odbyła się też wycieczka krajoznawcza na trasie Siedlce, Mokobody, Budzieszyn, Węgrów, Miedzna, Liw, na której społeczne przewodnictwo objęli: Cezary Ostas, Janusz Malewicz i Stanisław Orzełowski. Ogółem w Sejmiku Krajoznawczym wzięło udział ponad 170 osób.

Zamiarem naszym było pokazać Podlasie lub jak proponuje uściślić red. Tomasz Chłudziński - Siedleckie Podlasie, w jego historii, tradycji i kulturze. Myślę, że nam się to udało nie tylko dzięki wspaniałym, społecznie wygłoszonym referatom Tomasza

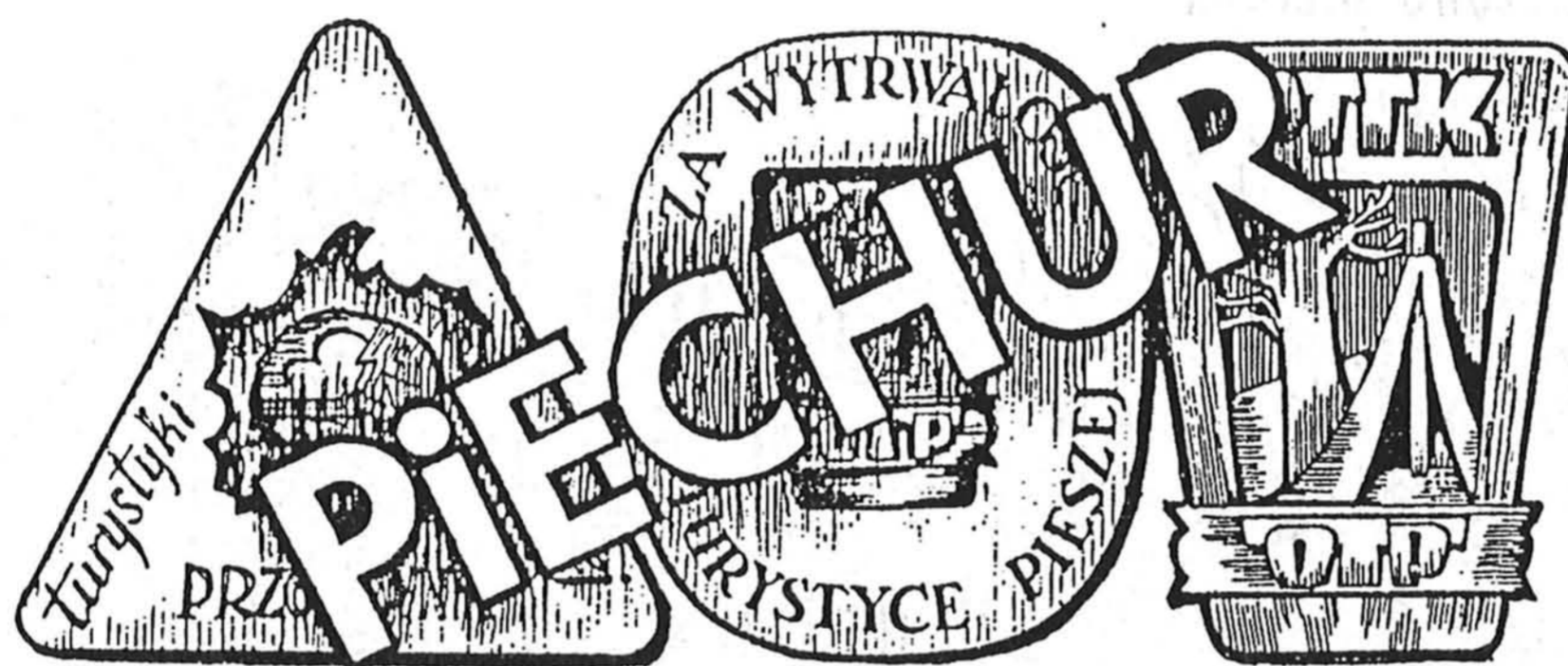
Chłudzińskiego, Agnieszki Martyniuk-Drobysz i Cezarego Ostasa ale też dzięki ogromnej pracy i zaangażowaniu tych wszystkich, dla których Podlasie jest ich Ojczyzną. Napracowaliśmy się co niemiara ale warto było.

Anna Kirchner

PS. Od Zarządu Głównego PTTK otrzymałam w prezencie laskę. Ma ona stanowić jak mniemam aluzję do podeszłego wieku Siedleckiego Oddziału. Dzięki Bogu ani Siedlecki Oddział PTTK, ani jego Prezes nie potrzebują na razie takiej podpory a laska, która jak na razie stanowi ozdobę zorganizowanej przez Komisję Krajoznawczą wystawy „90 lat działalności PTK - PTTK w Siedlcach”, doskonale przyda się do wygarbowania skóry temu, kto ośmieli się sprowadzić na Podlasie „Mc Donald’y”, czy „Burger King’i”.

Aby na Podlasiu królowała zawsze kuchnia podlaska tego sobie
i Państwu serdecznie życzy

Zarząd Oddziału PTTK „Podlasie”
w Siedlcach

WIADOMOŚCI KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

Z PRAC KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

Podczas jesiennych miesięcy bieżącego roku Komisja Turystyki Pieszej ZG dwukrotnie spotykała się na zebraniach plenarnych: podczas Ogólnopolskiego Zlotu w Kielcach i na wyjazdowej sesji w Sławkowie.

W posiedzeniu zlotowym w dniu 18 września 1998 roku wzięli udział przedstawiciele ZG PTTK: Sekretarz Generalny kol. Andrzej Gordon, Sekretarz Programowy kol. Anna Kulińska, kol. Ryszard Kunce. Obrady rozpoczęły się od zatwierdzenia nowego Regulaminu Komisji Turystyki Pieszej ZG - projekt zatwierdzono jednomyślnie (Zarząd Główny uchwałą nr 60/XIV/98 zatwierdził przyjęty projekt - a więc w swej działalności KTP posługuje się już nowym regulaminem). Obszernie referowano udział KTP w przygotowaniach do V Kongresu Krajoznawstwa w roku 2000. Zaproponowano cykl referatów dotyczących powiązania turystyki pieszej z krajoznawstwem, tematyką historyczną, współpracy ze środowiskiem kombatanów oraz zorganizowanie wystaw: modeli budownictwa drewnianego i autorskiej wystawy kol. Włodzimierza Majdewicza prezentującej projekty odznak, medali, plaketek.

KTP włącza się także aktywnie w obchody 50-lecia PTTK opracowując regulamin wielodyscyplinowej odznaki jubileuszowej; do tego projektu zgłoszono wiele uwag. Jednocześnie zwrócono się do przedstawicieli ZG o znalezienie środków finansowych na wykonanie odznaki.

Poinformowano przedstawicieli ZG o powołaniu zespołu do opracowania historii Komisji Turystyki Pieszej, w pracach którego przewiduje się udział weteranów Komisji.

Przyszły rok - to rok 60. rocznicy wojny obronnej 1939. Przygotowujemy się do wdrożenia odznaki krajoznawczo-historycznej „Szlakami wrześnieowych Virtuti Militari”. Opracowywany jest regulamin odznaki i propozycje warunków jej zdobywania oraz formy zakończenia akcji. Zreferowano też inicjatywę Klubu Przodowników TP im. Anieli Michalskiej z Warszawy powołania odznaki „Szlakami Fryderyka Chopina” realizowanej w porozumieniu z Towarzystwem im. Fryderyka Chopina w Warszawie. KTP zdecydowała się objąć patronat nad realizacją tego przedsięwzięcia.

Wieczorem członkowie Komisji wzięli udział w egzaminie kandydatów na Przodownika TP.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe oferuje:

- 60 miejsc noclegowych w pokojach 2-14 osobowych
- samoobsługową kuchnię
- boisko sportowe
- świetlicę
- pole namiotowe
- krąg ogniskowy
- sklepik
- autokar 'BARTUŚ'

Naszym autokarem można zwiedzić np.:

- Sławków i okolice
- Kraków
- Jurę Krakowską - Częstochowską
- Ojców i Pieskową Skalę
- Częstochowę i inne...

SZKOLNE SCHRONISKO MŁODZIEŻOWE
42-533 Sławków - Niwa 45

tel./fax (0 32) 293 11 00

Podczas wyjazdowej sesji plenarnej w Sławkowie w dniu 21 listopada 1998 roku Komisja omawiała realizację imprez ogólnopolskich t. j. OWRP w Gdańsku i Zlotu Przodowników TP w Kielcach. Po obszernym omówieniu obu imprez oceniono organizację OWRP jako wzorową. Dokonano zatwierdzenia wniosków ze zlotu, opracowano harmonogram i podział zadań.

Wiele czasu poświęcono na omówienie propozycji planu pracy na rok 1999. Obszerny plan obejmuje zadania KTP w zakresie spraw organizacyjnych (m in.: przeprowadzenie sesji plenarnych i posiedzeń prezydium Komisji, działalność informacyjna, analiza stanu turystyki pieszej, opracowanie nowych regulaminów OTP i PTP oraz nowego wzoru legitymacji przodowniczej, kontynuowanie prac nad komputerową ewidencją Przodowników TP), przeprowadzenia imprez ogólnopolskich oraz imprez poświęconych 60. rocznicy Polskiego Września, kontynuowanie weryfikacji OTP (we własnym zakresie oraz za pośrednictwem

36 Terenowych Referatów Weryfikacyjnych), koordynacji spraw znakarskich,

szkolenia Przodowników TP (przewiduje się organizację trzech kursów dofinansowanych przez UKFiT). Niektóre punkty planu pracy budziły spore emocje, ale ostatecznie, z niewielkimi korektami, został on przyjęty jednogłośnie. Największe jednak emocje wzbudziła sprawa zmian regulaminowych – szczególnie nowego podziału na regiony w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju. Kol. Henryk Antkowiak przygotował propozycję podziału zgodnie z zasięgiem terytorialnym nowych województw, część członków Komisji skłania się jednak do podziału według kryteriów geograficznych. Prace nad tym tematem będą oczywiście kontynuowane. Kol. Antkowiak zaprezentował także po raz pierwszy nowy wzór legitymacji Przodownika TP, przyjęty z zainteresowaniem.

Wśród spraw różnych kol. Bielecki poinformował o powstaniu nowej wersji instrukcji znakarskiej, uwzględniającej specyfikę różnych dyscyplin turystyki oraz poinformował o stanie realizacji zadań znakarskich przez poszczególne ośrodki. Kol. Bałabuch zgłosił projekt ankiety do uczestników OWRP dla ułatwienia pracy organizatorom tych rajdów (patrz komunikaty). Kol. Łuc zwrócił uwagę na sprzeczność regulaminów OTP i OInO dotyczącą zdobywania punktów na OTP podczas imprez na orientację - w tej sprawie nie podjęto jeszcze ostatecznej decyzji.

Program pobytu w Sławkowie obejmował także spotkanie z Towarzystwem Miłośników Sławkowa. Wiceprezes tego Towarzystwa, pan Henryk Magaczewski oprowadził nas po okolicznościowej wystawie w siedzibie TMS poświęconej osobie Błogosławionego Świętosława ze Sławkowa i harcerzy sławkowskich. Zwiedziliśmy także Muzeum Regionalne, kościół parafialny, ale, jak to zwykle bywa, największy entuzjizm wzbudziło zwiedzanie starej, drewnianej karczmy połączone z obiadem.

W niedzielę dokonaliśmy krajoznawczego objazdu odwiedzając Pustynię Błędowską (w zimowej scenerii), Bydlin, Olkusz. Godzi się podziękować gościnnemu Schronisku Młodzieżowemu w Sławkowie, które przyjęło nas na dwa dni w swoich murach. Tu odbyły się obrady, a także wieczorny egzamin dla kandydatów na Przodowników TP, karmiono nas tak, że mimo chęci nie daliśmy rady zjeść wszystkiego, a objazd odbyliśmy schroniskowym autokarem. Dziękujemy wszystkim gospodarzom tej sesji, a piechurów zachęcamy do odwiedzenia pięknego Sławkowa.

● KOMUNIKAT

Komisja Turystyki Pieszej ZG przypomina, że na koniec roku Oddziałowe KTP powinny przygotować sprawozdania roczne ze swej działalności. Sprawozdania takie zawierać powinny:

- adres komisji, ewent. telefon,
- aktualny skład komisji,
- zakres działalności w roku 1998,
- ilość imprez i uczestników w roku 1998,
- działalność referatu weryfikacyjnego (skład, zakres uprawnień, ilość zweryfikowanych odznak poszczególnych kategorii i stopni),
- zasięg terytorialny działalności komisji.

Analiza nadesłanych informacji pozwoli dokonać oceny stanu turystyki pieszej w kraju.

KTP ZG informując o swoich pracach i zamierzeniach oczekuje wzajemnej, rzetelnej informacji od Komisji Oddziałowych, aby przepływ informacji nie był jednostronny. Na sprawozdania oczekujemy do 28 lutego 1999 roku.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK

Stanisław Łuc

● KOMUNIKAT

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami przypominamy, że zgodnie z regulaminem Przodownika Turystyki Pieszej, Przodownik TP III stopnia ma prawo rozszerzać swe uprawnienia po upływie co najmniej dwóch lat od uzyskania uprawnień przodowniczych. Należy też pamiętać, że rozszerzanie uprawnień, może przebiegać w tempie co najwyżej dwóch regionów na rok (kalendarzowy). Zachęcamy do podwyższania kwalifikacji przodowniczych, przypominając jednocześnie o egzaminach eksternistycznych organizowanych na wiosnę w Klubie Przodowników TP im. A. Michalskiej w Warszawie i na jesieni, na Ogólnopolskim Zlocie PTP.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK

WNIOSKI Z OBRAD ZESPOŁÓW PROBLEMOWYCH XLI OGÓLNOPOLSKIEGO ZLOTU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ W KIELCACH

I. Zespół d/s tematyki historycznej w imprezach turystyki pieszej.

1. Przygotować wykaz stałych odznak historycznych.
2. Przekazywać do kuratoriów i szkół informatorów o możliwości zdobywania odznak historycznych regionalnych i krajowych w celu propagowania ich wśród młodzieży.
3. Zaproponować jednostkom terenowym turystyki pieszej rozważenie możliwości utrzymania niektórych odznak rocznicowych jako stałych odznak turystycznych.
4. Podkomisja historyczna KTP ZG proponuje okolicznościową odznakę turystyczną upamiętniającą 60. rocznicę września 1939r. nazwać „Szlakiem wrześniowych Virtuti Militari”.

W obradach zespołu uczestniczyło 45 osób.

II. Zespół d/s regulaminów OTP i Przodownika TP.

1. Po zmianie regulaminu OTP punktować wszystkie muzea parków narodowych po 5 pkt.
2. Zalecić obowiązkowe zwiedzanie parków narodowych od małej srebrnej OTP.
3. Zalecić obowiązkowe zwiedzanie zabytków klasy UNESCO oraz miast o najwyższej punktacji od małej srebrnej OTP.
4. Zlikwidować opisy na duże odznaki OTP
5. Nie zmieniać regionów w regulaminie OTP, a dostosować do nowego podziału administracyjnego kraju.
6. Skreślić w regulaminie Przodownika TP zapis, że Przodownik TP II stopnia może zostać PTP I stopnia, jako sprzeczny z możliwością rozszerzania uprawnień na dwa regiony w roku.

W obradach zespołu uczestniczyło 18 osób.

III. Zespół d/s szkolenia i Przodowników TP.

1. Wystąpić do ZG PTTK o powołanie pośrednich ogniw między Zarządem Głównym a oddziałami. Zwłaszcza młodsze stażem Oddziały KTP mają wiele problemów związanych z brakiem ogniw pośrednich.
2. Wykorzystywać Młodzieżowe Szkoły Turystyki do przeprowadzania na nich kursów Młodzieżowych Przodowników TP.
3. Utrzymać obecność przedstawiciela KTP ZG PTTK na egzaminach dla kandydatów na Przodownika TP III stopnia oraz rozszerzeniach uprawnień przodowniczych.
4. Wnioskowano o relacje z regionalnych Złotów TP oraz organizowanych kursów i szkoleń.
5. Utrzymać egzaminy na PTP oraz rozszerzenia uprawnień na Ogólnopolskich Złotach PTP.

W obradach zespołu uczestniczyło 26 osób.

IV. Zespół d/s klubów turystyki pieszej i klubów Przodowników TP.

1. Organizować spotkania klubów przy Złotach Przodowników TP i OWRP celem wymiany doświadczeń.
2. Umieszczać w „Piechurze” informacje o działalności klubów.
3. Inicjować powstawanie regionalnych, względnie, w nowym układzie administracyjnym, wojewódzkich klubów Przodowników TP.

W obradach zespołu uczestniczyło 12 osób.

V. Zespół d/s nizinnych szlaków pieszych i znakarzy.

1. Zwołać Ogólnopolską Radę Znakarzy Nizinnych Szlaków Turystycznych na 28.11.98r.
2. Kontynuować lustrację prac znakarskich.
3. Pozbawiać uprawnień znakarzy i dotacji te jednostki PTTK, które nie przestrzegają zasad wynikających z instrukcji.
4. Rozpatrzyć propozycje zmian oznaczeń kodowych szlaków podczas narady znakarzy.

W obradach zespołu uczestniczyło 30 uczestników.

● KOMUNIKAT

Informujemy, że po dłuższej przerwie są wreszcie do nabycia odznaki Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej (kolor zielony). Zamówienia prosimy kierować do Oddziału PTTK „Mazowsze”, który zajmuje się ich dystrybucją, na adres: _____

00-589 Warszawa
ul. Litewska 11/13 tel. 629 44 31

Aktualna cena odznaki (1szt.):

hurtowa: 4,50 zł (przy zakupie za min. 100zł netto)
detaliczna: 6 zł

ZAPROSZENIE NA JUBILEUSZOWY XL OGÓLNOPOLSKI WYSOKOKWALIFIKOWANY RAJD PIESZY

W 1999 roku już po raz czterdziesty spotykamy się na trasach Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego. Po dziesięcioletniej przerwie, ponownie rajdowa brać będzie przemierzać szlaki turystyczne Północnego Podlasia.

Rajd odbędzie się w dniach 03 - 18 lipca 1999r. na następujących trasach:

I. „Wśród bagien i puszczy” (14-dniowa, długość ok. 300km)

Dąbrowa Białostocka - Krasnybór - Sztabin - „Czerwone Bagno” - Dolistowo - Goniądz - twierdza Osowiec - Gugny - Brzeziny - Tykocin - Knyszyn - Czarna Wieś Kościelna - Kopna Góra - Krynki - Kruszyniany - Załuki - Supraśl.

II. „Nadbużańskim Podlasiem” (14-dniowa, długość ok. 300km)

Siemiatycze - Grabarka - Mielnik - Siemiatycze - Drohiczyn - Ostrożany - Grodzisk - Rudka - Hodyszewo - Brańsk - Bielsk Podlaski - Strabla - Suraż - Zabłudów - Supraśl.

III. „Przez dwie puszcze” (12-dniowa, długość ok. 250km)

Hajnówka - Białowieża - Narewka - Bondary - Michałowo - Kruszyniany - Sokołda - Supraśl.

IV. „Narwiańska” (10-dniowa, długość ok. 200km)

Choroszcz - Kruszewo - Niewodnica - Suraż - Łapy - Bokiny - Kurowo - Tykocin - Knyszyn - Czarna Wieś Kościelna - Supraśl.

Taki przebieg tras umożliwi poznanie walorów krajoznawczych Podlasia – krainy pogranicza. Pogranicza państwowego, ale również pogranicza narodów, kultur, religii, obyczajów.

Organizatorem rajdu jest Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku. Szczegółowe informacje o przebiegu tras, zapisach, świadczeniach można uzyskać pod adresem:

Regionalny Oddział PTTK
15-062 BIAŁYSTOK
ul. Warszawska 43
tel/fax 0-85 732 46 24

Do zobaczenia na trasach!

ADAM SZEPIEL

wiceprezes zarządu RO PTTK Białystok

● KOMUNIKAT

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK prosi organizatorów oraz uczestników (szczególnie tych wielokrotnych) Ogólnopolskich Wysokokwalifikowanych Rajdów Pieszych o przedłożenie swoich uwag i spostrzeżeń, a także sugestii i propozycji dotyczących całości tematyki OWRP w następujących blokach tematycznych:

- co ma dać udział w OWRP,
- jak przygotować się do przeprowadzenia rajdu,
- kto powinien być sponsorem finansującym imprezę
- jak przeprowadzać nabór (kadry organizatorów, a również uczestników),
- jak realizować poszczególne części OWRP (start, trasy, meta, zakończenie).

Wasze opinie pozwolą kolejnym organizatorom lepiej dostosować się do oczekiwań uczestników. Czekamy na listy:

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK
00-075 Warszawa ul. Senatorska 11

- Zgodnie z planem pracy oraz z harmonogramem realizacji wniosków Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK opracowała wzór sprawozdania Przodownika Turystyki Pieszej z działalności. Sprawozdania według poniższego wzoru należy składać w macierzystej Oddziałowej KTP (nie przysyłać do KTP Zarządu Głównego). Sprawozdania te są podstawą do przedłużania ważności legitymacji Przodownika TP przez Oddziałowe KTP.

SPRAWOZDANIE PRZODOWNIKA TURYSTYKI PIESZEJ Z DZIAŁALNOŚCI W LATACH.....

1. Nazwisko i imię
2. Adres zamieszkania.....
3. Data i miejsce urodzenia.....
4. Data wstąpienia do PTTK.....Nr legitymacji PTTK.....
5. Przynależność organizacyjna: oddział.....Koło.....
6. Data uzyskania uprawnień przodownika tp.....nr uprawnień.....
7. Posiadane uprawnienia na regiony:.....
.....
8. Posiadane OIP: mała / duża w stopniu.....od roku.....
9. Bieżąca działalność w organach turystyki pieszej:
10. Udział w organizacji imprez turystyki pieszej:
11. Uczestnictwo w różnych formach turystyki pieszej:
12. Poznane nowe tereny w ciągu ostatnich dwóch lat:

.....
(Miejscowość, data)

.....
(Podpis)

Potwierdzenie macierzystej jednostki PTTK o uregulowaniu składki członkowskiej.

.....
(pieczęć, podpis)

Zatwierdzono przez Prezydium KTP ZG PTTK w dniu 28.08.1998r.

II RAJD NIEPODLEGŁOŚCI

Oddziały PTTK w Żarnowie i Końskich zorganizowały w dniu 11 listopada br. wspólną imprezę turystyczno-krajoznawczą poświęconą 80. rocznicy odzyskania niepodległości. Rajd pieszy zwany Rajdem Niepodległości zgromadził na starcie w miejscowości Węgrzyn ponad 200 uczestników z trzech województw: piotrkowskiego, kieleckiego i łódzkiego. Były drużyny piesze z Kielc, Końskich, Skarżyska-Kamiennej, Aleksandrowa, Ciechomina, Dąbrówki, Skotnik, Paradyża, Przyłęka, Sokołowa oraz najliczniejsza grupa z Żarnowa. Oprócz wyżej wymienionych byli też turyści indywidualni z Łodzi, Pabianic i Opoczna.

Po przejściu 10 km trasy znakowanej kolorem niebieskim (szlak im. Stanisława Malanowicza), uczestnicy rajdu doszli do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sielpi, gdzie odbyło się zakończenie imprezy. Tu przy ognisku posilili się pieczoną kiełbaską i herbata.

Zespół artystyczny Szkoły Podstawowej w Żarnowie pod kierunkiem pani Grażyny Szafińskiej przedstawił program pod tytułem „Pierwszy dzień wolności”, a następnie odbył się konkurs historyczny, w którym dwa równorzędne pierwsze miejsca zdobyli Filip Kądziela z Końskich i Magdalena Palus z Żarnowa, drugie miejsce Kamila Bis z Ciechomina, a trzecie Marta Wilk z Żarnowa. Zwycięzcy otrzymali cenne nagrody książkowe, a wszyscy obecni turyści mieli możliwość przypomnienia sobie historii okresu walk o niepodległą Polskę (1914-1918r.).

W zakończeniu imprezy brali udział m. in.: wiceburmistrz Końskich p. Antoni Szkurłat, członek Głównej Komisji Rewizyjnej ZG PTTK p. Edward Jabłoński, prezesi bądź wiceprezesi Oddziałów PTTK w Opocznie, Końskich, Pabianicach i Żarnowie. Uczestnicy i goście II Rajdu Niepodległości otrzymali pamiątkowe odznaki, a drużyny dyplomy i upominki za udział w rajdzie. Dyplomy wręczono także najbardziej aktywnym opiekunom szkolnych klubów turystyczno-krajoznawczych PTTK z terenu działania Oddziału w Żarnowie. Trzeba powiedzieć, że rajdowcom sprzyjała pogoda; podczas przejścia nie spadła ani kropla deszczu. Organizatorzy zapraszają za rok na kolejny, III Rajd Niepodległości w dniu 11 listopada 1999r.

Włodzimierz Szafiński

● ● ●

REGULAMIN ODZNAKI TURYSTYCZNO- KRAJOZNAWCZEJ PTTK „BITWY WARSZAWSKIEJ 1920 r.”

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Odznaka „Bitwy Warszawskiej 1920 r.” jest odznaką turystyczno-krajoznawczą PTTK ustanowioną przez Zarząd Oddziału PTTK Warszawa Praga Południe im. Zygmunta Glogera w celu popularyzacji wiedzy o jednej z największych bitew w dziejach świata i Europy. Bitwy, która rozegrała się na przedpolach Warszawy w dniach 13 – 25 sierpnia

- 1920 roku i miała ogromne znaczenie w obronie niepodległości Polski.
2. Odznaka jest kontynuacją wymagań odznaki okolicznościowej ustanowionej w 70 rocznicę Bitwy Warszawskiej 1920 r. zdobywanej w latach 1990 – 1997.
 3. Odznaka jest jednostopniowa lub honorowa (na biało-czerwonej podkładce).

II. WARUNKI ZDOBYWANIA ODZNAKI

1. Warunkiem zdobycia odznaki jest zwiedzenie minimum 10 obiektów – miejsc pamięci narodowej związanych z obroną Warszawy oraz działaniami frontowymi i przyfrontowymi w 1920 r. (głównie na terenie województw : mazowieckiego, podlaskiego i lubelskiego).
2. Równoważne z zaliczeniem jednego obiektu jest odwiedzenie muzeum (działu) poświęconego Bitwie Warszawskiej z 1920 r., udział w imprezie okolicznościowej związanej z bitwą, a także pokonanie trasy o długości minimum 5 km po terenach związanych z przebiegiem bitwy lub udział w imprezach, wystawach i publikacjach organizowanych z własnej inicjatywy.
3. Odznakę może zdobywać każdy po ukończeniu 8 roku życia podczas wycieczek turystycznych i krajoznawczych.
4. Czas zdobywania odznaki jest dowolny.
5. Obiekty, które można zwiedzić zawarte są w publikacji : Andrzej Kowalski „Miejsca pamięci związane z Bitwą Warszawską 1920 r., „Niepodległość i Pamięć” nr 2/3 (r.II) wyd. Muzeum Niepodległości w Warszawie, Warszawa 1995, str.119 – 186.
Obiekty odnalezione na obszarze całej Polski (i nie tylko), a nie ujęte w wymienionej publikacji będą zaliczane pod warunkiem ich opisanie.

III. ZASADY WERYFIKACJI ODZNAKI

1. Podstawą do zweryfikowania odznaki jest „Kronika wycieczek” prowadzona w dowolnej formie, według uznania zdobywającego. Do tego celu mogą być wykorzystane książeczki wycieczek turystyki kwalifikowanej.
2. Kronika powinna zawierać dane personalne zdobywającego (adres), daty, wycieczek, nazwy miejscowości z podaniem obiektu i potwierdzeniem w formie pieczętki, biletu wstępu, podpisu osób prowadzących (przewodnika, przodownika, instruktora lub kierownika wycieczek szkolnych). Wystarczającym potwierdzeniem jest wykonanie własnego opisu dla każdego zwiedzanego obiektu lub miejsca (np. zdjęcia, rysunki).
3. Kronika wycieczek jest własnością zdobywającego i podlega zwrotowi.
4. Weryfikacja odznaki następuje po złożeniu kroniki wycieczek w Oddziale PTTK Warszawa Praga Południe im. Z.Glogera pod adresem : ul. Podskarbińska 6, 03-833 Warszawa, w każdą środę w godzinach 17.00 – 18.00 lub na imprezach oddziałowych. Osoby przesyłające

kronikę drogą pocztową winny dołączyć kopertę z adresem zwrotnym i znaczkiem pocztowym.

5. Przyznanie odznaki wpisuje się do kroniki potwierdzając pieczęcią referatu weryfikacyjnego.
6. Odznaka przyznawana w trybie regulaminowym jest odpłatna.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Odznakę honorową z pominięciem wymogów regulaminu może nadać Zarząd Oddziału PTTK Warszawa Praga Półd. na wniosek swoich działaczy.
2. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu przysługuje Zarządowi Oddziału PTTK.
3. Regulamin odznaki wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 1998 roku.

● ● ● WYSTARTOWALIŚMY W PODLASIE

Analizując wycieczki, wędrowki i innego typu dziecięce imprezy turystyczne, w których brałem udział, zastanawiałem się dlaczego w większości nie są tak udane jak zaplanowano. Pomimo doboru atrakcyjnych tras i ciekawych obiektów – czasami stawały się nudne, a nawet nużące. Przedsięwzięcia starannie przygotowane, bardziej satysfakcjonowały organizatorów – rodziców i opiekunów niż dzieci, dla których były organizowane.

Interesujący mnie przedział wiekowy to 10-15 lat. W dobie komputerów i internetu trudno dzieci w takim wieku cokolwiek zainteresować. Założyłem, że szansą na zmianę interesującego stanu rzeczy może być jedna z najbardziej spektakularnych form turystyki przygodowej: „survival”. Umiejętność przetrwania w dzikich ostępach dobrowolnie lub też w ekstremalnych sytuacjach przymusowych. Dreszcz emocji, chęć robienia czegoś nowego, nieznanego, próby poznania możliwości fizycznych i psychicznych własnego organizmu, to właśnie to, czego dzieci oczekują.

W dniu 10.07.1998r., we wsi letniskowej Serpelice nad Bugiem ruszyła dziecięca „Szkoła Przetrwania” organizując dwa pilotażowe turnusy. Wśród wielu zajęć szkoleniowych takich jak: strzelectwo, łucznictwo, nauka posługiwania się sprzętem pływającym (kajaki, pontony) czy walka wręcz, zaplanowałem pokonanie szeregu tras pieszych specjalnie opracowanych dla potrzeb „survivalu”.

Noce spędzone pod gołym niebem, pokonywanie przeszkód terenowych takich jak wąwozy, torfowiska, strumienie, bagna oraz rzeki nie odstraszały młodych wędrowców. Sami opracowali kilka etapów, obierając za cel wędrowki okoliczne rezerwy i pomniki przyrody. Możliwość zdobycia Popularnej OTP była dużym, dodatkowym bodźcem do pokonywania trudów wędrowki. Normy punktowe na tę odznakę uzyskało 38 uczestników.

Nadmienić trzeba, że trasy sprawiłyby wiele trudności nawet zaawansowanym piechurów. Biorąc pod uwagę wiek uczestników i to, że z taką formą turystyki spotkali się po raz pierwszy, był to ich ogromny sukces. Większość z nich zgłosiła chęć uczestniczenia w przyszłorocznym obozie i zdobycia małej brązowej OTP. Zainteresowanie taką formą turystyki przerosło moje oczekiwanie. Opracowane trasy uwzględniające szkolenie survival oraz punkty na OTP, a w szczególności „Siedmiomilowe Buty” zostały uwzględnione w planach pracy niektórych klas szkół podstawowych.

W proces rozpowszechniania turystyki pieszej wśród młodzieży czynnie włączył się dyrektor Bialskiej Szkoły Podstawowej nr 9. W jego osobie zyskaliśmy cennego sprzymierzeńca.

Ogromne zaangażowanie Kierownika Zakładu Turystyki Bialskiej AWF, pani dr Danuty Nałęckiej, wykładowców akademickich i Studium Turystyki w Białej Podlaskiej zaowocowało reaktywowaniem oddziału PTTK. W dniu 29 października 1998r. ponad czterdziestu członków wybrało zarząd koła, którego prezesem został dr Jarosław Żbikowski. Pierwszoplanowy cel to szkolenie kadr instruktorów, przewodników i przodowników PTTK.

Obecnie wraz z grupą zapaleńców pracujemy nad otwarciem młodzieżowego schroniska PTTK. Planowany termin to 1. marca 1999 roku. Zlokalizowane we wsi Serpelice nad Bugiem, w

ośrodka wypoczynkowym „Skarpa”, będzie czynne cały rok. Szlak wodny rzeką Bug oraz czerwony Pieszy Szlak Nadbużanski (160 km długości) umożliwiają wykorzystanie go jako bazy szkoleniowej dla młodych adeptów turystyki.

Bogusław Nowikowski

DOLNOŚLĄSKIE SPOTKANIA PIECHURÓW

Tradycyjnie od kilku lat, w ostatnią sobotę i niedzielę października odbywają się jesienne spotkania piechurów Dolnego Śląska. W tym roku XXXIV Dolnośląski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej PTTK odbył się 24 i 25 października 1998r. w Kamieniu koło Mirska (woj. jeleniogórskie), a organizowany był tym razem przez KTP Oddziału Sudety Zachodnie w Jeleniej Górze.

Ze zbiórek w Jeleniej Górze i Gryfowie pojechaliśmy do Schroniska Młodzieżowego „Halny” w Kamieniu, które było naszą dwudniową bazą. W sobotę po obiedzie pojechaliśmy zobaczyć ruiny zamku „Gryf”, a następnie urocze miasteczko Lubomierz znane wszystkim z filmu „Sami swoi”. Tu miejscowi działacze PTTK pokazali nam otoczony siedemnastowieczną zabudową pochyły rynek z ratuszem pośrodku oraz kościół parafialny Św. Jadwigi z oryginalnymi manierystycznymi rzeźbami piaskowcowymi związanymi z magnacką rodziną Schaffgotschów.

Ponieważ jesienny dzień zbliżał się ku końcowi, wróciliśmy do gościnnego Kamienia, gdzie po kolacji odbyły się obrady zlotowe. Spotkanie otworzyła kol. Antonina Sobierajska wraz z kol. Teofilem Ligenzą – honorowym przewodniczącym Dolnośląskiego Zespołu TP witając Prezesa Oddziału PTTK w Jeleniej Górze kol. Andrzeja Matusiaka, delegata burmistrza Mirska oraz przybyłych Przodowników Dolnego Śląska.

W swoim wystąpieniu gospodarz Miasta i gminy Mirsk przedstawił nam walory krajoznawcze i wypoczynkowe gminy, a Prezes Oddziału PTTK życzył owocnych obrad. Dalszej części obrad przewodniczył kol. Henryk Antkowiak – Przewodniczący Dolnośląskiego Zespołu TP, który wręczył kol. Jerzemu Niebrzydowskiemu z Wrocławia Honorową Odznakę „Turysta Dolnego Śląska” – Za Wyrwałość.

W trakcie obrad podsumowano imprezy piesze ogólnopolskie i dolnośląskie, podkreślając dobrą organizację OWRP w gdańskim i Dolnośląskiej Narady Piechurów w Lubinie oraz potknięcia organizatorów zlotu w Kielcach. Dyskusja dotyczyła też zmian w regulaminie Przodownika TP i Odznaki TP w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju. Ustalono, że Wiosenna Narada Piechurów odbędzie się 24 stycznia 1999r. we Wrocławiu, a kolejny XXXV Dolnośląski Zlot Przodowników TP w Paczkowie. Jego organizacją zajmą się działacze Jawora i Perpedesu. Na zakończenie obrad zachęcono do udziału w imprezach przyszłego roku tj.: OWRP w Białymstoku, Ogólnopolskim Zlocie we Włocławku oraz imprezach dolnośląskich.

W przerwach obrad ciekawe i bogate zbiory znaczków turystycznych prezentowali koledzy Edmund Rakowski ze Świeradowa i Jan Suchecki z Lubina. Po zakończeniu obrad natomiast odbył się konkurs krajoznawczy z trasy wycieczki, którego zwycięzcą został kol. Gumprecht z Mysłakowic. Po konkursie swoją kolekcję przezroczy prezentował kol. Henryk Antkowiak. Na zakończenie dnia odbyły się tradycyjne spotkania w grupach.

W niedzielę po śniadaniu, niestety już przy wietrzno-deszczowej pogodzie, wyjechaliśmy na wycieczkę objazdową do „Worka Turowskiego”. Po drodze zwiedziliśmy kościół i rynek z ratuszem w Mirsku, zabytkowe budownictwo łużyckie w Sulikowie i Bogatyni. Przy okazji przejazdu przez wieś Platerówkę kol. Ludwik Anioł z Lubania przypomniał nam historię i dni dzisiejsze popularnych Platerówek oraz filmu „Rzeczpospolita babska”. W dalszej części objazdu zwiedziliśmy odkrywkę węgla brunatnego z gigantycznymi koparkami i taśmociągami, podziwialiśmy też olbrzymie kominy chłodni elektrowni turowskiej. W Zgorzelcu zwiedziliśmy Dom Kultury – miejsce podpisania historycznego układu „O granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej”, odwiedziliśmy też cmentarz II Armii Wojska Polskiego, gdzie spoczywa 3396 żołnierzy poległych w bitwach nad Nysą Łużycką, przez Drezno po Melnik w Czechach. Zlot zakończyliśmy obiadem w schronisku w Kamieniu i odstawieniem uczestników na stację rozjazdową PKP w Jeleniej Górze.

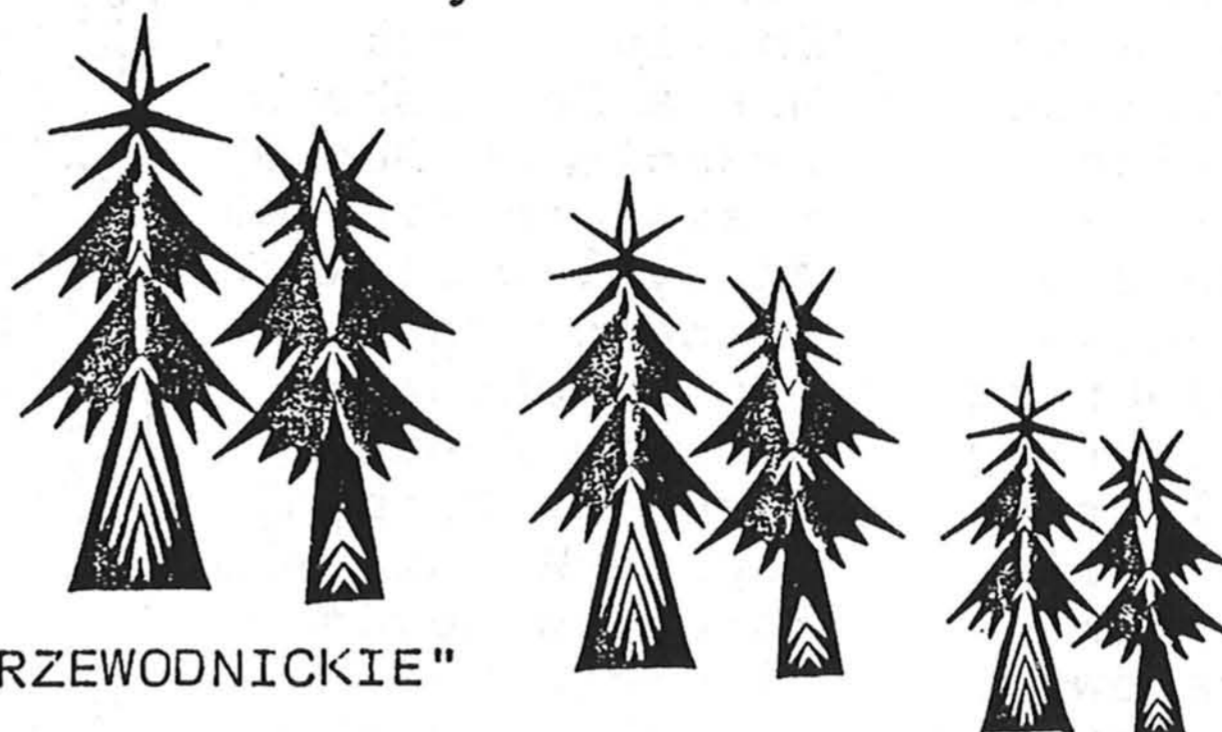
Mimo niezbyt ładnej pogody zlot był udany, ciekawy i bardzo dobrze zorganizowany przez działaczy OKTP w Jeleniej Górze z kolegami Teofilem Ligenzą, Antoniną Sobierajską, Anną Makowską i Elżbietą Krawcewicz na czele. Po ciekawej i urozmaiconej trasie prowadził nas przewodnik, nasz kolega – przodownik Jan Owczarek.

W zlocie uczestniczyły 52 osoby, w tym 16 z wrocławskiego, 15 z jeleniogórskiego, 13 z legnickiego, 6 z wałbrzyskiego i dwie gościnnie z kaliskiego.

Kończąc miłe spotkanie życzyliśmy sobie równie miłego na Wiosennej Naradzie Piechurów 24 stycznia 1999r. we Wrocławiu.

Henryk Antkowiak

Z życia przewodników turystycznych PTTK

"SZKOLENIE PRZEWODNICKIE"

W listopadzie br. w Domu Turysty PTTK spotkaliśmy się na roboczym szkoleniu dla kierownictwa kursów przewodnickich.

Wspólnie wzięliśmy na siebie odpowiedzialność za wyszkolenie nowych kadr przewodnickich, naszych kolegów, pełniących służbę przewodnicką oraz za kolegów, którzy podnoszą swoje kwalifikacje i swoje umiejętności, którzy rozszerzają swoje uprawnienia.

Wierzę, że nasze spotkanie, przekazane Wam materiały oraz moje skromne słowa i przekazana energia pozwolą na jeszcze lepsze organizowanie kursów przewodnickich.

Jesteście Koleżanki i Koledzy czołową grupą przewodników PTTK, która będąc wzorem postępowania i zajmując się szkoleniem kadr, właściwie i poprawnie poprowadzi kursy dla kandydatów na przewodników PTTK. Niech wyszkoleni przez Was przewodnicy będą najlepszą kadrą wodzicieli wycieczek.

W najbliższych miesiącach postaramy się zorganizować drugie szkolenie dla Kolegów z tych Kół przewodnickich, które nie przysłały swoich szkoleniowców.

Niech kadra przewodników wykształcona przez PTTK i będąca zrzeszona w PTTK będzie wzorowa i wzorcowa, tak dla naszego Towarzystwa jak i dla dobra prowadzonych wycieczek.

A oto lista Kolegów z uprawnieniami kierowników szkolenia przewodników PTTK:

1. Białystok	Adam Stefan Szepiel
2. Będzin	Janina Wacowska
3. Bytom	Stanisław Góra
4. Bytom	Jerzy Brejda
5. Bytom	Henryk Wilk
6. Chorzów	Walenty Sacha
7. Chrzanów	Krzysztof Hudzik
8. Chrzanów	Jan Zalitacz
9. Częstochowa	Jan Wacław Derejczyk
10. Dęblin	Tadeusz Jerzy Kucharski

Tadeusz Stefański

Przewodniczący Komisji
Przewodnickiej ZG PTTK

11. Dęblin	Andrzej Łuczyński
12. Dęblin	Jerzy Koszecki
13. Dęblin	Wojciech Ziółkowski
14. Gdańsk	Marian Fifielski
15. Gdańsk	Mirosława Franceson
16. Gdańsk	Edward Kandyba
17. Gdańsk	Barbara Ząbczyk Chmielewska

18.	Gdańsk	Stanisław Śpiegowski	81.	Siedlce	Eugeniusz Skorupka
19.	Gdynia	Halina Rzepiak	82.	Starachowice	Andrzej Wąchocki
20.	Gdynia	Janina Szymczak	83.	Świnoujście	Jan Ukleja
21.	Gliwice	Andrzej Drągowski	84.	Szczecin	Ryszard Kotla
22.	Gliwice	Barbara Kamczyk	85.	Szczecin	Stanisław Poleszczuk
23.	Jaworzno	Janina Klem	86.	Szczecin	Władysław Piotrowin
24.	Katowice	Renata Szafraniec	87.	Tarn-kie Góry	Tadeusz Ziemianek
25.	Katowice	Emilia Zajdok	88.	Tomaszów Maz.	Adam Świderek
26.	Katowice	Maria Zarębska	89.	Toruń	Antoni Ziółkiewicz
27.	Kielce	Franciszek Guska	90.	Tychy	Barbara Wachowska
28.	Kielce	Kazimierz Micorek	91.	Wałbrzych	Krzysztof Kułaga
29.	Kłodzko	Władysław Biskup	92.	Warszawa	Eugeniusz Kuśmierz
30.	Kłodzko	Zbigniew Jaszek	93.	Warszawa	Antoni Mosingiewicz
31.	Kołobrzeg	Jan Lewandowski	94.	Warszawa	Tadeusz Pęsik
32.	Kołobrzeg	Jadwiga Paszel	95.	Warszawa	Katarzyna
33.	Kołobrzeg	Grzegorz Podbiał			Wojciechowska
34.	Koszalin	Regina Wiśniewska	96.	Warszawa	Bogusław Dziubiński
35.	Kraków	Zbigniew Gołda	97.	Warszawa	Wiesław Kędzierzawski
36.	Kraków	Elżbieta Kyc	98.	Wadowice	Józef Kirkick
37.	Krościenko	Michał Jandura	99.	Wrocław	Andrzej Kajoch
38.	Krynica	Andrzej Jeżowski	100.	Wrocław	Ewa Brodziak
		Bydłoń	101.	Wrocław	Maria Czarnecka
39.	Krynica	Stanisław Winter	102.	Wrocław	Bernard Gaffke
40.	Lądek Zdrój	Zbigniew Jankowski	103.	Wrocław	Edmund Rakowski
41.	Lądek Zdrój	Ryszard Wulicz	104.	Wrocław	Barbara Kopydłowska
42.	Legnica	Marek Milczyński	105.	Wrocław	Stefan Mizia
43.	Łańcut	Władysław Kluz	106.	Wrocław	Bogusław Modelski
44.	Łańcut	Adolf Styś	107.	Wrocław	Marek Szot
45.	Łomża	Remigiusz Konopko	108.	Wrocław	Aleksandra Uchman
46.	Łowicz	Jadwiga Rolewska	109.	Wrocław	Zygmunt Wojciechowski
47.	Łowicz	Eligiusz Pietrucha	110.	Zabrze	Tadeusz Długosz
48.	Łódź	Izabela Nazarska			
49.	Łódź	Tekla			
		Stańczak-Mikołajewicz			
50.	Malbork	Janina Furyk			
51.	Malbork	Janina Markiewicz			
52.	Międzygórze	Józef Czernicki			
53.	Międzygórze	Józef Stępel			
54.	Międzyzdroje	Magdalena Jakubowska			
55.	Mikołów	Thomasz Kołtun	111.	Zabrze	Andrzej Trojanowski
56.	Myślenice	Dariusz Dyląg	112.	Zakopane	Mariusz Kozłowski
57.	Nowy Sącz	Wacław Gutowski	113.	Zamość	Teresa Madej
58.	Nowy Sącz	Wojciech Lipka	114.	Ząbkowice	Stanisław Grocho-
59.	Nowy Sącz	Maria Pierzga			ciński
60.	Nowy Sącz	Maciej Zaremba	115.	Zielona G.	Anna Maria Kwiatkowska
61.	Nowy Targ	Maciej Zaremba	116.	Złotów	Hieronim Jędrzejewski
62.	Opole	Anna Michalska	117.	Złotów	Roman Zawadzki
63.	Opatów	Zofia Niedbała	118.	Żyrardów	Jolanta Czupiga
64.	Ostrowiec Św.	Ewa Gawlik	119.	Żyrardów	Jerzy Kwaczyński
65.	Piaseczno	Marian Kurczuk	120.	Żyrardów	Wiesława Marciniak
66.	Poznań	Bogumiła Baranowska			
67.	Poznań	Stanisław Chwaliński			
68.	Poznań	Aleksandra Dalke			
69.	Poznań	Zenon Wiatr			
70.	Poznań	Stefan Żurek			
71.	Puławy	Halina Miltowicz			
72.	Puławy	Ewa Samiec			
73.	Rybnik	Lidia Dutkiewicz			
74.	Rybnik	Marian Machoczek			
75.	Sanok	Andrzej Radwański			
76.	Sanok	Stanisław Sieradzki			
77.	Sanok	Wojciech Wesotkin			
78.	Siedlce	Marian Błoński			
79.	Siedlce	Stanisława Garbaczewska			
80.	Siedlce	Dorota Mączka			

KOŁO PRZEWODNIKÓW ODDZIAŁU PTTK
 „ZIEMI MIĘDZYRZECKIEJ”
 Rynek 9, skrytka pocztowa 5
 66-300 Międzyrzecz
 tel.(0-95) 7412447
 fax.(0-95) 7411858

Zapraszamy do zwiedzania

MIĘDZYRZECZA
 MIĘDZYRZECKIEGO REJONU UMOCNIONEGO

•KOMUNIKAT•

PROGRAM XV OGÓLNOPOLSKIEJ PIELGRZYMKI PRZEWODNIKÓW TURYSTYCZNYCH

na Jasną Górę 12 - 14 marca 1999

I. CZĘŚĆ REKOLEKCYJNA

Nauki będzie głosił O. Kamil Szustak OSPPE

Piątek - 12 marca 1999 r.

- 16⁰⁰ Rozpoczęcie rekolekcji w kaplicy Domu Pielgrzyma
- nauki rekolekcyjne
- 17⁰⁰ Msza św. z nauką w kaplicy Domu Pielgrzyma
- modlitwa indywidualna, spowiedź
- 21⁰⁰ Apel Jasnogórski

Sobota - 13 marca 1999 r.

- 9⁰⁰ Nauki rekolekcyjne w kaplicy Domu Pielgrzyma
- Msza św. z nauką, zakończenie rekolekcji

II. CZĘŚĆ PIELGRZYMKOWA

Sobota - 13 marca 1999 r.

- 12⁰⁰ Przyjmowanie grup przewodnickich w Kaplicy Św. Józefa
- 14⁰⁰ Wejście pocztów sztandarowych, hymn przewodnicki, powitanie gości i uczestników.
- 14²⁰ Ks. dr Jerzy Pawlik - „Pielgrzymowanie do Santiago de Compostella elementem integracji Europy”
- 15⁰⁰ O. dr Jan Golonka OSPPE - „Koncepcja merytoryczna aranżacji części skarbca w Bastionie Św. Rocha”
- 15⁵⁰ dr Andrzej Karczmarszewski - „Kult M. Bożej na ziemi rzeszowskiej - Matka Boża Rzeszowska”
- 17⁰⁰ Droga Krzyżowa - prowadzi O. Mieczysław Pyzik OSPPE
Spowiedź - czas wolny
- 18³⁰ Msza św. w Kaplicy Najświętszej Marii Panny
- 20¹⁵ Czuwanie z Maryją
- Różaniec - część III chwalebna
 - Modlitwa własna
- 21⁰⁰ Apel Jasnogórski

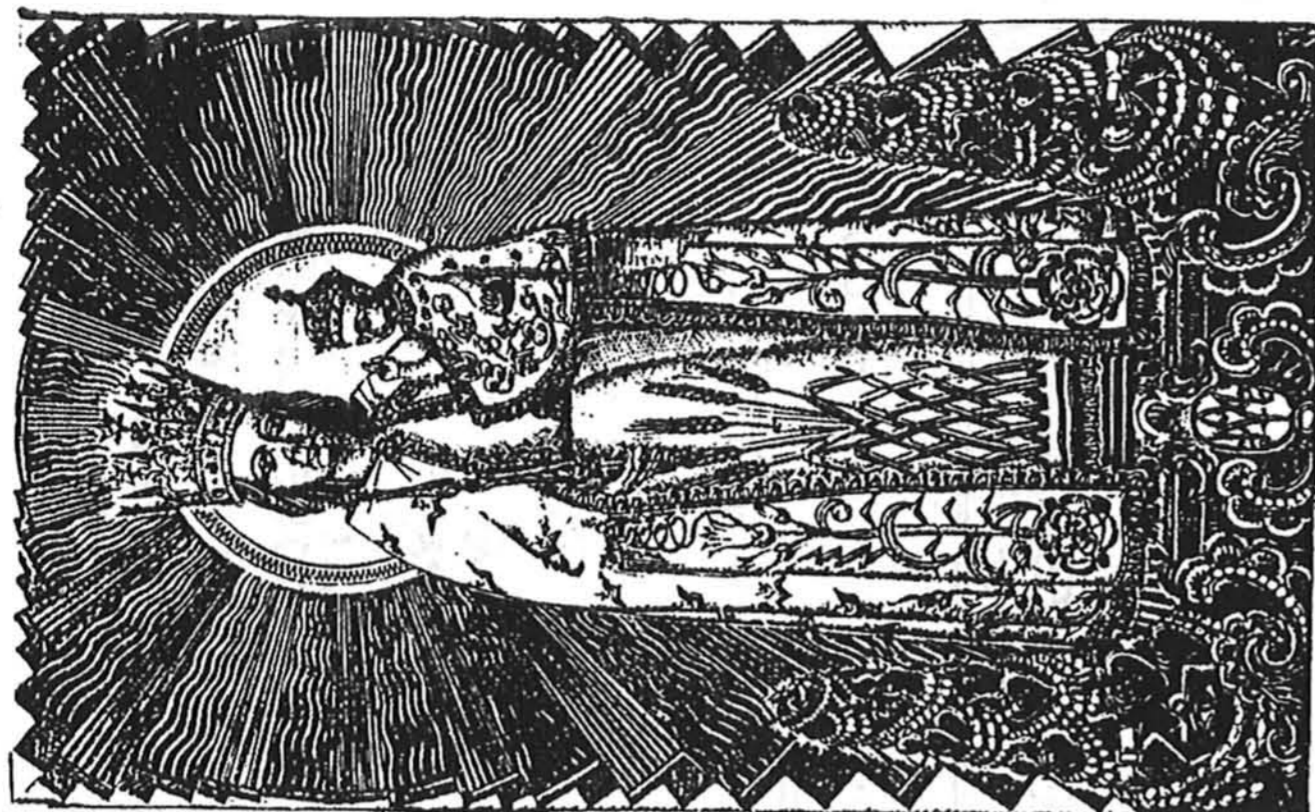

FIGURA MATKI BOŻEJ W KOŚCIELE OO BERNARDYNÓW
W RZESZOWIE

Niedziela - 14 marca 1998 r.

- 5³⁰ Godzinki o NMP
- 8⁴⁰ Zbiórka uczestników i pocztów sztandarowych - Aula Jana Pawła II i przejście do bazyliki
- 9⁰⁰ Msza św. z homilią w bazylice - JE ks. Abp Edmund Piszcz
- 10³⁰ „Wolność przeszła przez Jasną Górę” - O. dr Zachariasz Jabłoński OSPPE
- 11⁰⁰ „Drogą Kościoła jest człowiek” *Jan Paweł II* - refleksje ewangeliczne - JE ks. Abp Edmund Piszcz
- 11⁵⁰ Anioł Pański - błogosławieństwo
- 12⁰⁰ Zakończenie pielgrzymki

INFORMACJE O DOMACH NOCLEGOWYCH W CZESTOCHOWIE

1. Dom Pielgrzyma ul. Kard. Wyszyńskiego 1/31 tel 324-70-11
2. Diecezjalny Dom Rekolekcyjny SS Szarytki ul. Św. Barbary 43 tel 324-11-77
3. Magdalenki (Zakład Opieki N.M.P.) ul. Św. Barbary 9/11 tel. 324-29-07
4. Nazaretanki ul. Siedmiu Kamienic 23 tel. 324-59-57
5. SS Zmartwychwstanki · Al. N.M.P. 60 tel. 324-15-69
6. Zgromadz. Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kordeckiego 15 tel. 324-26-59

Uwaga! Chętni do udziału w rekolekcjach proszeni są o zgłoszenie pisemne lub telefoniczne do:

Oddział PTTK
ul. Matejki 2
35-064 Rzeszów,
tel. (0-17) 853-67-55

W przypadku większej ilości uczestników rekolekcje odbędą się w Kaplicy Różańcowej.

" wszystko co świat obsiewa,
co uderza gromem;
To jest siła,
To jest hojny ogrom...
Siłne jest jak mięso,
occamu woda,
zar słoneczny powietrze...
Szczęście i swoboda."

KOSZALIN

23-24-25 IV 99

REGULAMIN

III OGÓLNOPOLSKIEGO

NIZINNEGO ZŁOTU PRZEWODNIKÓW

PTTK

PARKI KRAJOBRAZOWE NA POMORZU

23-24-25 KWIECIEŃ 1999R

CELE ZŁOTU

POZNAŃCIE WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH
SKŁOWIŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO I DRAWSKIEGO
PARKU KRAJOBRAZOWEGO. SĄDZIMY, ŻE PRZYJAZNY
STOSUNEK DO PRZYRODY I PIĘKNEGO POMORSKIEGO
KRAJOBRAZU POŚKĘBI SIĘ, A ŚRODOWISKO PRZEWODNICZKIE
BARDZIEJ SIĘ ZINTEGRUJE.

ORGANIZATORZY ZŁOTU

KOMISJA PRZEWODNICZA ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK
URZĄD WOJEWÓDZKI W SZCZĘCINIE

URZĄD MIASTA KOSZALINA

REGIONALNA KOMISJA PRZEWODNICZA PTTK
ZARZĄD ODDZIAKU PTTK W KOSZALINIE

KIEROWNICTWO ZŁOTU

KOMANDOR ZŁOTU — REGINA WIŚNIEWSKA —
Z-CY — LEONARDA SOBOLEWSKA —
— PIOTR TALKO-HRYNCEWICZ
SZEFE BIURA — JERZY MOŃ

TERMIN ZŁOTU

23-24-25 KWIECIEŃ 1999R /PIĄTEK, SOBOTA,
NIEDZIELA/

ZAKWATEROWANIE OŚRODEK WCIASÓW KOMENDY POLICJI
W KOSZALINIE

ADRES: 76-032 UMIEŚCIE UL. 6-90 MARCA 13

TEL. (094) 3189323

(094) 3189478

(094) 3189094

DOJAZD Z KOSZALINA AUTOBUSEM NR 4
I DWORCA PKP

WPIŚWIE WYNOŚI MOŻE

W RAMACH KTÓREGO ZAPEWNIAMY:
2 NOCLEGI, 2 KOLACJE, 2 OBIADY, 2 ŚNIADANIA, PRZEJAZDY
AUTOKAREM, PAMIATKOWĄ PLAKIETKĘ, UBEZPIECZENIE
I DARIEKĘ PRZEWODNICZKĄ ORAZ INNE NIESPODZIANKI.

PRZEBIEG ZLOTU I DZIEŃ 23 (PIĄTEK)

- DO 14⁰⁰ ZAKWATEROWANIE
15⁰⁰ UROCZYSTE OTWARCIE ZLOTU
16⁰⁰ PRELEKCJA DYREKTORA DRAWSKIEGO PARKU
KRAJOBRAZOWEGO
17³⁰ ŚLADY ZE ZBIORÓW MACIEJA SIEROCIŃSKIEGO
— PRZYRODA POMorza—
18³⁰ OMÓWIENIE TRASY WYCIĘCZKOWEJ NA SOBÓTĘ
OPOWIEŚĆ O ANNIE de cROY I PASTORZE
Z FINAKÓW KONKURSU KRASOMÓWCZEGO
GOLUB 1998
19⁰⁰ KOLACJA
WIECZOREM: SPACERY NAD MORZEM, MECZ, ŚPIEW
PRZY OGNIKU I TR. ITD.
II DZIEŃ / SOBOTA /

- 7⁰⁰ ŚNIADANIE
8⁰⁰ WYJAZD NA WYCIĘCZKĘ TRASAMI WYBRANYMI
20⁰⁰ UROCZYSTA KOLACJA, SPOTKANIA PRZEWODNICZĄCE
I MIESPODZIAŃKAMI I DYSKOTEKĄ
III DZIEŃ / NIEDZIELA /
8⁰⁰ ŚNIADANIE
8³⁰ WYJAZD DO KOSZALINA PRZEZ BOKOWO M
9³⁰ 13⁰⁰ ZWIEDZANIE KOSZALINA, GÓRY CHELM,
MSZA ŚW. W KAPLICZCE NA GÓRZE CHELMSKIEJ
14⁰⁰ OBIAD I ZAKOŃCZENIE ZLOTU

49

ZGŁOSZANIE UCZESTNIKÓW

ZGŁOSZENIA NALEŻY PRZESYLAĆ NA "KARCIE ZGŁOSZENIA"
W TERMINIE DO 10 LUTY 1999R WRAZ Z WPISOWYM

NA ADRES ODDZIAKU PTK W KOSZALINIE — W. DWORCOWA 4
15-201 KOSZALIN TEL. 094/3424644
FAX 094/3422652
WPŁATY NA KONTO:

POMORSKI BANK KREDYTOWY SA 10 KOSZALIN
10001207-7184-2101-111-0
Z DOPISKIEM ZLOT PRZEWODNICZĄCY

UWAGI I ZAPYTANIA U KOMANDORA ZLOTU TEL. 094) 3422490
LUB NA ADRES: REGINA WIŚNIEWSKA 75-201 KOSZALIN
W DWORCOWA 11/22

JESTNIEJE MOŻLIWOŚĆ WYKUPIENIA W OŚRODKU
DODATKOWEGO NOCLEGU I ŚWIADCZEŃ NA NASTĘPNE
DNI — TELEFONICZNE ZGŁOSZENIE WYSTARCZY

STARAMY SIĘ O ZMIŁKĘ NA PRZEJAZD ŚRODKAMI PKP

TRASY DO WYBORU:

- A MIELNO-KOSZALIN-POKRYN ZDRÓJ-CZAPLINEK-
STARE DRAWSKO-TYCHOWO-STRZEKĘCIN-
KOSZALIN-MIELNO.
B MIELNO-KOSZALIN-DARAKOWO-KRĄG-ZYDOWO-
GRZYBNICA-MOSTOWO-KOSZALIN-MIELNO.
C MIELNO-KOSZALIN-SKUPSK-SMOKDZINO-
SKOWIŃSKI PARK NARODOWY-KLUKI-SKUPSK-
KOSZALIN-MIELNO.
D MIELNO-KOSZALIN-BIAŁY BÓR-SZCZECIŃEK-
CZAPLINEK-KOSZALIN-MIELNO.

KARTA ZGŁOSZENIA

NA III OGÓLNOPOLSKI ZLOT NIZINNY PRZEWODNIKÓW PTK
IMIĘ I NAZWISKO
DATA I MIEJSCE URODZENIA
MIEJSCE ZA MIESZKANIA
WYBIERAM TRASĘ
WPŁATĘ WŚCIKEM / AM / W DNIU

POTWIERDZENIA PRZEŚLEMY DO 15 MARCA 1999R

OGŁASZAMY KONKURS NA PIOSENKĘ ZLOTU: KRÓTKĄ, KATNĄ,
NIEBANALNĄ A WESOLĄ, KTÓRĄ BĘDZIE OBOWIĄZYWAŁA
PRZEZ 3 DNI JAKO "PRZERYWNIK" W CZASIE WSZYSTKICH
IMPRESZ ZLOTU. PROPOZYCJE SKÓW ZNUTAMI LUB
NAGRANA KASETE OPATRZONĄ
GÓDKEM PRZESYLAĆ NALEŻY
NA ADRES KOMANDORA ZLOTU
LUB ODDZIAKU PTK W KOSZALINIE

!!!
ZAPRASZAMY !!

W WPISIE NA LISTĘ UCZESTNIKÓW I
DECYDUJE KOLEJNOŚĆ ZGŁOSZEN.

XIV OGÓLNOPOLSKI GÓRSKI RAJD PRZEWODNIKÓW PTTK

W dniach 30.09. - 4.10.1998 roku odbył się XVI Ogólnopolski Górski Rajd Przewodników PTTK „Beskid Niski 98”. Wzięło w nim udział 326 uczestników. Najliczniej reprezentowane były środowiska z Kielc, Łowicza, Katowic, Gdańska, Puław i Tych. Z 51 kół przybyło po kilka osób, z kilkudziesięciu innych pojedynczy przedstawiciele.

Gościli również ks. Jerzy Pawlik z Komisji Krajoznawczej ZG PTTK i kol. Tadeusz Sobieszek Wiceprezes Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK. Odbyło się też wyjazdowe posiedzenie Komisji Przewodnickiej ZG PTTK, na które przybyło dziesięć osób, z jej przewodniczącym kol. Tadeuszem Stefańskim na czele.

Dla uczestników rajdu przygotowano pięć tras po malowniczych terenach Beskidu Niskiego. Dwie z nich: pierwsza z Gorlic przez Kornuty, Martne, Magurę Wątkowską, Krępną, Duklę do Twornicza Zdroju oraz druga w przeciwnym kierunku, przemieszczały się z plecakami. Pozostałe z bazami w Dukli, Rymanowie Zdroju i Twoniczu Zdroju wędrowały w rejony Chyrowej i Cegrowej.

Organizując rajd w Beskidzie Niskim chcieliśmy pokazać ten urokliwy region, chyba najmniej znany i uczęszczany, a tak atrakcyjny zarówno pod względem zabytków jak i innych walorów krajoznawczych.

Beskid Niski dzięki szlakom handlowym biegnącym przez przełęcze, a także dzięki niskim i łatwym do przejścia górom, których wysokość w zasadzie nie przekracza tysiąca metrów, był obszarem, na którym powstała ciekawa, wieloletnicza kultura. Była tu prawdziwa mozaika, którą stanowili Polacy, Rusini zwani Łemkami, Żydzi, w przeszłości także osadnicy niemieccy, oraz bliscy sąsiedzi Słowacy i Węgrzy. Beskid Niski bowiem nie dzielił i nie stanowił przeszkody w kontaktach po obu stronach gór. Świadectwem różnorodności minionej kultury są kościoły, cerkwie i cmentarze różnych wyznań.

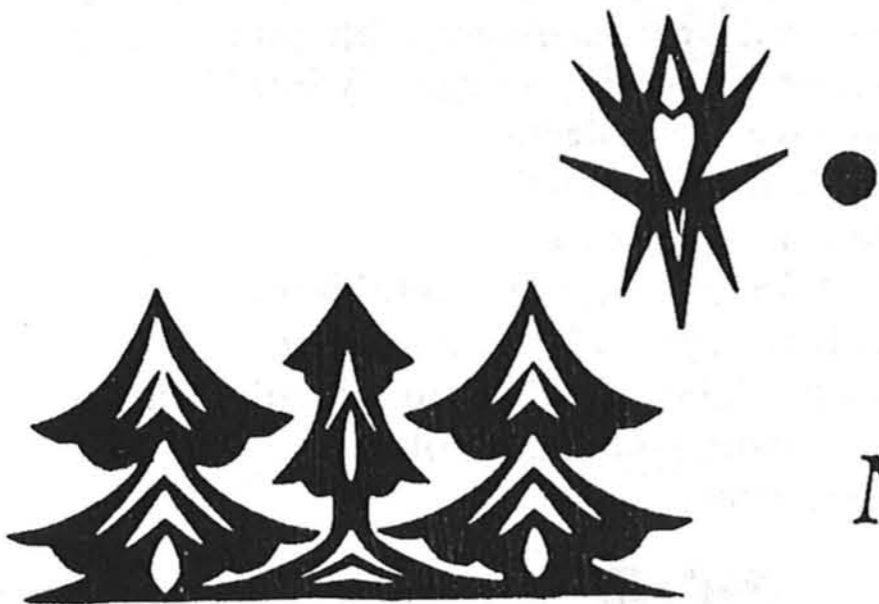
Silne piętno wywarła tu historia, zarówno ta najstarsza upamiętniona grodziskami z czasów gdy biegła tędy granica między państwem Piastów a księstwem ruskim, jak i ta najnowsza, której świadectwa są pola bitewne, cmentarze z I i II wojny światowej i opustoszałe wioski po wysiedlonych Łemkach.

Jest to także ziemia świętych i błogosławionych: Jana z Dukli, biskupa
50 Sebastiana Pelczara, księdza Bronisława Markiewicza.

Program krajoznawczy rajdu starał się uwzględnić jak najwięcej ciekawych miejsc. Ponieważ pogoda nie sprzyjała pieszym wędrówkom zorganizowano w zastępstwie wycieczkę autokarową dla około 90 osób stacjonujących w Iwoniczu Zdroju. Trasa prowadziła do pustelni św. Jana, następnie do Dukli, gdzie przebywał w klasztorze oo bernardynów papież Jan Paweł II w czasie ostatniej pielgrzymki. Wydarzenie to upamiętnia pomnik ojca świętego i św. Jana z Dukli, oraz krzyż pojednania, przy którym na wysokich masztach łopoczą flagi państw, które w czasie ostatniej wojny wiodły ze sobą zmagania okupione śmiercią blisko 150 tys. ofiar. Wreszcie w Miejscu Piastowym uczestnicy mogli poznać bliżej życie i działalność ks. Bronisława Markiewicza (krewnego nestora polskiego krajoznawstwa Mieczysława Orłowicza). Ks. Markiewicz prowadził tu ośrodek wychowawczy dla sierot. Tu także dojrzała myśl o założeniu zgromadzenia Michalitów i Michalitek.

Wszyscy uczestnicy spotkali się na zakończeniu rajdu w Iwoniczu Zdroju. Z powodu złej pogody nie zapłonęła przewodnicka warta. W zamian bawiono się w Gloriecie.

Nazajutrz, w niedzielę, jedna grupa wyruszyła na wycieczkę zwiedzając między innymi Krosno, Odrzykoń, Żarnowiec, Bóbrkę. Trzy inne autokary wyjechały na Słowację do zabytkowego miasteczka Bardiowa i do Bardiowskich Kąpiel (Kupieł) - uzdrowiska podobnie jak Rymanów Zdrój i Iwonicz Zdrój położonego wśród gór Beskidu Niskiego.

Andrzej Karczmarzewski

Nie dać zasnąć duszy Narodu ● ● ●

14 listopada 1998 r. w odnowionej sali konferencyjnej Zarządu Głównego PTTK w Warszawie, przy ul. Senatorskiej 11 odbyła się SESJA POPULARNO-NAUKOWA Z OKAZJI 125-TEJ ROCZNICY URODZIN STANISŁAWA AUGUSTA THUGUTTA pt. "NIE DAĆ ZASNAĆ DUSZY NARODU". Sesję zorganizowali Zarząd Główny PTTK /w jego imieniu Komisja Historii i Tradycji/ oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie.

Sesji towarzyszyła specjalna wystawa /w foyer sali konferencyjnej/ przygotowana przez Muzeum oraz Centralną Bibliotekę PTTK im. Kazimierza Kulwiecia; wystawa czynna była do końca grudnia 1998 r.

Gospodarzem spotkania był Andrzej Gordon - Sekretarz Generalny ZG PTTK. Sesję prowadził Janusz Gmitruk - dyrektor Muzeum oraz Janusz Żmudziński - przewodniczący Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK.

W czasie Sesji ogłoszono 5 referatów, a to:

1. Rys biograficzny - Jan Baliński.
2. Krajoznawca, publicysta, wybitny działacz Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego - Janina Barbara Twaróg.
3. Ludowiec, polityk i mąż stanu - Alicja Wójcik.
4. Wybitny spółdzielca - Zofia Chyra-Rolicz.
5. Fotografik-dokumentalista krajoznawczy - Adam Czarnowski.

Po referatach potoczyła się dyskusja.

W Sesji wzięło udział 51 osób, głównie z Warszawy, ale także z Elbląga, Gdańska, Giżycka, Krakowa, Lublina, Nieporętu, Opola, Poznania, Siedlec, Skawiny, Sopotu, Tłuszcza, Warki, Wrocławia i Złotowa.

Uczestnicy otrzymali notę biograficzną oraz fotokopię zdjęcia S.A.Thugutta. Przewiduje się wydanie drukiem zestawu ogłoszonych referatów.

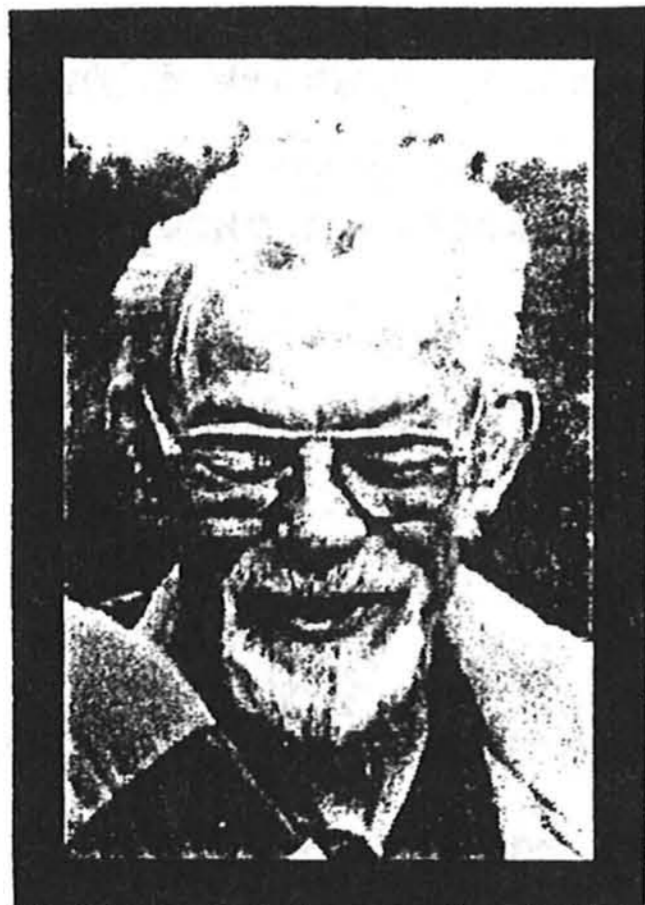
THUGUTT

Stanisław August

- 1891 - świadectwo maturalne
- 1910-1914 - kierownik literacki tygodnika "Ziemia" - organu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego
- 1914 - współorganizator Związku Patriotów
- 1915 - na froncie w Legionach
- 1916 - redaktor "Biuletynu" - organu Centralnego Komitetu Narodowego,
- 1917 - w Polskim Stronnictwie Ludowym
- 1918 - sekretarz Zarządu Głównego PSL "Wyzwolenie" i redaktor jego organu prasowego - "Wyzwolenie"
- 7.XI.1918 - minister spraw wewnętrznych w Tymczasowym Rządzie Ludowym Republiki Polskiej
- 18.XI.1918 - minister spraw wewnętrznych w gabinecie Jędrzeja Moraczewskiego
- 1919 - członek Komitetu Narodowego Polskiego na Konferencji Wersalskiej
- 1920 - ochotnik ranny w wojnie polsko-bolszewickiej; -współzałożyciel Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela.
- 1921-1923 - prezes PSL "Wyzwolenie"
- 1922-1927 - poseł do Sejmu,
- 1923 - prezes Klubu Parlamentarnego ZPSL "Wyzwolenie" i "Jedność Ludowa" - wicepremier w rządzie Władysława Grabskiego,
- 1924 -przewodniczący sejmowej Komisji Administracyjnej, -członek Komisji Czterech, -wystąpienie z ZPSL "Wyzwolenie" i "Jedność Ludowa",
- 1925 - przewodniczący Instytutu Spraw Narodowościowych
- 1928 - ponownie w szeregach PSL "Wyzwolenie"
- 1929 - wydawca, redaktor, i czołowy publicysta pisma społeczno-politycznego "Tydzień"
- 1930 - współtwórca Centrolewu
- 1931-1939 -członek Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego, w latach 1935-1938 jej przewodniczący
- 1932-1939 -prezes Towarzystwa Kooperatystów
- 1934-1939 -prezes Spółdzielczego Instytutu Naukowego
- 1935-1939 -redaktor dwutygodnika "Społem"
- od 1940 - emigracja w Szwecji

• ODESZLI OD NAS •

W dniu 15 listopada 1998r. odszedł nagle z naszych szeregów, w trakcie samochodowej wycieczki krajoznawczej po Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym

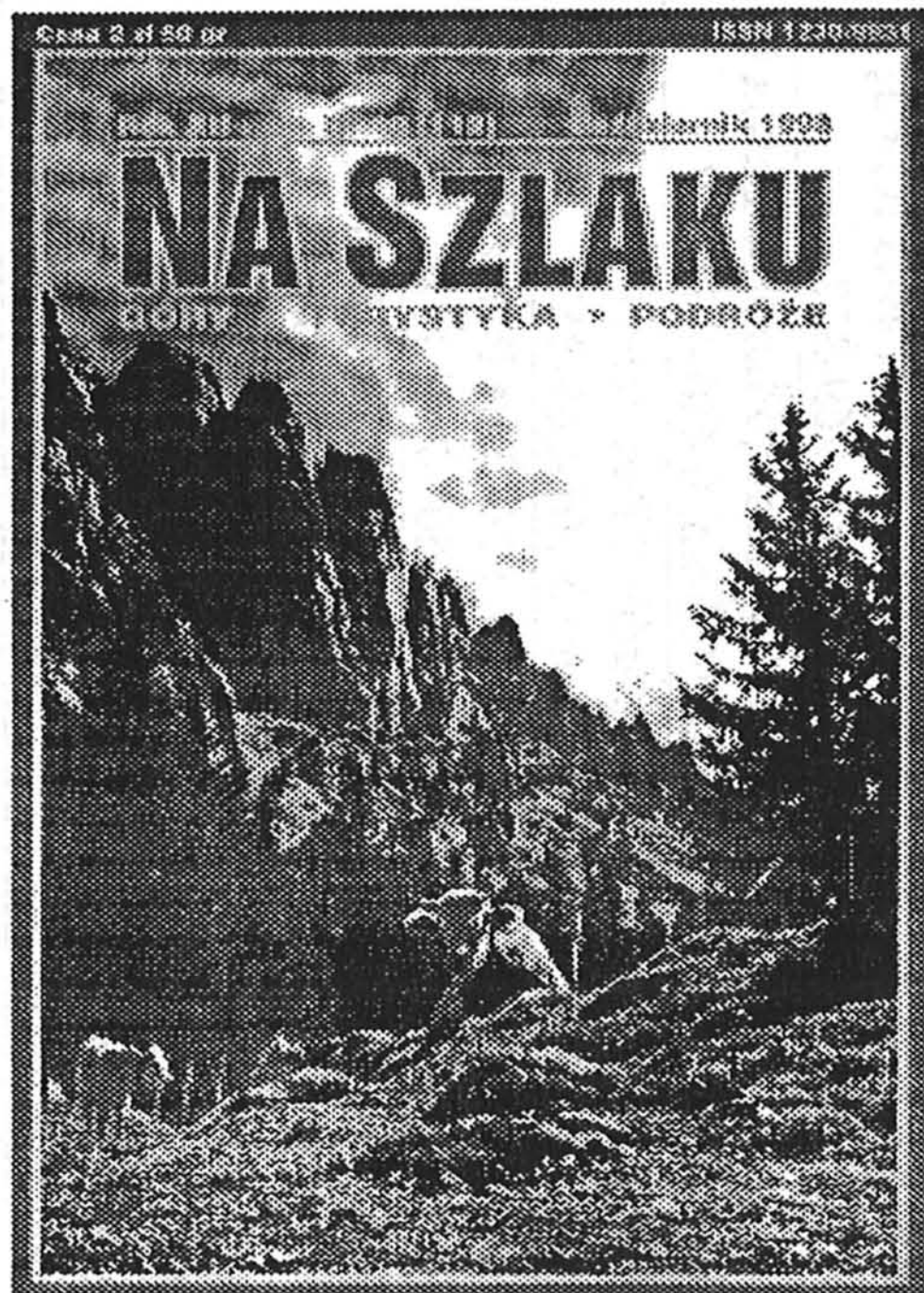

Kolega Aleksander Jeckel

prezes Poznańskiego Klubu Motorowego "PRZEMYSŁAW". Odszedł z naszego grona nagle i niespodziewanie ogólnie lubiany i szanowany przyjaciel i kolega. Człowiek bez reszty oddany turystyce motorowej; niekwestionowany autorytet w sprawach krajoznawstwa i turystyki.

Kolega Aleksander Jeckel był długoletnim członkiem Zarządu okręgowego PZMot w Poznaniu, gdzie zajmował się problematyką turystyki kwalifikowanej. Był wieloletnim członkiem Komisji Turystyki Motorowej przy Zarządzie Głównym PTTK.

Czytaj „Na szlaku”

„Na szlaku” to ogólnopolski magazyn turystyczny PTTK poświęcony turystyce górskiej i problematyce gór oraz podróżom. Zamieszcza reportaże, artykuły problemowe, m.in. o ochronie środowiska naturalnego, recenzje i dyskusje oraz informacje o ważniejszych wydarzeniach w turystyce górskiej. Stałą częścią jest dział poświęcony górom wysokim redagowany przez znakomitego znawcę tematu Józefa Nykę. Autorami tekstów są wybitni znawcy turystyki i gór. Nie brakuje także ludzi o cennym dorobku z zakresu tematyki górskiej i turystycznej. Stale publikowane są reportaże pisane przez uczestników różnych imprez turystycznych i z innych dalekich podróży.

Porusza ważne sprawy dla PTTK i jego członków. Stałą kolumnę ma Komisja Turystyki Górskiej ZG PTTK.

„Na szlaku” ukazuje się już ponad 12 lat. W grudniu 1998 r. wydany został 114 numer miesięcznika. Magazyn czytany jest na terenie całego kraju, nie tylko przez turystów i miłośników górskiej przygody. „Na szlaku” ukazuje się co miesiąc (numer

lipiec/sierpień – łączny), w objętości 32 stron. Kolportowany przez niektóre Oddziały PTTK, EMPiKi, firmy kolporterskie, schroniska PTTK, specjalistyczne sklepy i księgarnie turystyczne. W całości dociera do ludzi związanych z turystyką i podróżami.

O „Na szlaku” można przeczytać w internecie: www.pttk.pl/ZGPTTK/naszlaku.htm

Z Redakcją można kontaktować się poprzez pocztę elektroniczną: mazurski@wr.onet.pl

Uwaga Oddziały PTTK!!!

Zapraszamy do kolportażu naszego czasopisma. Nie ponosicie żadnych niepotrzebnych kosztów. Numery wysyłamy na nasz koszt, a egzemplarze nie sprzedane możecie zwrócić. Płacicie więc tylko za egzemplarze sprzedane po 2,35 zł przy cenie detalicznej 3 zł. Minimalna ilość jaką możecie zamówić to 5 egz.

Zapraszamy także do współpracy przy wydawaniu. Przesyłajcie nam informacje o wszystkim co dzieje się w turystyce górskiej na Waszym terenie, szczególnie o organizowanych przez Was imprezach.

Proponujemy Wam prenumeratę. Już jeden zaprenumerowany egzemplarz pozwoli Waszym członkom zapoznawać się z tym wszystkim, co ważnego dzieje się w turystyce górskiej.

Prenumerata w 1999 r.

Prenumerata „Na szlaku” na cały 1999 r. wynosi (wraz z kosztami wysyłki) 42,- zł.
Prenumerata 2 egz. wynosi 74,- zł, 3 egz. – 107 zł, 4 egz. – 137 zł, 5 egz. – 167 zł, 6 egz. – 200 zł, 7 egz. – 230 zł, 8 egz. – 260 zł, 9 egz. – 290 zł, 10 egz. – 320 zł. Przy zamawianiu większej ilości egzemplarzy prosimy o kontakt z Redakcją.

(opracował Ośrodek Promocji i Informacji Turystycznej PTTK w Żyrardowie)

Lp.	Termin	Nazwa imprezy	Główny organizator	Miejsce	Licz
-----	--------	---------------	--------------------	---------	------

Imprezy Ogólnopolskie:

OFERTA

1	25 stycznia-7 lutego	XIV Młodzieżowe Zimowe Warsztaty Marynistyczne (14 dni)	Klub Ligi Morskiej "Bryza": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Trójmiasto	300
2	25 stycznia-7 lutego	XIV Międzynarodowa Zimowa Szkoła Esperantoturu (14 dni)	Klub "Esperantoturu": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Kraje Europy	200
3	25 stycznia-7 lutego	XIV Młodzieżowa Szkoła Narciarska PTTK (14 dni)	Klub PTTK "Wędruś": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Beskid Śląski i Żywiecki	200
4	25 stycznia-7 lutego	XIV Młodzieżowa Zimowa Szkoła Turystyki PTSM (14 dni)	Klub PTTK "Wędruś": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Polska	200
5	30 kwietnia-9 maja	X Kurs Pilotów Wycieczek Zagranicznych	Klub "Esperantoturu": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Żyrardów	30
6	1 - 3 maja	XII Wiosenny Zlot Młodzieży Szkolnej "Poznajemy Mazowsze' 99"	Zarząd Oddziału PTSM: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Radziejowice	200
7	cały maj	XIV Akcja "Czyste góry' 99" (4 etapy)	Klub PTTK "Turnia": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Góry Polskie	320
8	cały czerwiec	XIV Akcja "Czyste morze' 99" (4 etapy)	Klub Ligi Morskiej "Bryza": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Wybrzeże Gdańskie	320
9	czerwiec -lipiec	III Młodzieżowa Szkoła Turystyki "Żyrardów - Radziejowice' 99"	Klub PTTK "Wędruś": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Radziejowice	180
10	lipiec - sierpień	XX Młodzieżowa Szkoła Górską PTTK "Tatry i Podhale' 99"	Klub PTTK "Turnia": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Beskidy, Tatry	600
11	lipiec - sierpień	XVII Młodzieżowa Szkoła Morska "Bursztynowym szlakiem' 99"	Klub Ligi Morskiej "Bryza": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Wybrzeże Gdańskie	480
12	lipiec - sierpień	XVII Młodzieżowa Szkoła Morska "Szlakiem latami morskich' 99"	Klub Ligi Morskiej "Bryza": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Wybrzeże Bałtyku	480
13	lipiec - sierpień	XVII Młodzieżowa Letnia Szkoła Esperantoturu	Klub "Esperantoturu": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Kraje Europy	400

14	lipiec - sierpień	V Wyprawa Trampingowa "Turcja Wschodnia' 99"	V Wyprawa Trampingowa "Turcja Wschodnia' 99"	Klub Globtrotera PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Turcja	30
15	lipiec - sierpień	V Wyprawa Trampingowa "Dolomity' 99"	V Wyprawa Trampingowa "Dolomity' 99"	Klub Globtrotera PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Włochy	30
16	lipiec - sierpień	V Wyprawa Trampingowa "Meksyk' 99"	V Wyprawa Trampingowa "Meksyk' 99"	Klub Globtrotera PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Meksyk	15
17	lipiec - sierpień	V Wyprawa Trampingowa "Peru - Boliwia' 99"	V Wyprawa Trampingowa "Peru - Boliwia' 99"	Klub Globtrotera PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Peru, Boliwia	15
18	lipiec - sierpień	II Wyprawa Trampingowa "Ekwador - Kolumbia - Wenezuela - Guyana' 99"	II Wyprawa Trampingowa "Ekwador - Kolumbia - Wenezuela - Guyana' 99"	Klub Globtrotera PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Ameryka Płd.	15
19	25 - 26 września	XII Jesienny Zlot Młodzieży Szkolnej "Poznajemy Mazowsze' 99"	XII Jesienny Zlot Młodzieży Szkolnej "Poznajemy Mazowsze' 99"	Zarząd Oddziału PTSM: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Radziejowice	200
20	26 września	XLV Rajd Partyzanckimi Szlakami Walk o Wolność „Budy Zosiny' 99"	XLV Rajd Partyzanckimi Szlakami Walk o Wolność „Budy Zosiny' 99"	Koło Terenowe PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-45-26	Budy Zosiny k/Jaktorowa	300
21	21 grudnia-2 stycznia	XIV Sejmik Górski "Sylwester ceprów w górach' 99"	XIV Sejmik Górski "Sylwester ceprów w górach' 99"	Klub PTTK "Turnia": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Zakopane	80
22	21 grudnia-2 stycznia	XIV Sejmik Ekologiczny "Sylwester ekologiczny w Białowieży' 99"	XIV Sejmik Ekologiczny "Sylwester ekologiczny w Białowieży' 99"	Komisja Ochrony Przyrody PTTK: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Białowieża	80
23	21 grudnia-2 stycznia	XIV Noworoczne Spotkanie Marynistyczne "Sylwester na Bałtyku"	XIV Noworoczne Spotkanie Marynistyczne "Sylwester na Bałtyku"	Klub Ligi Morskiej "Bryza": 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, kom. 0-601-269-357	Bałtyk	40

Informacji o organizowanych imprezach udziela Ośrodek Promocji i Informacji Turystycznej PTTK w Żyrardowie: 96-300 Żyrardów, Plac Jana Pawła II nr 3, skr. poczt. 59, tel. (0-46) 855-30-74, 855-45-26, kom. 0-601-269-357, e-mail: zyrpttk@free.ngo.pl i jk1947@priv.ckp.pl oraz bezpośredni organizatorzy imprez. Regulaminy imprez będą zamieszczone na stronie internetowej <http://free.ngo.pl/zyrpttk> i <http://priv.ckp.pl/jk1947>.

Przy Oddziale PTTK działają:

Ośrodek Promocji i Informacji Turystycznej, punkty weryfikacyjne odznak turystyki pieszej i Imprez na Orientację, kluby specjalistyczne: wodniacki „Bryza”, górski „Turnia”, Klub Esperantoturu i Klub Globtrotera oraz komisje turystyczne m. in: Krajoznawcza, Opieki nad Zabytkami, Ochrony Przyrody, Młodzieżowa i Przewodnicka.

Biuro PTTK czynne jest w:

poniedziałki i wtorki w godz. 16-17
(działalność programowa, imprezy miejskie i wojewódzkie)
środy w godz. 15-17 (Kole Terenowe) (prezes)
czwartki w godz. 15-16
piątki w godz. 17-19 (finanse)

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ODDZIAŁ W SUWAŁKACH

XXX OGÓLNOPOLSKI RAJD NARCIARSKI

„WĘDRÓWKI PÓŁNOCY”

30.01-06.02.99 r.

REGULAMIN

ORGANIZATORZY

XXX Ogólnopolski Rajd Narciarski „Wędrowki Północy”
organizuje

Suwalski Oddział

Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

pod patronatem

Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA

KIEROWNICTWO RAJDU

Komandor – Jan Wysocki
Kierownik Trasy I – Andrzej Bienkowski
Kierownik Trasy II – Andrzej Stróżecki
Kierownik Trasy III – Witold Białokoz
Kierownik Trasy IV – Andrzej Wisniewski
Kierownik Trasy V – Krzysztof Pakuła

CELE RAJDU

- Poznanie piękna Suwalszczyzny i Mazur Wschodnich
- Promocja turystyczna Suwalszczyzny i Mazur Wschodnich ze szczególnym uwzględnieniem walorów krajoznawczych regionu
- Propagowanie turystyki kwalifikowanej
- Upowszechnianie form czynnego wypoczynku
- Propagowanie zasad bezpieczeństwa turystyki na nartach śladowych
- Rozbudzanie pasji krajoznawczych uczestników Rajdu

TERMIN I MIEJSCE RAJDU

XXX Ogólnopolski Rajd Narciarski „Wędrowki Północy” organizowany jest w dniach od 30 stycznia do 6 lutego 1999 roku na pięciu trasach wielodniowych. Dnia 6 lutego 1999 roku w Sali Krajoznawczej PTTK w Suwałkach, ul. T.Kościuszki 37 o godzinie 12.00, odbędzie się uroczyste zakończenie Rajdu:

- ☉ podsumowanie Rajdu, weryfikacja odznak
- ☉ finały konkursów i wręczenie nagród
- ☉ gorący posilek

WARUNKI UCZESTNICTWA

- Raid jest imprezą kwalifikowaną, wymagającą od uczestników odpowiedniego sprzętu i wyposażenia oraz należytej kondycji
- W Raidzie mogą brać udział drużyny zorganizowane i turyści indywidualni
- Osoby niepełnoletnie biorą udział w Raidzie pod opieką i na odpowiedzialność osób dorosłych
- Warunkiem przyjęcia jest nadesłanie zgłoszenia i wpłacenie wpisowego
- Ilość miejsc na poszczególnych trasach jest ograniczona, o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń

ZGŁOSZENIA I ODPLATNOŚĆ

Zgłoszenia na Raid należy przysyłać na kartach zgłoszeń do dnia 10 stycznia 1999 r. na adres:

Oddział PTTK
ul. T. Kościuszki 37
skr. poczt. 32
16-400 Suwałki

Wszelkich informacji udziela Biuro Oddziału, tel. (0-87) 566-59-61 lub 566-79-47

Wpisowe na Raid wynosi:

Trasa I	- 60,00
Trasa II	- 55,00
Trasa III	- 60,00
Trasa IV	- 60,00
Trasa V	- 60,00

Wraz ze zgłoszeniem prosimy wpłacić wpisowe na konto:

Oddział PTTK PBK O/Suwałki Nr 11101532-1948-2700-1-14
z nazwiskiem wpłacającego oraz dopiskiem „WP'99”

Po otrzymaniu zgłoszenia i wpłaty organizatorzy prześlą zainteresowanym potwierdzenie przyjęcia na trasę.

ŚWIADCZENIA

W ramach wpisowego uczestnik Rajdu otrzymuje:

- ☉ ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków TUIR WARTA
- ☉ znaczek rajdowy
- ☉ materiały krajoznawcze
- ☉ dach nad głową w bazie szkolnej
- ☉ pomoc w przewoźnie bagaży
- ☉ opiekę przewodniczką
- ☉ gorący posiłek na zakończenie Rajdu
- ☉ możliwość zdobycia nagród w konkursach
- ☉ potwierdzenie na odznaki turystyki pieszej i narciarskiej

OBOWIĄZKI UCZESTNIKA

Przestrzeganie:

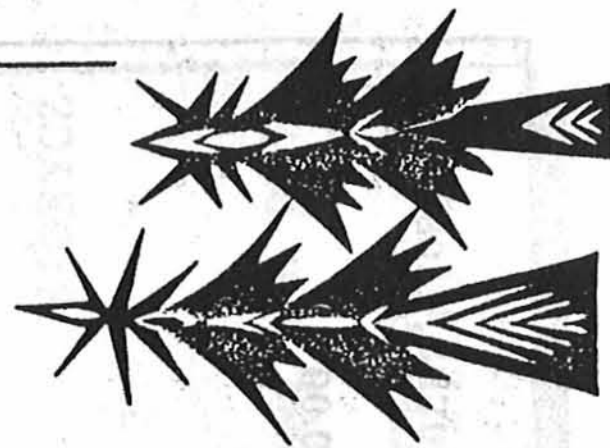
- postanowień regulaminu Rajdu, przepisów przeciwpożarowych
- postanowień Karty Turysty
- przepisów dotyczących Suwalskiego Parku Krajobrazowego

Posiadanie:

- ważnego dowodu osobistego lub legitymacji szkolnej
 - dowodu wpłaty wpisowego
 - potwierdzenia przyjęcia na trasę
 - odpowiedniego sprzętu biwakowego (narty, śpiwór, materac, kuchenka, itd.)
 - apteczki pierwszej pomocy (jedna w drużynie)
 - właściwych dawek humoru, życzliwości i uśmiechu
- Warto zabrać ze sobą sprzęt fotograficzny i muzyczny.

INFORMACJA O KONKURSACH

- ☉ Konkurs krajoznawczy o regionie
- ☉ Konkurs krajoznawczy o TUIR „Warta”
- ☉ Konkurs na ciekawe opowiadanie o przebiegu trasy
- ☉ Konkurs na piosenkę rajdową
- ☉ Konkurs-niespodzianka

TRASY RAJDOWE

TRASA I - „Suwalska Szkoła Przeżycia”

Miejsce zbiórki: Szkoła Podstawowa w Starych Juchach, 30 stycznia g. 10.30.

30.01. So	Stare Juchy - okolice - Stare Juchy	10 km
31.01. Nd	Stare Juchy - Wronki - Mazury	24 km
01.02. Pn	Mazury - Zawady Oleckie - Jabłonowo - Grabowo	24 km
02.02. Wt	Grabowo - Kozaki - Galwiece	20 km
03.02. Śr	Galwiece - Żytkiejmy	25 km
04.02. Cz	Żytkiejmy - Smolniki	22 km
05.02. Pt	Smolniki - Żubryn	20 km
06.02. So	Żubryn - Suwałki	12 km

Długość trasy wynosi 157 km

Kontakt z kierownikiem trasy: Olsztyn (Zespół Szkół Mechaniczno-Energetycznych); tel. (089) 533-70-26

TRASA II - „Hańczańska”

Miejsce zbiórki: Budynek PTTK w Suwałkach, ul. T. Kościuszki 37, 1 lutego g. 8.30 (uczestnicy trasy zostaną przewiezieni autokarem do Oklin).

01.02. Pn	Okliny - Bolcie - Żytkiejmy - Okliny	22 km
02.02. Wt	Okliny - Stańczyki - Błakaly - Okliny	30 km
03.02. Śr	Okliny - Dzierwany - Turtul - Okliny	30 km
04.02. Cz	Okliny - Wizajny - Góry Sudawskie - Okliny	30 km
05.02. Pt	Okliny - Smolniki - Szurpiły - Jeleniewo	22 km
06.02. So	Jeleniewo - Suwałki	15 km

Długość trasy wynosi 149 km

Kontakt z kierownikiem trasy: Zawiercie; tel. (032) 671-31-77

Uwaga! Na trasie przeprowadzone będzie szkolenie na przodownika turystyki narciarskiej. Uwaga! Istnieje możliwość wstępnego nieodpłatnego noclegu w budynku PTTK w Suwałkach.

TRASA III - „Narciarskie ABC”

Miejsce zbiórki: Budynek PTTK w Suwałkach, ul. T. Kościuszki 37; 30 stycznia, godz. 10.00 (uczestnicy trasy zostaną przewiezieni autokarem do Wiatrołuży).

30.01. So	Wiatrołuża - Słobódka	14 km
31.01. Nd	Słobódka - Rutka-Tartak	16 km
01.02. Pn	Rutka-Tartak - Wizajny	16 km
02.02. Wt	Wizajny - Góry Sudawskie - Wizajny	20 km
03.02. Śr	Wizajny - Zarzecze	20 km
04.02. Cz	Zarzecze - Pawłówka	14 km
05.02. Pt	Pawłówka - Jeleniewo	14 km
06.02. So	Jeleniewo - Suwałki	15 km

Długość trasy wynosi 129 km

Kontakt z kierownikiem trasy: Giżycko; tel. (087) 428-38-81

Uwaga! Istnieje możliwość wstępnego nieodpłatnego noclegu w budynku PTTK w Suwałkach.

TRASA IV - „Romantyczna” (wyrypy w starym stylu, ogniska, piosenki, gawędy, wspomnienia).

Miejsce zbiórki: Budynek PTTK w Suwałkach, 30 stycznia g. 10.00 (uczestnicy trasy zostaną przewiezieni autokarem do Wizajn).

Wizajny - Wizajny - Wizajny - Wizajny - Turtul - Turtul - Suwałki
Dzienne trasy rajdowe będą ustalane w trakcie trwania Rajdu.
Kontakt z Kierownikiem trasy: Elbląg, tel. (055) 233-69-07.
Uwaga! Istnieje możliwość wstępnego nieodpłatnego noclegu w budynku PTTK w Suwałkach.

TRASA V - „Ursus” (organizowana dla Koła PTTK w Ursusie)

Miejsce zbiórki: 6 lutego, godz. 16.00; budynek PTTK w Suwałkach, ul. T. Kościuszki 37.

Suwałki - Wizajny - Wizajny - Wizajny - Wizajny - Wizajny - Wizajny - Suwałki
Dzienne trasy rajdowe będą ustalane w trakcie trwania Rajdu.

Trasy rajdowe prowadzą przez najpiękniejsze i najciekawsze tereny Suwalszczyzny i Mazur Wschodnich. Zostały tak ułożone, aby dać uczestnikom możliwość wszechstronnego poznania terenu.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Rajd odbędzie się bez względu na pogodę
- Wyżywienie uczestnicy organizują we własnym zakresie
- Uczestnicy sprzątają po sobie w miejscach noclegów
- Uczestnicy ponoszą odpowiedzialność za szkody powstałe z ich winy
- Uzupelnieniem regulaminu będą komunikaty przekazywane uczestnikom
- W przypadku rezygnacji z Rajdu wpisowe nie podlega zwrotowi
- O zakwalifikowaniu na trasę decyduje kolejność zgłoszeń
- Interpretacja regulaminu Rajdu należy do organizatorów

Do zobaczenia na Suwalszczyźnie!

ORGANIZATORZY RAJDU

MIŁOŚNIK SUWALSZCZYZNY I MAZUR

I CZĘŚĆ OGÓLNA

Odnaka jest czterostopniowa, może ją zdobyć każdy, kto ukończył 8 lat i spełni wymogi zawarte w części szczegółowej regulaminu.

Czas zdobywania odznaki:

- stopień I (popularna) - 1 rok
- stopień II (brązowa) - 1 rok
- stopień III (srebrna) - 2 lata
- stopień IV (złota) - 3 lata

Punkty uzyskane w trakcie zdobywania odznaki „Miłośnik Suwalszczyzny i Mazur” mogą być zaliczane na jakąkolwiek inną odznakę turystyki kwalifikowanej, zgodnie z regulaminem jej zdobywania.

Zaliczenie na odznakę „Miłośnik Suwalszczyzny i Mazur” potwierdzone przez przewodnika turystyki kwalifikowanej, przewodnika wycieczki (z podaniem numeru uprawnień przewodnickich) lub przez uzyskanie potwierdzenia pobytu (pieczętki) na trasie wycieczki notuje się w karcie zdobywania odznaki. W przypadku wycieczek indywidualnych do miejsc, gdzie nie można uzyskać formalnego potwierdzenia pobytu i zwiedzania, należy poświadczyc swój pobyt w najbliższej miejscowości.

Weryfikację kart zdobywania odznaki oraz przyznawanie jej poszczególnych stopni prowadzi Komisja Krajoznawcza działająca w porozumieniu z Regionalną Pracownią Krajoznawczą PTTK w Suwałkach (16-400 Suwałki, ul. Kościuszki 37)

II UWAGI

Komisja Krajoznawcza działająca w porozumieniu z Regionalną Pracownią Krajoznawczą PTTK w Suwałkach może przyznać odznakę z pominięciem zasad regulaminu osobom szczególnie zasłużonym dla turystyki i krajoznawstwa Suwalszczyzny i Mazur.

III CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA

W celu zdobycia poszczególnych stopni Regionalnej Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej należy spełnić przedstawione w tabeli wymogi:

Obiekty krajoznawcze	P u n k t a c j a			
	stopień II	stopień III	stopień IV	
Muzea	4	6	8	
Obiekty architektury	4	6	8	
Rezerwaty	6	9	12	
Miejsca męczeństw	6	8	10	
Wycieczki	4	8	12	
R A Z E M	24	37	50	

Odnaka popularna może być przyznana osobom, które wzięły udział w jednej dwudniowej lub dwóch jednodniowych wycieczkach krajoznawczych na terenie województwa suwalskiego uzyskując potwierdzenie uczestnictwa z podaniem trasy wycieczek.

Punktacja za zwiedzanie poszczególnych obiektów krajoznawczych

1. MUZEA - po 2 punkty:

Muzeum Ziemi Augustowskiej w Augustowie, Muzeum Historii Kanału Augustowskiego w Augustowie, Muzeum Reformacji Polskiej w Mikotajkach, Muzeum Michała Kajki w Ogródku, Muzeum Ziemi Piskiej w Piszcu, Muzeum K.I. Galczyńskiego w Praniu, Muzeum Okręgowe w Suwałkach, Muzeum im. M. Konopnickiej w Suwałkach, Muzeum Historii i Tradycji Żołnierzy Suwalszczyzny w Suwałkach, Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, Izba Regionalna w Giżycku, Izba Regionalna w Lipsku, Izba Regionalna w Puńsku, Izba Regionalna w Rynie, Izba Regionalna w Rudawce k. Mikaszówki, Izba Pamięci 1 Pułku Ułanów Krechowieckich w Augustowie, Sala Wystawowa w Wigierskim Parku Narodowym (Krzywe), Sala Wystawowa w Suwalskim Parku Krajoznawczym (Turtul).

2. ZABYTKI ARCHITEKTURY, TECHNIKI I SZTUKI INŻ. - po 2 punkty:

b. Dom PTTK nad Neckiem w Augustowie, Stara Poczta w Augustowie (ul. Wybickiego 1), Kanał Augustowski (minimum 2 śluzy), kościół ewangelicki (ob. rzymskokatolicki pw. św. Antoniego) w Baniach Mazurskich, dworek K. Brzostowskiego w Cisowie (gm. Sztabin), pozostałości po pałacu L. Paca w Dowspuźnie, zamek pokrzyżacki w Elku (ul. Zamkowa), kościół neogotycki pw. Najśw. Serca Jezusowego w Elku, kamienica w stylu historyzmu w Elku (ul. A. Krajowej 20), kamienica secesyjna w Elku (ul. Wojska Polskiego 20), molenka starobrzędowców w Gabowych Grądach (gm. Augustów), Twierdza Boyen w Giżycku, zamek pokrzyżacki w Giżycku, most obrotowy w Giżycku, kościół ewangelicki (ob. rzymskokatolicki pw. NMP Matki Kościoła) w Gołdapi, Kościół gotycko-renesansowy pw. Zwiast. NMP w Krasnymborze (gm. Sztabin), kościół drewniany pw. Podwyższenia Krzyża Św. w m. Ostrykół (gm. Prostki), kościół neogotycki pw. Wniebowzięcia NMP w Puńsku, zamek (z elementami XIV-wiecznymi) w Rynie, zespół klasztorny podmuniński w Sejnach, ratusz klasycystyczny i synagoga w Sejnach, zespół klasztorny poreformacki w Smolnach (gm. Puńsk), wiadukty kolejowe w Stańczykach (gm. Dubeninki), kościół klasycystyczny pw. św. Aleksandra w Suwałkach, gmach I LO i d. odwach (pl. Mickiewicza 1 i 3) w Suwałkach, kamienice klasycystyczne (ul. Kościuszki 45, 47 i 89) w Suwałkach, kościół neogotycki z 1910 r. pw. św. Jakuba w Sztabinie, zespół pałacowo-parkowy w Sztynorcie (gm. Węgorzewo), kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki pw. św. Piotra i Pawła (XVI/XVII w.) w Węgorzewie, kościół drewniany pw. Narodzenia NMP w Wieliczkach, zespół klasztorny pokamedulski w Wigrach, molenka starobrzędowców w Wodzikach (gm. Jeleniewo).

3. REZERWATY - po 3 punkty za każdy rezerwat Suwalszczyzny i Mazur Wsch.

4. MIEJSCA MECZEŃSTWA, BITEW, POMNIKI WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH, TABLICE PAMIĄTKOWE - po 2 punkty za każdy obiekt

5. WYCIEZKI KRAJOZNAWCZE - po 4 punkty:

- za każdą wycieczkę: pieszą (min. 10 km dziennie), rowerową (min. 25 km dziennie), kajakową (min. 15 km dziennie)

- za każdą wycieczkę na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, Suwalskiego Parku Krajoznawczego, Mazurskiego Parku Krajoznawczego i Parku Krajoznawczego Puszczy Rominckiej - bez limitu km, zgodnie z przepisami parków.

KARTA ZGŁOSZENIA „WĘDRÓWKI PÓŁNOCY” '99

Nazwa drużyny

Trasa numer

Trasa zastępcza

Lp.	Nazwisko i imię	Data ur.	Adres	Nocleg wstępny		Który raz bierze udział w Rajdzie
				Tak	Nie	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

Wpisowe w wysokości wplacono dnia

Uczestnicy zapoznali się z regulaminem Rajdu i zobowiązują się go przestrzegać.

Kierownik drużyny:
/imię, nazwisko/
/adres do korespondencji i telefon/
/podpis/

● KARTA RABATOWA PTTK ●

Informujemy, że po oddaniu do druku „Informatora Karty Rabatowej PTTK” na 1999 rok, podpisano następujące umowy:

województwo dolnośląskie

usługi kulturalne

Huta Szkła Kryształowego „Violetta” Stronie Śląskie
zwiedzanie

7% rabatu

województwo opolskie

usługi noclegowe

Ośrodek Wypoczynkowy nad jez. Otmuchowskim
Ściborze

7% rabatu

województwo śląskie

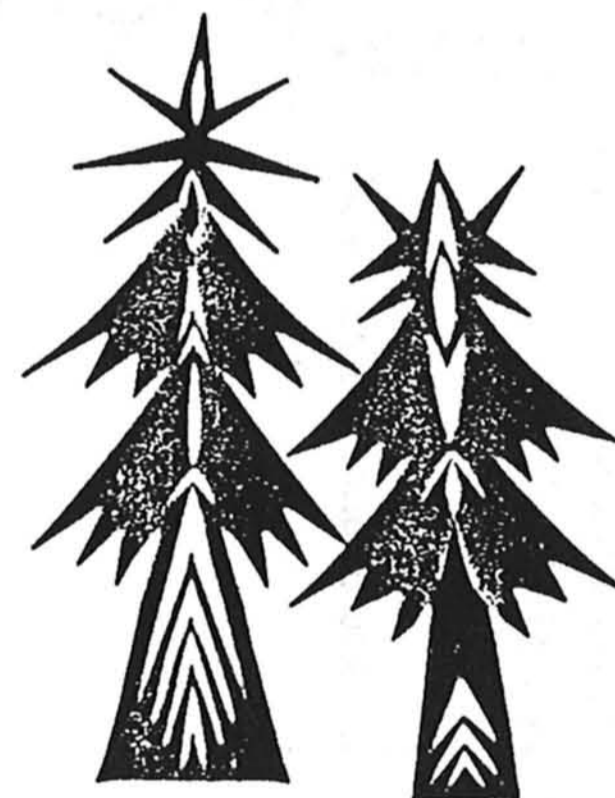
handel

Sklep spożywczy „Mirek”

41-100 Siemianowice Śl. ul. Okrężna 19, tel: (0-32) 228-32-21

zakup artykułów

10% rabatu

Uprzejmie informujemy, że w dniu 20 grudnia 1998 r., podczas plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego PTTK, Komisja w składzie:

1. Jadwiga Korzeniowska - członek Zarządu Głównego PTTK, członek Rady d/s Młodzieży Szkolnej ZG PTTK
2. Mirosław Ratajski - członek Zarządu Głównego PTTK, Oddział PTTK w Piotrkowie Tryb.
3. Henryk Miłoszewski - członek Zarządu Głównego PTTK, Oddział Miejski PTTK w Toruniu
4. Ryszard Mamenas - członek Zarządu Głównego PTTK, Oddział Miejski PTTK w Łodzi
5. Konrad Bielecki - członek Zarządu Głównego PTTK, Oddział PTTK w Radomiu
6. Zbigniew Malinowski - członek Zarządu Głównego PTTK, Oddział PTTK przy Hucie „Baildon” w Katowicach

7. Halina Mankiewicz - Sekretarz Zarządu Głównego PTTK d/s Organizacyjnych
dokonała losowania numerów kart rabatowych, biorących udział w Konkursie Karty - edycji 1998 roku.

Do konkursu przystąpiły następujące Oddziały PTTK:

1. Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Garnizonowym w Lublinie, ul. Zwirki i Wigury 6
2. Oddział PTTK w Kołobrzegu, ul. Dubois 20
3. Oddział PTTK „Zgierski” w Zgierzu, Pl. Stary Rynek 9
4. Oddział PTTK „Świętokrzyski” w Kielcach, ul. Zamkowa 4
5. Oddział PTTK w Limanowej, ul. Józefa Marka 13

6. Oddział PTTK „Sudetów Wschodnich” w Prudniku, ul. Kościuszki 56
7. Oddział PTTK w Koninie, ul. Kolejowa 11
8. Oddział PTTK „Marynarki Wojennej” w Gdyni, ul. Zawiszy Czarnego 1
9. Oddział PTTK „Ziemi Strzelińskiej” w Strzelinie, ul. Kilińskiego 2
10. Oddział Zakładowy PTTK przy A.Z.P.P. „Andropol” w Andrychowie, ul. Obrońców Stalingradu 79
11. Oddział PTTK w Wałbrzychu, ul. Lewartowskiego 2
12. Oddział PTTK w Nowym Targu, ul. Sobieskiego 2
13. Oddział PTTK w Pińczowie, ul. Legionistów 26
14. Oddział PTTK przy Zakładach Metali Lekkich w Kętach, ul. Kościuszki 111
15. Oddział PTTK w Żarnowie, ul. Opoczyńska 5
16. Oddział PTTK im. Michała Rawity-Witanowskiego w Piotrkowie Tryb. Pl. Czarnieckiego 10
17. Oddział PTTK w Łomży, ul. Wojska Polskiego 1
18. Oddział PTTK Miejski w Katowicach, ul. Damrota 8
19. Oddział PTTK we Włodawie
20. Oddział PTTK w Zabrze, Pl. Dworcowy 5
21. Oddział PTTK w Krośnie, ul. Krakowska 9
22. Oddział PTTK w Opolu, ul. Krakowska 15/17
23. Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie, Al. NMP 39/41
24. Oddział PTTK w Żyrardowie, Pl. Jana Pawła II 3
25. Oddział Miejski PTTK im. M. Sydowa w Toruniu, Pl. Rapackiego 2
26. Oddział PTTK w Rybniku, ul. Piłsudskiego 4
27. Oddział PTTK w Pile, ul. Śródmiejska 12/1
28. Oddział PTTK w Krynicy, ul. Zdrojowa 32
29. Oddział Miejski PTTK w Skarżysku Kamiennej, ul. Słowackiego 25
30. Oddział Akademicki PTTK S.K.T.G. „Yeti” w Częstochowie, ul. Akademicka 5
31. Oddział Zakładowy PTTK przy Zakładach Samochodowych w Jelczu, ul. Inżynierska 3
32. Oddział PTTK w Gliwicach, Rynek 12
33. Oddział PTTK „Poznański” im. Bernarda Chrzanowskiego w Poznaniu, Stary Rynek 90
34. Oddział Międzyszkolny PTTK w Starachowicach, ul. Partyzantów 1 a
35. Oddział PTTK w Zielonej Górze, ul. Kupiecka 17
36. Oddział PTTK „Ziemia Sulęcińska” w Sulęcinie, ul. Moniuszki 1
37. Oddział PTTK Warszawa Śródmieście, Koło nr 1 przy Zarządzie Głównym PTTK
38. Oddział PTTK „Przymorze” w Gdańsku, ul. Śląska 66 b
39. Oddział PTTK „Tatrzański” w Zakopanem, ul. Krupówki 12
40. Oddział PTTK w Luboniu, ul. Żabikowska 62
41. Oddział PTTK w Kaliszu, ul. Targowa 2
42. Oddział PTTK w Hajnówce, ul. 3 Maja 37
43. Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze, ul. 1 Maja 88
44. Oddział PTTK w Międzyzdrojach, ul. Kolejowa 2
45. Oddział PTTK w Malborku, ul. Starościńska 4
46. Oddział PTTK „Krakowski” w Krakowie, ul. Westerplatte 5
47. Oddział PTTK „Ziemi Tarnowskiej” w Tarnowie, ul. Żydowska 20
48. Oddział PTTK „Wielkich Jezior Mazurskich” w Giżycku, ul. Nadbrzeżna 11
49. Oddział PTTK „Szczeciński” w Szczecinie, al. Jedności Narodowej 49 a
50. Oddział Miejski PTTK w Lublinie, Rynek 8-Grodzka 3
51. Oddział Miejski PTTK im. Ks. Jana Wiśniewskiego w Radomiu, ul. Traugutta 46/48
52. Oddział PTTK w Szamotułach, Rynek 35
53. Oddział PTTK „Łódzki” im. Jana Czeraszewicza w Łodzi, ul. Wigury 12a
54. Oddział Międzyuczelniany PTTK w Warszawie, Pl. Politechniki 2
55. Oddział PTTK w Bolesławcu, ul. Sierpnia '80 4/6
56. Oddział PTTK Zakładowy przy Stoczni Szczecińskiej S.A. w Szczecinie, ul. Hutnicza 1
57. Oddział PTTK w Zabrze, Pl. Dworcowy 5
58. Oddział PTTK w Dobczycach, ul. Podgórska 1
59. Oddział PTTK „Beskid” w Nowym Sączu, Rynek 9

Z przyjemnością zawiadamiamy, że laureatami konkursu zostali członkowie PTTK rekrutujący się z Oddziałów:

1. Oddział PTTK Wojskowy przy Klubie Garnizonowym w Lublinie numer karty 77911
2. Oddział PTTK w Kołobrzegu numer karty 048235
3. Oddział PTTK w Koninie numer karty 077103
4. Oddział PTTK Zakładowy przy A.Z.B.B. „ANDROPOL” S.A. w Andrychowie numer karty 024128
5. Oddział PTTK Żarnowie numer karty 054742
6. Oddział PTTK Miejski w Katowicach numer karty 005862
7. Oddział PTTK „Poznański” w Poznaniu, koło przy „CEFARM-Poznań” S.A. numer karty 015437
8. Oddział PTTK w Międzyzdrojach, numer karty 016393
9. Oddział PTTK w Malborku numer karty 079405
10. Oddział PTTK w Giżycku numer karty 087163

Uprzejmie informujemy, że z dniem 1 stycznia 1999 r. została rozwiązana umowa z Towarzystwem Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjnym „POLISA” S.A. Od nowego roku członkowie PTTK i Oddziały Towarzystwa będą mogli korzystać z rabatów w USŁUGACH UBEZPIECZENIOWYCH, według zasad zawartych w umowie podpisanej z

BANKOWYM TOWARZYSTWEM UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

„HEROS” S.A. które zobowiązuje się do udzielania posiadaczom „Karty Rabatowej PTTK” rabatu w wysokości 5% od cen przy zawieraniu następujących rodzajów ubezpieczeń:

1) polisy rodzinnej, w ramach której można ubezpieczyć:

- dom, mieszkanie oraz wszelkie ruchomości od kradzieży z włamaniem oraz od szkód spowodowanych żywiołami,
- odpowiedzialność cywilną z tytułu posiadania domu, lokalu mieszkalnego, za szkody wyrządzone sąsiadom,
- członków rodziny od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- odpowiedzialność cywilną z tytułu posiadania samochodu,
- samochód auto-casco,
- następstwa nieszczęśliwych wypadków kierowcy i osób przewożonych samochodem,
- odpowiedzialność cywilną z tytułu wykonywania zawodu (lekarza, aptekarza, technika farmaceuty, notariusza, asesora notarialnego, rzeczoznawcy majątkowego, biegłego rewidenta).

2) następstw nieszczęśliwych wypadków (jednostkowe)

Towarzystwo zobowiązuje się do udzielania rabatu w wysokości 5% przy zawieraniu przez oddziały PTTK następujących ubezpieczeń:

- 1) ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, będącego własnością oddziałów PTTK,
- 2) ubezpieczeń komunikacyjnych dla samochodów będących własnością oddziałów PTTK,
- 3) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników wczasów, wycieczek i kolonii organizowanych przez oddziały PTTK,
- 4) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności przez oddziały PTTK.

Wykaz Oddziałów i Przedstawicielstw BTUIR „HEROS” S.A. w nowym układzie województw

województwo dolnośląskie

- 53-333 Wrocław, ul. Powstańców Śl. 50, tel: (0-71) 360-43-90, fax: 360-45-15
58-500 Jelenia Góra, ul. Kochanowskiego 8, tel/fax: (0-75) 752-42-06, tel: 753-32-49
59-220 Legnica, ul. Libana 5, tel: (0-76) 862-86-23
56-400 Oleśnica, ul. Bratnia 7, tel/fax: (0-71) 314-25-09 w.16

województwo kujawsko-pomorskie

- 85-959 Bydgoszcz, ul. Dworcowa 81, tel: (0-52) 345-61-82, 345-61-84, fax: 345-61-83
86-300 Grudziądz, Rynek 22/24, tel/fax: (0-51) 642-77-24
88-100 Inowrocław, ul. Studzienna 12, tel/fax: (0-52) 357-77-34, tel: 353-35-25
87-100 Toruń, ul. Św. Katarzyny 4/3, tel: (0-56) 622-36-70, fax: 621-95-55
87-800 Włocławek, ul. Okrzei 64, tel: (0-54) 231-26-27, fax: 231-18-28-Od. W-wa

województwo lubelskie

- 20-601 Lublin, ul. Zana 38A, tel: (0-81) 525-70-60, 528-03-76, fax: 525-94-45
21-500 Biała Podlaska, ul. Brzeska 21, tel: (0-83) 343-45-21 w.316, fax: 343-73-71
22-100 Chełm, ul. Lubelska 17, tel/fax: (0-82) 564-03-14, tel: 565-67-44
22-400 Zamość, ul. Grecka 6, tel/fax: (0-84) 639-28-89

województwo lubuskie

- 66-400 Gorzów Wlkp. ul. Pionierów 3/5, tel/fax: (0-95) 720-28-81 - Od. Szczecin
65-048 Zielona Góra, Al. Niepodległości 8A, tel/fax: (0-68) 827-16-04-Od. Wrocław

województwo łódzkie

- 91-415 Łódź, Pl. Wolności 10, tel: (0-42) 630-14-05, 630-14-04, fax: 630-14-02
97-400 Bełchatów, ul. Wojska Polskiego 25, tel/fax: (0-44) 633-16-13
95-200 Pabianice, ul. Zamkowa 7, tel: (0-42) 15-38-29

województwo małopolskie

- 31-111 Kraków, ul. Krasińskiego 1, tel: (0-12) 421-59-01, 422-30-33 fax: 422-72-03
33-300 Nowy Sącz, Al. Wolności 19/34, tel: (0-18) 443-84-03, tel/fax: 443-82-50
33-100 Tarnów, ul. Krakowska 2/3, tel/fax: (0-14) 27-54-80

województwo mazowieckie

- 00-791 Warszawa, ul. Chocimska 28, tel: (0-22) 49-54-90, 49-70-89, 49-54-92, 49-70-97, fax: 49-67-26

09-400 Płock, ul. Tysiąclecia 2, tel: (0-24) 262-23-25, fax: 262-24-01
 26-610 Radom, ul. Szewska 6, tel/fax: (0-48) 360-10-64
 08-100 Siedlce, ul. Asanowicza 29, tel/fax: (0-25) 399-07
województwo opolskie
 45-057 Opole, ul. Ozimska 19, tel/fax: (0-77) 54-52-18, 53-94-50
 47-220 Kędzierzyn-Koźle, ul. Reja 2A, tel/fax: (0-77) 81-92-53
województwo podkarpackie
 35-001 Rzeszów, ul. Piłsudskiego 32, tel/fax: (0-17) 852-19-93, tel: 852-28-60
 38-400 Krosno, ul. Sienkiewicza 2, tel/fax: (0-13) 436-77-52
 37-700 Przemyśl, ul. Krasińskiego 35, tel/fax: (0-16) 670-41-58
województwo podlaskie
 15-099 Białystok, ul. Legionowa 14/16, tel: (0-85-732-80-90, tel/fax: 732-88-00
 16-300 Augustów, ul. Młyńska 34, tel/fax: (0-87) 643-51-95
 18-400 Łomża, ul. Długa 7, tel/fax: (0-86) 16-55-22
 16-400 Suwałki, ul. Noniewiczza 93/29, tel/fax: (0-87) 66-70-09
województwo pomorskie
 80-748 Gdańsk, ul. Chmielna 81/82, tel: (0-58) 301-68-78, 301-42-86, fax: 301-44-32
 81-963 Gdynia, ul. Władysława IV 59, tel: (0-58) 620-93-43, fax: 620-82-64
 76-200 Słupsk, ul. Kilińskiego 2-3, tel: (0-59) 40-17-70, fax: 40-17-71
województwo śląskie
 40-036 Katowice, ul. Wita Stwosza 5/7, tel: (0-32) 757-32-14, tel/fax: 51-54-85
 42-200 Częstochowa, Al. N.M.P. 23, tel/fax: (0-34) 61-05-77, 61-05-83
województwo świętokrzyskie
 25-004 Kielce, ul. Paderewskiego 31, tel: (0-41) 336-17-40, 345-41-87, fax: 345-17-96
 27-600 Sandomierz, ul. Sokolnickiego 10, tel/fax: (0-15) 832-25-99, tel: 832-60-16
województwo warmińsko-mazurskie
 82-300 Elbląg, ul. Robotnicza 26, tel: (0-55) 232-84-84, fax: 232-43-96 - Od. Gdańsk
 10-028 Olsztyn, ul. Prosta 5/6, tel: (0-89) 535-95-40, tel/fax: 534-00-10 - Od. Gdańsk
województwo wielkopolskie
 61-807 Poznań, ul. Św. Marcina 40, tel: (0-61) 853-28-22, 855-12-16, fax: 853-28-23
 86-800 Kalisz, ul. Zamkowa 3/2, tel/fax: (0-62) 764-28-68
 64-920 Piła, ul. Browarna 19, tel/fax: (0-67) 213-57-17 - Oddział Bydgoszcz
województwo zachodniopomorskie
 70-346 Szczecin, ul. Żółkiewskiego 12, tel: (0-91) 484-14-56, 484-79-80, fax: 484-47-18
 74-100 Gryfino, ul. 11-Go Listopada 16D, tel: (0-91) 416-48-93, fax: 416-41-68
 73-110 Stargard Szcz. ul. Wojska Polskiego 39, tel, fax: (0-92) 578-48-69
 75-217 Koszalin, ul. Morska 54/60, tel/fax: (0-94) 341-05-94 - Oddział Gdańsk

wykaz umów podpisanych od ostatniej publikacji:

województwo gdańskie

Wypożyczalnia Kajaków, Klub Wodny „Żabi Kruk”

80-822 Gdańsk, ul. Żabi Kruk 15, tel: (0-58) 305-73-10

10 % rabatu

województwo kaliskie

Ośrodek Hodowlano-Jeździecki

63-400 Wtórek, ul. Ostrowska 45, tel: (0-62) 734-76-84, fax: 736-20-01

nauka jazdy konnej, treningi, jazdy terenowe

10% rabatu

województwo katowickie

A.S.O Sklep Rowerowy Grzegorz Porcek

41-100 Siemianowice Śl., ul. Kościuszki 2/9, tel: (0-32) 128-44-29

servis

10% rabatu

sprzedaż części

5% rabatu

województwo łódzkie

STOMATOLOGIA Lucyna Nosek

90-408 Łódź, ul. Próchnika 1, tel: (0-42) 632-87-55

10% rabatu

województwo tarnobrzeskie

Zakład Usługowy Hipoterapii „Karino” s.c.

23-300 Janów Lubelski, ul. Turystyczna 2, tel: (0-16) 72-04-11

jazda konna, hipoterapia

10% rabatu

województwo olsztyńskie

Szkolne Schronisko Młodzieżowe

10-512 Olsztyn, ul. Kopernika 45

10% rabatu

„Pod Ostródzkim Smokiem” Restauracja-Kawiarnia

14-100 Ostróda, ul. Olsztyńska 6, tel: (0-88) 46-42-35

10% rabatu

FOTO-STUDIO-Video

14-100 Ostróda, ul. Czarnieckiego 9a, tel: (0-88) 46-59-77

sprzedaż filmów i usługi fotograficzne

10% rabatu

Zakład Ślusarski, Artykuły Przemysłowe

14-100 Ostróda, ul. 11 Listopada 4a

usługi hydrauliczne, ostrzenie narzędzi

10% rabatu

sprzedaż artykułów metalowo-przemysłowych

5% rabatu

województwo wrocławskie**Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „MAX” s.c.**

57-100 Strzelin, ul. Wolności 1, tel: (0-71) 39-22-577

przy zakupie rowerów

3% rabatu

artykuły zoologiczne, wędkarskie, sportowe, części rowerowe

5% rabatu

naprawa rowerów

7% rabatu

województwo zielonogórskie

wstęp bezpłatny dla przewodników i przodowników turystyki kwalifikowanej

pozostali członkowie PTTK

50% rabatu

Skansen Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski

64-200 Wolsztyn, ul. Bohaterów Bielnika 26, tel: (0-68) 384-26-19

Dawna zabudowa wsi oraz eksponaty obrazujące życie społeczne i kulturalne na pograniczu wielkopolsko-lubuskim

Muzeum Martyrologii Alianckich Więźniów Wojennych

68-100 Żagań, ul. Lotników Alianckich 6, tel: (0-68) 377-28-77,

Dział Naukowo-Dokumentacyjny Żagań, Rynek 36, tel: (0-68) 377-35-39

Czynne: od wtorku do piątku w godz. 10⁰⁰-16 00, sobota i niedziela 10⁰⁰-17⁰⁰, w poniedziałki nieczynne. Siedziba: Pawilon muzealny na terenie byłego obozu Stalag VIIIc.

Wystawa eksponuje m.in. mapy obrazujące rozmieszczenie obozów jenieckich na terenie

III Rzeszy i krajów okupowanych w latach 1939-45, fotokopie dokumentów, materiały

procesowe przeciwko winnym dokonywanych zbrodni.

Muzeum Misyjne Misjonarzy Oblatów M.N.

64-211 Obra, ul. Szkolna 12, tel: (0-68) 384-20-47

Ekspozycje zlokalizowane w wyodrębnionych salach Wyższego Seminarium Duchownego

Misjonarzy Oblatów N.M. obrazują kulturę materialną obszarów, będących terenem misji.

M.in. wyroby rzemiosła ludowego, artystycznego i codziennego użytku z Kameru-

nu, Madagaskaru, Lesoto, krajów Ameryki Północnej (Indianie, Eskimosi), Łacińskiej i Azji (Sri

Lanka, Hong Kong).

Do zwiedzania udostępniono także zabytkowy, pocysterski klasztor, barokowy kościół parafialny z kryptą i część seminarium.

Muzeum Miejskie w Nowej Soli

67-100 Nowa Sól, ul. Muzealna 20, tel: (0-68) 387-36-40

W willi z początku XX w. zgromadzono eksponaty obrazujące historię miasta, kulturę XIX-

wiecznego mieszczaństwa, zbiory numizmatyczne oraz faunę i florę doliny Odry.

Czynne: od wtorku do soboty w godz. 10⁰⁰-16⁰⁰, w niedzielę 11⁰⁰-15⁰⁰, w poniedziałek muzeum nieczynne, w sobotę wstęp bezpłatny.**Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza**

66-008 Świdnica, ul. Długa 27, tel/fax: (0-68) 327-31-13

W renesansowym pałacu, siedzibie rodu Kietlicz, zgromadzono eksponaty ukazujące dorobek

badań archeologicznych z terenu woj. zielonogórskiego, m.in. grodzisko Kultury Łużyckiej

„Wicina”, eksponaty ze Środkowego Nadodrza z I tysiąclecia p.n.e. od III w.p.n.e. do V w.n.e.

oraz gospodarkę w okresie średniowiecza, obronę granicy zachodniej Państwa Polskiego za

panowania Piastów. Czasowa wystawa przybliży wyniki badań wykopaliskowych Środkowego

Nadodrza, przeprowadzone w latach 1996-97. Czynne od wtorku do czwartku i w sobotę 9⁰⁰-15⁰⁰, w piątek 9⁰⁰ - 16⁰⁰, w niedzielę 10⁰⁰ - 16⁰⁰. W niedzielę wstęp bezpłatny.

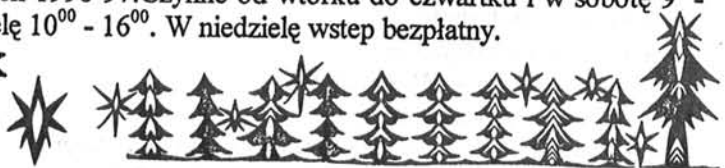
Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK

im. Kazimierza Kulwiecia

ul. Podwale 23

00-261 Warszawa

tel. 831-80-65

● Numer zamknięto 1998.12.28.

